

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chelmiński
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 396 Wydanie P

Poznań, środa dnia 1 września 1937

Rok 32

Poznań, 31 sierpnia.

Nowy rok szkolny

Nie budzi on, niestety, radości ani zapału u nikogo. Raczej niepewność i niepokój. Zbierane przez Ministerstwo W. R. i O. P. głosy prasy codziennej i fachowej, w ogromnej przewadze są pesymistyczne i krytyczne, zwłaszcza w sprawie szkoły średniej tak ogólnokształcącej, jak i zawodowej.

Reforma nasza ma już swoją smutną sławę nie tylko w kraju ale i za granicą, jako odważny ale i nierozważny eksperyment. Im dalej, tym gorzej. Obecny rok wprowadzania w życie drugiego stopnia szkoły średniej, tzw. liceum, będzie chyba najcięższy.

„Liceum będzie szkołą trudną” — tak oświadczył w przemówieniu radiowym naczelnik wydziału programowego ministerstwa. Pytamy — dlaczego?

Czy ta trudność ma być sitem, które nie dopuści mniej wartościowego materiału uczniowskiego do dalszych studiów a da możliwość rozwoju tylko jednostkom naprawdę dodatnim i zdolnym? Czy też jest tylko smutną koniecznością, wynikającą z błędów ustrojowych gimnazjum, aby w ciągu dwu lat nauki, kosztem nadmiernych wysiłków ucznia i nauczyciela coś bodaj uratować i dać szkołom wyższym jako tako przygotowanych słuchaczy?

Zachodzi, niestety, ta druga ewentualność. Czteroletnie bowiem gimnazjum nie spełniło pokładanych w nim nadziei. Dało może młodzieży pewne praktyczne wskazania życiowe, ale zasób wiedzy, wyrobienie intelektualne — pozostało daleko w tyle w porównaniu z dawną klasą szóstą gimnazjalną. I dlatego w liceum musi się to wszystko nadrobić i uzupełnić, dlatego będzie ono szkołą bardzo trudną.

Nie tylko zresztą z powodu materiału programowego. Będą jeszcze i inne przyczyny. W wielu wypadkach zmiana zakładu, więc nowi nauczyciele, nowi koledzy z różnych zakładów o różnym poziomie, inna atmosfera klasy i szkoły. A wiemy przecież, jak inaczej, intensywniej pracuje grupa ludzi żyjąca już i zespolona z sobą. Przyjdą inne metody pracy, zaznaczy się brak podręczników, a równocześnie konieczność szukania materiałów w wielu książkach itd....

Wystarczy zobaczyć programy historii albo języka polskiego, a równocześnie ilość godzin na te przedmioty przeznaczoną w liceum np. przyrodniczym lub matematycznym - fizycznym, aby ze współczuciem pomyśleć o doli ucznia i nauczyciela.

Będzie to także szkoła kosztowna.

Dla ucznia, bo wobec braku opracowanych według programu podręczników, nieraz trzeba będzie dla jednego przedmiotu kupować kilka dawniejszych. A przede wszystkim kosztowna będzie dla państwa. Wymaga bowiem dobrze zaopatrzonej pracowni, a

Obrady Małej Ententy

mają przynieść Węgrom równouprawnienie w zbrojeniach

Bukareszt. (Tel. wł.) W miejscowości Sinaia pod Bukaresztem rozpoczęła się konferencja stałej Rady Małej Ententy z udziałem premiera i ministra spraw zagranicznych Jugosławii Stojadinowicza, ministra spraw zagranicznych Rumunii Antonescu i mini-

stra spraw zagranicznych Czechosłowacji Krofty.

Na dzisiejszym posiedzeniu omawiano kwestie uznania Imperium Włoskiego, wojnę hiszpańską i dozbrojenie Węgier.

W pierwszej z tych spraw zgodzo-

no się na zachowanie rezerwy do chwili wypowiedzenia się wielkich mocarstw a zwłaszcza Anglii.

W sprawie hiszpańskiej stwierdzono dążenie do kontynuowania polityki nieinterwencji.

Najżywszą dyskusję wzbudziła sprawa dozbrojenia Węgier. Wobec tego, że w poglądach poszczególnych członków Małej Ententy na to zagadnienie stwierdzono rozbieżność, powzięcie decyzji odroczone do momentu uzgodnienia stanowisk. Według pogłoszek istnieje wśród niektórych państw Małej Ententy prąd do unikania nowych zadrażnień w Europie Środkowej, które mogłyby powstać wskutek zbyt rygorystycznego traktowania sprawy równouprawnienia Węgier.

Od przebiegu dalszej dyskusji zależy forma w jakiej ukaże się sprawa dozbrojenia Węgier w jutrzejszym komunikacie oficjalnym.

Bandycki napad

Gdańsk. (Tel. wł.) W poniedziałek rano dwa narodowi socjaliści, Hantgart i Schubert, napadli przed dworcem kolejowym na 17-letniego Polaka, Józefa Artejensa, pracownika Stoczni Gdańskiej. Powodem pobicia był fakt, że Artejens, jadąc pociągiem z Schönewaldu do Gdańska do pracy, rozmawiał po polsku.

Czy rząd polski poskromni wreszcie gdańskie prowokacje! Czyż dalej znosić mamy akty gwałtu i terroru na Polakach.

Republiki południowo-amerykańskie uznają rząd gen. Franco

Santiago. (PAT.) Rząd urugwajski zwrócił się do rządu chilijskiego z prośbą o zbadanie sprawy uznania rządu gen. Franco. Sprawa ta ma być rozpatrzona na dzisiejszym posiedzeniu rady ministrów.

Z Buenos Aires donoszą, że Urugwaj zwrócił się z analogiczną propozycją

w formie poufnej noty do wszystkich rządów południowo-amerykańskich, m. in. do rządu argentyńskiego. Wedle powszechnych przypuszczeń rządy południowo-amerykańskie ustosunkują się do propozycji Urugwaju pozytywnie.

Mattern przestał szukać Lewoniewskiego

Moskwa. (Tel. wł.) Ze stacji „Biegun Północny”, która ma służyć jako punkt wyjściowy dla poszukiwań Lewoniewskiego, zakomunikowano, że stałe wiatry zniosły dryfującą stację o 4000 km na południe od bieguna. Utrudnia to rozpoczęcie poszukiwań.

Znany lotnik Mattern, który w poszukiwaniu Lewoniewskiego dokonał przelotu od wybrzeży amerykańskich do 75 stopnia szerokości północnej, rzekł się dalszych poszukiwań.

Samoloty grupy Wodopianowa nie przystąpiły jeszcze do poszukiwań, mimo, że od chwili zaginięcia minęły już dwa tygodnie.

Agencja Tass donosi z Fairbanks, że 30 bm. lodolamacz „Krassin” znajdował się u brzegów pola lodowego, pod 72 st. 20 min. szerokości półn. i 148 st. 10 min. długości.

Załoga niezwłocznie przystąpiła do budowy lotniska na polu lodowym. — Wilkins znajduje się w obecnej chwili na wyspie Patryka, gdzie czeka nadejścia bardziej sprzyjających warunków

widzialności. Wilkins zdecydował, iż wystartuje tylko wówczas, gdy będzie mógł dobrze obserwować teren.

Dotychczas wszystkie możliwe miejsca, położone między 82 a 83 równoleżnikami, zostały już zbadane. Z Wilkinsem utrzymywana jest ścisła łączność radiowa. Na samolocie Zadkowa w Barrow zainstalowano radiokompas.

Tajemnicza łódź podwodna

Paryż. (Tel. wł.) W francuskim porcie wojennym Brest pojawiła się łódź podwodna hiszpańska należąca do flotyli stacjonowanej w Barcelonie. Komendant oświadczył, że z powodu uszkodzenia maszyn statek nie jest w stanie kontynuować dalszej drogi.

Pojawienie się rządowego okrętu hiszpańskiego w takiej odległości od swej bazy, przy zachodnich wybrzeżach Francji i w pobliżu portu wojen-

nego wywołało wielkie zdziwienie. Załoga łodzi składa się z trzech oficerów i 44 marynarzy; prócz przyrzędów do wyrzucania torped łódź posiada działa.

Dotychczas nie wiadomo, czy władze portowe udzieliły komendantowi łodzi podwodnej pozwolenia na zatrzymanie się w porcie i odnośną reparację maszyn.

Jutro w wydaniu głównym:

LYTTON STRACHEY I DWIE KRÓLOWE

przez dra Władysława Tarnawskiego

zwłaszcza bibliotek, w których niektóre cenne wydawnictwa znaleźć się muszą w kilku nawet egzemplarzach, jeśli cała nauka nie ma skończyć się na pliczynie i „wiatrologii”.

Kosztowna także z powodów organizacyjnych. W mniejszych miastach, w których był jeden oddział klasy siódmej, powstaje typ łączony, np. humanistyczny i matematyczno-fizyczny. Wszyscy uczniowie mają wtedy jakieś 16 godzin tygodniowo wspólnych, a na resztę tj. 19 uczęszczają osobno. Zamiast więc dawnych 35 godzin tygodniowo dla jednej klasy, wypadnie obecnie dla tej samej ilości uczniów (jedna klasa) 16 godzin wspólnych, 19 osobnych dla humanistyki i 19 dla matemat.-fizyki — czyli o jeden prawie etat nauczycielski więcej!

Jeśli chodzi o licea zawodowe, to

tutaj pojawią się trudności z kwalifikowanymi nauczycielami. Opowiadają, że na 40 potrzebnych nauczycieli do liceów handlowych zgłosił się przed wakacjami podobno 1. Jest poza tym tych liceów za mało.

Oczywiście nie można tego rodzaju szkół naprędce improwizować, ale to wina wariackiego wprost tempa, jakie nadali reformie „stawni” bracia Jędrzejewicze. Skutek jest taki, że w wielu wypadkach absolwenci czwartej klasy, którzy przed wakacjami zgłosili się do liceów zawodowych a nie zostali do nich przyjęci z powodu braku miejsca lub wskutek niezdania egzaminu, wracają do liceów ogólnokształcących. A w tych już także miejsc nie ma! Zdarzy się więc niejednokrotnie, że chłopiec czy dziewczyna z tzw. „małą maturą” w kieszeni, w żadnej ze szkół li-

cealnego typu miejsca dla siebie nie znajdzie.

Prawda! Jest jeden wydział, tj. licea pedagogiczne, które uczniów nie mają, mimo agitacji i wielkich ulg w taksie administracyjnej. (Taksa administracyjna dla liceów ogólnokształcących wynosi 200 zł rocznie, dla zawodowych 170 zł, a liceów pedagogicznych 30 zł oraz niskie opłaty w internatach, jeśli ktoś z nich korzysta). To także jeden z nieprzewidzianych skutków reformy.

To tylko cząstka problemów dzisiejszej szkoły średniej, budzących poważny niepokój i troskę o przyszłość. Wiemy również, ile trudności i nierozwiązalnych problemów ma szkoła powszechna, w której klasa 5 i 6 mają zastąpić dwie najniższe klasy szkoły średniej. I dlatego czas już ostatni, aby przystąpić do pracy nad budową nowej organizacji szkolnictwa.

Oczywiście, po smutnym doświadczeniu z „geniuszami” bez studiów — oddać ją należy w ręce ludzi poważnych, fachowych i doświadczonych.

Z azjatyckiego tygla

Sytuacja na froncie — Czy epidemia cholery? — Przeproszenie Japonii

Tientsin. (Tel. wł.). Dowództwo japońskie komunikuje, że po nocnej walce na bagnety wojska japońskie zdobyły 5 km terenu na odcinku Liang-Siang. Na odcinku Wang-Ping-Tsun Chińczycy cofają się pod naporem wojsk japońskich.

Samoloty japońskie bombardowały Czang-Czu (na linii Tientsin — Puku w odległości 100 km na południe od Tientsinu), powodując liczne ofiary ludzkie i straty materialne. Inne samoloty bombardowały węzeł kolejowy Son-czu. Bombardowanie pociągnęło za sobą 20 zabitych.

W prowincji Czahar wojska mandżurskie, współdziałające z wojskami japońskimi zajęły miasto Gi-Czeng.

POD SZANGHAJEM

Szanghaj. (Tel. wł.). Sytuacja w Szanghaju nie uległa do dzisiejszego ranka szczególnej zmianie. Nacisk japoński na linie chińskie nie zmalał. Ofensywa japońska przeprowadzana jest w dalszym ciągu bardzo energicznie. Przez całą noc odbywały się walki artyleryjskie po obydwóch stronach frontu.

W godzinach rannych ponowiły się ataki lotnicze, przy czym liczącą przewagę mieli Japończycy. Bombardowanie samolotów japońskich spowodowało uszkodzenie połączeń telefonicznych Szanghaju, przy czym szczególnie dotkliwą stratę stanowi zniszczenie kabla w pobliżu Wusung. — Szanghaj utrzymuje łączność z zagranicą obecnie tylko dzięki pomocniczej stacji radionadawczej.

Wielkie tłumy uciekinierów chińskich, zalegające ulice koncesji międzynarodowej w Szanghaju, żyją w warunkach skrajnej nędzy. Ceny na produkty, zwłaszcza na ryż, ogromnie wzrosły. W mieście brak jarzyn i mięsa. Znikł z obiegu bilon.

Za wymianę 5 dolarów na drobne pobierają kantory wymiany 1 dolara. Coraz częściej zdarzają się samosądy tłumy nad osobnikami, podejrzewanymi

mi o szpiegostwo lub dostarczanie produktów Japończykom.

PRZEPROSZENIE JAPONII

Tokio. (Tel. wł.). W kołach politycznych zapowiadają odpowiedź rządowi japońskiemu na notę angielską w najbliższej przyszłości. Nota ta zawierać będzie przeproszenie, które w pełni zadowoli Foreign Office.

CHOLERA

Szanghaj. (Tel. wł.). Wśród chińskich uchodźców, którzy schronili się we francuskiej dzielnicy, zanotowano 8 wypadków cholery azjatyckiej.

Od chwili ogłoszenia blokady w stosunku do chińskiej żeglugi na wodach Dalekiego Wschodu, nie wszedł do portów chińskich od ujścia rzeki Jang-Tse aż do Swatów ani jeden statek chiński.

KONCENTRACJA WOJSK

Władze chińskie zaniepokojone bezustannym lądowaniem oddziałów japońskich zgromadziły wokół Szanghaju 16 dywizyj. Większość wojsk pochodzi z prowincji Hunan, Kwantung i Kwangsi, tym niemniej poddane zostały naczelnemu dowództwu Czai-Kai-Szeka.

Kulisy chińsko-sowieckiego paktu

Zdaniem pism japońskich nie należy przeceniać wartości paktu

Tokio. (PAT). Dziennik „Yomiuro” donosi, że chińsko-sowiecki pakt nieagresji zawiera 3 tajne klauzule: 1) wzajemna pomoc i współpraca wojskowa w wypadku inwazji Mongolii Wewnętrznej lub Zewnętrznej, 2) Sowiety mają udzielić Chinom broni, amunicji, żywności i płynnego paliwa, a także przysłać doradców wojskowych, 3) rząd nankijski ma zalegalizować chińską partię komunistyczną i przyznać jej ma prawo brania udziału w rządach. Ponadto rząd nankijski miał zobowiązać się, że nie zawrze żadnego układu antykomunistycznego z państwem trzecim.

„Japan Times” sądzi natomiast, że pakt chińsko-sowiecki oznacza niepo-

wodzenie polityki chińskiej, która dążyła do zawarcia z Sowiecami paktu wzajemnej pomocy, lecz musi zadowolić się paktem nieagresji, z którego Chiny bardzo mało skorzystają. Zdaniem pisma, psychika chińska przypomina obecnie „tonącego, chwytającego się słomki”, ponieważ rząd nankijski popadnie w coraz większą zależność od „frontu ludowego”. Sowiety nie mogą pomagać Chinom nie ryzykując wojny z Japonią, przynajmniej jeśli będą to czyniły bez uprzedniego porozumienia z Anglią i Francją. Zdaniem pisma, chińsko-sowieckiemu paktowi nieagresji nie należy przypisywać nadmiernego znaczenia.

Zwycięski pochód wojsk narodowych trwa

Salamanca. (Tel. wł.). Komunikat oficjalny sztabu powstańczego donosi, że zwycięski marsz powstańców na froncie Santander trwa nadal. Na froncie aragońskim nieprzyjaciel w dalszym ciągu silnie naciera, jednak wszystkie ataki zostały odparte. Oddziały powstańcze na wielu odcinkach

frontu zdolają już przełamać opór wojsk rządowych i zająć nowe tereny. Na froncie Granady powstańcy oczyszczali w dalszym ciągu teren Sierra Nevada i Lanaron, gdzie nieprzyjaciel po załamaniu się jego ataku pozostawił na placu ponad 200 zabitych.

Stypendia akademickie dla politechnik

Polsce brak inżynierów hydrotechników

Warszawa. (Tel. wł.). Znaczny rozwój państwowej służby melioracyjnej wywołany wzmocnieniem akcji przebudowy ustroju rolnego oraz zwiększeniem tempa robót regulacyjnych i wałowych na rzekach i kanałach — spowodował brak inżynierów hydrotechników.

W tych warunkach stało się konieczne wznowienie przerwanej w związku z ostatnim kryzysem akcji stypendialnej, w celu zachęcenia młodzieży, studiującej w politechnikach warszawskiej i lwowskiej do obierania sobie melioracyjnego kierunku studiów.

W związku z tym ministerstwo

rolnictwa i reform rolnych zamierza uruchomić w roku szkolnym 1937/38 — 10 stypendiów akademickich, w tym 8 na politechnice warszawskiej oraz 2 na politechnice lwowskiej. W następnych dwóch latach ilość stypendiów zostanie powiększona o dalszych 5, do ogólnej liczby 15, z czego 11—12 przypadają będzie na politechnikę warszawską, a pozostałe na politechnikę lwowską.

Stypendium roczne wynosić ma 1000 zł i będzie płatne w ratach miesięcznych po 100 zł w czasie od października do lipca każdego roku szkolnego.

Rewizja w lokalach Stronnictwa Ludowego

Warszawa. (Tel. wł.). W poniedziałek urządzono 9-godzinną rewizję w Krakowie w redakcji „Piasta” przy Małym Rynku 4. Po rewizji wieczorem władze bezpieczeństwa opieczętowały lokal. W lokalu redakcji mieści się również lokal zarządu okręgowego Stronnictwa Ludowego na Małopolskę.

Narady na ul. Wierzbowej

Warszawa. (Tel. wł.). W kołach politycznych zwrócono uwagę na liczne w ostatnich czasach odwiedziny min. Becka przez ambasadora niemieckiego Moltkego.

Ambasador Moltke był ostatnio trzy razy u min. Becka, zawsze na dłuższych konferencjach. W kołach politycznych panuje przekonanie, że rozmowy te dotyczą uregulowania uprawnień mniejszości narodowej w obu państwach. (w)

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań 31. 8. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była niejednolita.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożyczek państwowych — większe odcinki — 61,50 oraz za drobne 59,25; również płacono za 4% premii dol. 39,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy zast. złote w zlocie po 59,— oraz 4½% złote listy zast. po 58,—, natomiast płacono za 4% listy zast. konw. 49,50.

Z akcji bankowych poszukiwano i płacono za Bank Polski 104,50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożycz. konwers. większe odc. 61,50 P.

5% państw. pożycz. konwers. drobne odc. 59,25 P.

4% pożycz. prem. dol., seria III 39,— P.

4½% listy zast. złote w zlocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawne 4½% dol. listy zast. w zł — 8,141 zł za 1 dol.) 59,— J.

4½% złote listy zast. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 58,— O.
1% listy zast. konwert. ostepml. P. Z. K. 49,50 P.

Akcje bankowe i przemysłowe
Bank Polski 104,50 P.
Tendencja niejednolita.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań 31. 8. 1937 r.

STANDARTY: Pszenica 742 g/l.

Ceny transakcyjne:
Żyto zdadne do przemiału 120 tonn 23.50

Ceny orientacyjne:
Żyto zdadne do przemiału 22.75— 23.00

Usposobienie stałe 31.50— 32.00

Pszenica 18.00— 18.50

Jęczmień 678—678 g/l 19.00— 19.25

Jęczmień 700—717 g/l 19.00— 19.25

Usposobienie spokojne 10.00— 10.75

Owies 32.75— 33.75

Mąka żytnia gat. I 0-50% 31.25— 32.25

Mąka żytnia gat. II 50-65% 24.25— 25.25

Usposobienie spokojne 51.75— 52.25

Mąka pszen. gat. I wyc. 0-30% 47.75— 48.25

Mąka pszen. gat. I-A 0-65% 45.75— 46.25

Mąka pszen. gat. II 30-65% 42.75— 43.25

Mąka pszen. gat. II-A 50-65% 38.75— 39.25

Mąka pszen. gat. III 65-70% 86.75— 87.25

Usposobienie stałe 16.00— 16.75

Otreby żytnie stand. 18.00— 18.25

Otreby pszenne grube stand. 17.25— 17.50

Otreby pszenne średnie stand. 15.50— 16.50

Otreby jęczmienne 55.00— 57.00

Rzepak zimowy 36.00— 38.00

Groch Wiktoria 23.00— 25.00

Mak niebieski 77.00— 80.00

Makuch iniany w aflach 25.25— 25.50

Makuch rzepak. w tafiach 20.50— 20.75

Makuch słoń. w tafiach 42—43% 25.25— 26.00

Słoma pszen. luzem 4.15— 4.40

„ pszen. prasowana 4.65— 4.90

„ żytnia luzem 4.50— 4.75

„ żytnia prasowana 5.25— 5.50

„ owsiana luzem 4.55— 4.80

„ owsiana prasowa 5.05— 5.30

„ jęczmienna luzem 4.25— 4.50

„ jęczmienna prasowana 4.75— 5.00

Siano zwykłe luzem 7.35— 7.85

„ zwykle prasowane 8.00— 8.50

„ nadnoteczkowe luzem 8.45— 8.95

„ nadnoteczkowe prasowane 9.45— 9.95

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3099,4 tonn, w tym żyta 1055 tonn, pszenicy 251 tonn, jęczmienia 279 tonn, owsa 220 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań 31. 8. 1937 r.

Spędzono: wołów 150, buhajów 89, krów 320, świń 1678, cieląt 528, owiec 218, razem 2974 zwierząt.

Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi.

Płacono za 100 kg żywej wagi: BYDŁO:

Woly:

Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegowe 79— 80

Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 60— 68

Mięsiste tuczone starsze 50— 58

Miernie odżywione 42— 50

Buhaje:

Wytuczzone pełnomięsiste 64— 70

Tuczzone mięsiste 56— 62

Nietuczzone dobrze odżywione starsze 50— 54

Miernie odżywione 42— 50

Krowy:

Wytuczzone pełnomięsiste 70— 80

Tuczzone mięsiste 56— 62

Nietuczzone dobrze odżywione 48— 52

Miernie odżywione 26— 36

Jałowice:

Wytuczzone pełnomięsiste 70— 80

Tuczzone mięsiste 60— 68

Nietuczzone dobrze odżywione 50— 58

Miernie odżywione 42— 50

Młodzież:

Dobrze odżywione 42— 50

Miernie odżywione 38— 40

Cielęta:

Najprzedniejsze cielęta wytuczzone 78— 86

Tuczzone cielęta 70— 76

Dobrze odżywione 64— 68

Miernie odżywione 50— 60

CWCE:

Wytuczzone pełnomięsiste jaźnięta i młodsze skopy 70— 76

Tuczzone starsze skopy i maciorci 60— 66

Dobrze odżywione 40— 55

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi: 126— 132

Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi: 116— 124

Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi: 108— 114

Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi 84— 92

Maciory późne kastraty 100— 120

Przebieg targu spokojny.

**Buduj Polskę dla Polaka
Kupuj tylko u rodaka!!!**

W wiadomościach

W związku z zaręczynami króla egipskiego Faruka Prezydent R. P. wystosował do niego depeszę następującej treści: Proszę Waszą Królewską Mość o przyjęcie moich najgorętszych życzeń z okazji Jego zaręczyn.

W miejscowości Mierzeszyn na terenie W. Miasta Gdańska doszło wczoraj z niewyjaśnionych dotychczas przyczyn do sprzeczki między mieszkańcami wsi. Alfons Lischniewski przebił nożem śmiertelnie Józefa Wróbla i zranił następnie ciężko jego brata. Zabójcę aresztowano.

Chińskie oddziały nieregularne napady na katolickie seminarium duchowne w miejscowości Hei-Szan-Kou na północny zachód od Pekinu. Dyrektor seminarium jest ciężko ranny a 12 księży i 12 neofitów chińskich uprowadzono. 5 tysięcy uchodźców chińskich, którzy schronili się na terenie seminarium ograbiono.

„Leningradzkaja Prawda” donosi, że w m. Ostrow w pobliżu granicy estońskiej skazano na śmierć pod zarzutem zdrady stanu 7 funkcjonariuszy organizacji rolniczych.

W Rzymie zmarł w wieku lat 81 kardynał Bisleti.

Do Helsinek przybył na statku estońskim „Tatuja” naczelnik państwa estońskiego Paets w towarzystwie ministra gospodarki Seltera, posła Finlandii w Tallinie i 2 adiutantów. Na powitanie prezydenta wyruszył na morze pancernik fiński.

W niedzielę nad terytorium estońskim polatw się samolot sowiecki. Został on wedle doniesień estońskiego biura telegraficznego, ostrzelwany. po czym oddalił się w kierunku granicy.

Marynarz amerykański Shashell, który został ranny na pokładzie statku „President Hoover”, zmarł.

Rząd chilijski upoważnił dyrekcję lotnictwa wojskowego do zakupienia w Niemczech 36 samolotów za sumę 42 426 988 pezów chilijskich, we Włoszech zaś 29 samolotów za sumę 26 148 119 pezów.

Na pokładzie greckiego parowca transportowego „Georgios Maticas”, wiozącego polski węgiel do Argentyny, wybuchł pożar w pobliżu portu Santos, na wysokości Itapema. Parowiec zarzucił kotwicę i własnymi siłami ogień ugasił.

W Norymberdze urządzono największe w Niemczech kino pod gołym niebem. Sam ekran ma powierzchnię 120 metrów kwadratowych.

Jak twierdzą w Londynie, ambasador angielski w Rzymie powrócił do Włoch dopiero w końcu września. Opóźnienie powrotu spowodowane jest śmiercią jego brata.

Prawda i fałsz w życiu politycznym

Dla charakterystyki, jak bardzo stosunki polityczne w Polsce — od strony zwłaszcza obozu „sanacyjnego” — odległe są od prawdy, mimo wszystko, co się na ten temat mówi i pisze, warto przytoczyć dwa przykłady z ostatniego czasu.

W odpowiedzi na ujawniony przez prasę narodową pakt „Strzelca” ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego zabrał głos prezes zarządu Zw. Strzeleckiego, adw. Paschalski, który w obszernym liście, przesyłanym redakcji prasy „sanacyjnej”, starał się obronić „Strzelca” przed zarzutem lewicowej akcji politycznej i dowodził, że współdziałanie Zw. Strzeleckiego ze Zw. Nauczycielstwa Polskiego odnosi się tylko do przysposobienia wojskowego młodzieży i walki z analfabetyzmem.

Czy to jest ściśle? Bierzemy do ręki organ Zw. Nauczycielstwa Polskiego — „Dziennik Poranny” który, starając się pomóc p. Paschalskiemu, czyni to nader niezręcznie, bo stwierdza, że współpraca między obu organizacjami wypłynęła z dołu Zw. Strzeleckiego i to z pobudek natury wybitnie politycznej. „Strzelec” mając na wsi do wyboru między księdzem albo nauczycielem, wybrał nauczyciela dlatego, że stoi on na platformie ideowej Pierwszej Brygady, a ksiądz jest przeważnie członkiem albo sympatykiem Str. Narodowego. Z tych samych powodów także i nauczyciel woli współpracować ze „Strzelcem”, niż z księdzem.

Przynajmniej szczerze „Dziennikowi Porannemu”, że — co prawda mimo woli — powiedział on prawdę. Dopelnieniem tej prawdy byłoby przypomnienie akcji wyborczej, uprawianej namiętnie przez członków Zw. Strzeleckiego, występujących zbiorowo pod komendą swoich organizacyjnych przywódców.

Przykład drugi. Przywódca ZZZ sen Wojtek Malinowski, wystąpił z tej organizacji i ogłosił list, mający wyjaśnić powody tej secesji. P. Wojtek Malinowski zarzuca kierownictwu ZZZ, czyli swemu staremu druhowi, p. Jędrzejowi Moraczewskiemu, „anarcho-syndykalizm”, rozbijanie ruchu

robotniczego i zależność od międzynarodówek, przytaczając uchwaloną przez kongres ZZZ rezolucję z wyrazami sympatii dla „czerwonej” Hiszpanii. Te to powody miały skłonić sen. Wojtkę Malinowskiego do opuszczenia szeregów ZZZ.

Nie martwimy się o osłabienie tej wybitnie niesympatycznej i szkodliwej organizacji robotniczej. Musimy jednak znowu zapytać, jak wywoływał sen. Wojtkę Malinowskiego, jednego z przywódców „sektora” miejskiego „O. Z. N.”, wyglądają na tle wydarzeń? Wszystko to, co p. Malinowski zarzuca obecnie p. Moraczewskiemu, działo się w czasach, kiedy obydwojcie mężowie kierowali „trzema zetami”. A więc p. Malinowski kiedyś sam upra-

wiał „anarcho-syndykalizm”, rozbijał ruch robotniczy i należał do zwolenników międzynarodówek socjalistycznych. Czyżby dopiero teraz przejrzał? Czy może ośrodek dyspozycji jego ustąpienia z „trzech zetów” nie leży poza nim? Czy istotną prawdą w tej sprawie nie byłoby stwierdzenie, że powodem ustąpienia jest negatywny stosunek ZZZ do „Ozonu”, że p. Wojtek Malinowski biorąc urlop z „trzech zetów”, chciał siedzieć na dwóch stołkach, a gdy się to stało niemożliwe, wybrał wygodniejszy — „ozonowy”?

Oto parę tylko przykładów. Starczą one na wysnucie wniosku, że na razie obóz rządowy jest daleki od realizacji apelu do prawdy w życiu politycznym. **M. K.**

W WOLNYM SANTANDERZE
Wojska narodowe po zajęciu Santanderu uruchomiły dla wygłodzonej ludności miasta bezpłatne kuchnie, które cieszą się wielkim powodzeniem.

Także z mniejszością duńską tarcia!

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Berlin, 28 sierpnia.

Niepokojące objawy panują dziś w sprawach mniejszości. Nie ma dnia, któryby nie przynosił nowych danych o rosnących na ten temat fermentów w Rzeszy i dokoła Rzeszy.

W stosunkach niemiecko-czesko-słowackich jest kwestia mniejszości wieczną przyczyną zajątrzeń. Ale także między Polską i Niemcami toczą się obecnie coraz żywsze na ten temat polemiki. Żalom prasy w Rzeszy na położenie Niemców w Polsce może prasa polska przeciwstawić długą listę cierpień mniejszości polskiej w Niemczech. Namiętność wystąpień rośnie, gromadząc dokoła chmury.

Front walk mniejszościowych, których ośrodkiem jest Rzesza, ogarnia

tymczasem nowe tereny.

Z pogranicza duńsko-niemieckiego w Szwecji nadchodzi wiadomość, że i tam udziela się podniecenie, którego najświeższym wyrazem jest zamknięcie przez niemieckie władze wydawnictwa „Der Schleswiger”, organu bojowników o duńskość Szwecji.

By zrozumieć czym jest pismo to dla narodowego ruchu duńskiego w Szwecji, trzeba sobie uświadomić, iż pogranicze duńsko-niemieckie liczy spory ułamek sympatyków Danii, których szleswicko-holsztyński regionalizm, obok wiekowych tradycji panowania duńskiego, trzymał co prawda zdala od kultury rdzennie duńskiej, ale nie zdołał przerobić na Niemców. Owi „Duńczycy mówiący po niemie-

Belgia wydała nowy znaczek pocztowy z podobizną królowej - matki Elżbiety.

ku” są zatem osobliwością terenu mniejszościowego w Szwecji, a choć wynik plebiscytu w r. 1919 pozostawił część ich przy Niemczech, czują się oni patriotami duńskimi i walczą o prawa duńszczyzny w Rzeszy narówni z Polakami, żyjącymi pod swastyką.

Organem tychże szleswickich Duńczyków był właśnie dotąd „Der Schleswiger”, pismo w języku niemieckim, wychodzące równoległe z „Flensburg Avis”, pismem mniejszościowym w języku duńskim.

Organ ten był dla władz niemieckich niedogodny, zwłaszcza przez to, iż zyskiwał on przez język niemiecki szeroki zasięg czytelników i z poza mniejszości, zaś pisany był w duchu duńskim, obcym ideologii reżimu hitlerowskiego.

W Danii — rozumie się — pojęto zamknięcie „Schleswiger” jako ciężkie uderzenie w duńską mniejszość pogranicza.

Z właściwą opinią duńskiej troską o los duńskich rodaków w Szwecji podniosły pisma kopenhaskie z „Berlingske Tidende” i „Nationaltidende” alarm, wskazując w spokojnym, ale stanowczym tonie na antyduńskie ostrze zarządzeń niemieckich, powodujących w całej Skandynawii rozgoryczenie. Nie brak też było wskazań na rozbieżność pokojowych zapewnień Trzeciej Rzeszy z praktyką polityki mniejszościowej.

Zważywszy, że zabroniony organ był czołową ostoją dla owej „po niemiecku mówiącej” grupy mniejszości, znieszczenie tej placówki oznacza — przy wybitnej roli, jaką odgrywa na północy czytelnictwo gazet — cios w całość kultury tej mniejszości. **B. L.**

Dziwne troski o „dobro państwa“

W istną furję wpadł ostatnio osławiony Związek Nauczycielstwa Polskiego (Z. N. P.), a to z powodu zalegalizowania organizacji młodzieży katolickiej p. n. „Krucjata Eucharystyczna” oraz nadania praw szkół wyższych i zatwierdzenia statutu Katolickiemu Studium Społecznemu w Poznaniu. Organ Z. N. P. „Dziennik Poranny” uważa to za „posunięcia szkodliwe dla państwa“.

O Katolickim Studium Społecznym „Dziennik Poranny” pisze z oburzeniem, że:

„ten wyższy zakład naukowy, kształcący działaczy społecznych, w myśl statutu, podlega wyłącznie arcybiskupowi poznańskiemu, „który określa jego program naukowo-wychowawczy, czuwa nad tego programu wykonaniem oraz sprawuje nadzór pod względem organizacyjno-administracyjnym”. Poza tym władzami instytucji są: specjalne kuratorium, powołane przez arcybiskupa poznańskiego i będące jego organem, dyrekcja i rada pedagogiczna studium. Dyrektor i profesorowie uczelni są proponowani przez arcybiskupa kuratorium i zatwierdzani przez arcybiskupa poznańskiego. Rola władz szkolnych sprowadzona jest wyłącznie do aprobowania, powołanych przez kuratorium studium i zatwierdzonych przez arcybiskupa profesorów“.

Dziwne to stawianie sprawy. Wszakże Katolickie Studium Społeczne jest przeznaczone tylko dla katolików i to dla katolików, mających pracować w katolickiej organizacji, mianowicie Akcji Katolickiej.

Jest więc najzupełniej logiczne i zrozumiałe, że studium takie musi być ściśle uzależnione od episkopatu, który jest miarodajny we wskazywaniu dróg i metod krzewienia myśli katolickiej. A właśnie studium społeczne w Poznaniu dla krzewienia tej myśli w drodze szkolenia kadr działaczy katolickich jest powołane.

Troska „Dziennika Porannego” i Z. N. P. o „dobro państwa” jest też niewątpliwie tylko pozorem. Wiemy bowiem jak Z. N. P. pojmuje „dobro państwa” z przejawów działalności tej organizacji, a choćby ze sprawy „Płomyka“.

FAKTY i OCENY

„Zjednoczenie“

Organizacja wiejska „OZN” ogłasza taki komunikat:

„Wobec powoływania się grupy działaczy radykalnych partii chłopskiej na współpracę z „Obozem Zjednoczenia Narodowego” — organizacja wiejska „O. Z. N.” wyjaśnia, że z radykalną partią chłopską nie współpracuje, a zatem powoływanie się jej na współpracę z „O. Z. N.” jest bezpodstawne.“

„Legion Młodych” wyparł się „OZN”, teraz „OZN” wypiera się „radykałów” ludowych. Konserwatyści nie są zadowoleni z „OZN”, a grupa płk. Sławka też. „Lewica sanacyjna” montuje front przeciw „OZN”. „Czarno na Białym” zwalcza „Zaczyn”, a „Zaczyn” grzmi na „Jutro Pracy” itd., itd. Słowem — „zjednoczenie“....

Lewica legionowa

Podobno tzw. lewica legionowa przystąpi w najbliższym czasie do zorganizowania się w samodzielne stronnictwo. Akcję tę popiera głównie założony przez Żydów krakowski „Kurier Wieczorny”, który m. i. pisze:

„Posiadamy nazwiska wybitnych osobistości ze świata politycznego i samorządowego, które nie odmówią swego poparcia stronnictwu demokratycznemu w Polsce. To stronnictwo stanie się integralną częścią składową obozu demokratycznego, którego trzonem będzie Stronnictwo Ludowe i PPS.“

Czy owa „trzonowa” demokracja przyjmie z entuzjazmem akces zaciekłych „sanatorów”, od których dotąd otrzymywała tylko obelgi i kopniaki,

można wątpić. Konwertyci musieliby złożyć dowód, że ich nawrócenie jest szczerze. Tym dowodem ma być wniesienie do Sejmu projektu nowej ordynacji wyborczej. Donosi o tym „Goniec Warszawski“:

„Mówi się, że te koła niosą się z zamiarem zgłoszenia na nadchodzącej sesji parlamentarnej wniosku o zmianę ordynacji wyborczej. Wniosek taki nie szedłby wcale w kierunku wezwania rządu do opracowania nowej ordynacji, a zawierałby nowy, opracowany już szczegółowo projekt. Są głosy, że taki projekt byłby uprzednio uzgodniony z lewicą opozycyjną.“

„Inicjatorzy tej koncepcji są zdania, że podniesienie tej sprawy spowoduje wielkie odprężenie polityczne. Zmiana ordynacji wyborczej może liczyć na silne poparcie we wszystkich kołach, a zwłaszcza w najsilniejszej organizacji klubowej na terenie parlamentu: w kole rolników, kierowanym przez gen. Żeligowskiego. Także, mniemają, iż w łonie rządu spotkałby się ze zrozumieniem i bez niechęci.“

Wszystkie te wiadomości trzeba przyjmować z zastrzeżeniami. Lewica legionowa nie przedstawia żadnej siły. Obejmuje ona kilkunastu polityków, przeważnie byłych socjalistów, którzy frondują przeciw „Ozonowi” nie tyle nawet z motywów ideowych ile z powodu usunięcia ich od kierownictwa tym obozem. Tzw. doły legionowe, zabezpieczone materialnie a odwykle od myślenia i działania politycznego, nie są dziś skłonne do żadnej poważnej opozycji poza krytyką, nie prowadzącą do niczego. Trzeba w ogóle skończyć z legendą, że obóz b. legionistów reprezentuje jakies „nowe możliwości polityczne“.

Dlaczego morze powróciło?
„Nasz Przegląd” drukuje orzeczenia i komentarze rabinów do Thory,

tj. do księgi Mojżesza. W jednym ze starych komentarzy czytamy:

„Według Tory, gdy Żydzi przeszli Morze Czerwone, „morze powróciło do łożyska swego, gdy nadszedł ranek”. Dlaczego morze się tak pośpieszyło i od razu zawróciło do swego łożyska? Bo Wiekuisty mimo wszystkich cudów, jakie objawił Żydom, obawiał się, że zechcą powrócić do Egiptu do kotła z mięsem i przeto, gdy ranek nadszedł, zamknął im drogę do powrotu“.

W związku z tym „Warszawski Dziennik Narodowy” pisze:

„Odpowiedź przemawia nam do przekonania. Nasuwa się uwaga: jak zagrozić drogę do powrotu Żydom, emigrującym obecnie do Kanaan? Na 400 tys. Żydów w Palestynie tylko 150 tys. przyjęło obywatelstwo palestyńskie, reszta rezerwuje sobie widocznie możliwość powrotu do „kotła z mięsem” nad Menem lub Wisłą.“

Morze nie stanowi, niestety, dzisiaj zapory....

W Związku Gmin Wiejskich

Donosiliśmy, że p. Polakiewicz zwołał do Warszawy posiedzenie rady naczelnej Związku Gmin Wiejskich. Posiedzenie to nie odbyło się, bowiem rozwiązał je delegat Komisarjatu Rządu z powodu pogwałcenia przepisów statutowych i prawa o stowarzyszeniach.

Jak wiadomo, władze sądowe prowadzą śledztwo w sprawie gospodarki w Związku Gmin Wiejskich za czasów prezesury p. Polakiewicza, który najpierw zrezygnował ze stanowiska prezesa, a potem począł swe funkcje pełnić dalej mimo, że otrzymał „votum nieufności” na walnym zebraniu.

Naturalnie „sanacyjna” gospodarka oraz tarcia w Związku Gmin Wiejskich odbywają się kosztem samorządu gminnego.

Wielki zjazd Niemców zagranicznych

„Kto nie jest hitlerowcem ten jest zdrajcą Niemiec!”

Berlin. (Tel. wł.). W Sztuttgarcie odbywa się wielki zjazd organizacji zagranicznych N. S. D. A. P.

W niedzielę odbyło się uroczyste otwarcie zjazdu, dokonane przez gauleitera Bohle, złożeniem wieńca na grobie poległych oraz wielkie zebranie delegatów i gości honorowych, połączone z poświęceniem nowych sztandarów lokalnych organizacji zagranicznych. Przemówienie wygłosił szef organizacji zagranicznej N. S. D. A. P. Bohle, minister spraw zagranicznych Rzeszy von Neurath i zastępca partyjny kanclerza min. Hess.

NIEMIECKA WSPÓLNOTA NARODOWA

Gauleiter Bohle mówił, iż w dawnej Rzeszy, zwłaszcza za czasów republiki wejmarskiej zaniedbano Niemców zagranicznych uważając ich często za „Niemców drugiej klasy”. Partia narodowo-socjalistyczna usiłowała naprawić ten stan rzeczy już od roku 1931, po czym, po objęciu władzy przez Adolfa Hitlera zwyciężyła idea niemieckiej wspólnoty narodowej. Partia za pomocą swej organizacji zagranicznej — mówił Bohle — zdołała przywrócić niezliczonych Niemców swej ojczyźnie.

Mówiąc o Niemcach zagranicznych tj. o obywatelach Rzeszy za granicą — oświadczył Bohle — mam na myśli tylko narodowych socjalistów za granicą. Nie chodzi nam jednak tylko o członków partii, lecz o wszystkich Niemców, wiernych Rzeszy. Niemożliwe byłoby dziś przeprowadzić różnicę między Niemcami zagranicznymi a narodowymi socjalistami, jest to bowiem obecnie jedno wspólne pojęcie. Tych „niezliczonych Niemców zagranicznych, którzy nie chcą wciąż być narodowymi socjalistami, a określają się błędnie jako Niemcy” — Bohle nazwał zdrajcami kraju.

Mówca polemizuje następnie bardzo ostro z zarzutami zagranicy przeciw działalności tamtejszych Niemców lub partyjnych organizacji zagranicznych odpierając w szczególności oskarżenie o akcję szpiegowską narodowych socjalistów.

MOWA MIN. NEURATHA

Minister spraw zagranicznych Rzeszy von Neurath mówił o poważnym znaczeniu faktu, że poza granicami Rzeszy mieszkają miliony obywateli niemieckich. Z jednej strony reprezentują oni niemiecką, z drugiej zaś otoczeni muszą być opieką państwa. Niemiecka polityka zagraniczna musi przy tym wychodzić z założenia bezwzględnej jedności całego narodu niemieckiego, gdyż tylko na tej podstawie Niemcy zagraniczni mogą wypełnić swą misję.

Minister mówił następnie o niezależności obecnej polityki zagranicznej Niemiec po zerwaniu „kajdanów Wersalu”. Przy swej akcji zewnętrznej — oświadczył min. Neurath — nie zabraliśmy nigdy nikomu tego, co mu się należy, nie obrażaliśmy żadnego obcego kraju, nie zagroziłiśmy żadnemu narodowi, nie uczynimy tego również w przyszłości. Wyzwoliliśmy się tylko z kajdan, które oślepiły nienawistą mężowie stanu narzucić chcieli po wieczne czasy 65-milionowemu narodowi. Wyrzekliśmy się tylko nacechowanej słabością tolerancji okresu powojennego. Jednakże to stanowisko nowych Niemiec jest w istocie najsilniejszym bastionem pokojowym wobec niespokojnego świata, dlatego właśnie, że poznaliśmy niebezpieczeństwo pewnych rozkładowych tenden-

cyj, szukamy nie tego, co dzieli, lecz tego, co łączy państwa i narody.

Nie myślimy też o izolacji politycznej. Dążymy do politycznej współpracy rzeczowej, która, aby odnieść skutek nie powinna zresztą opierać się na teoretycznych ideałach kolektywizmu, lecz zwrócić się musi do żywej rzeczywistości i do kompletnych zadań czasów współczesnych. Z zadowoleniem stwierdziliśmy możemy, że w wykonaniu tej realnej polityki pokojowej idziemy ręką w rękę z zaprzyjaźnionymi Włochami. Usprawiedliwia to nadzieję, że również z innymi rządami dojdziemy do przyjaznego porozumienia w zakresie doniosłych spraw aktualnych.

ZASTĘPCA HITLERA

Zastępca partyjny kanclerza Rzeszy min. Hess zajął się omówieniem „kłamstw zagranicznych” na temat rzekomego bliskiego załamania się ustroju narodowo-socjalistycznego, rzekomego barbarzyństwa Niemców i zamiarów wojennych itd. Minister podkreślił z naciskiem, iż silne zbrojenia Rzeszy nie wynikają z zamiarów wojennych, stwierdza jednak, iż dawniej,

mimo, że Niemcy były rozbrojone, „nie nastąpił wieczny pokój” i że inni mimo wszelkich obietnic, wciąż się zbroili. Zbrojenia te, mówił dalej min. Hess, służą również bezpieczeństwu Niemców zagranicznych. Wiem, co czuć muszą rodacy na obczyźnie, gdy niepokój zagraża pod flagą niemiecką, aby zadokumentować, że naszym protestom towarzyszy w razie potrzeby nasza potęga. Przy tej sposobności minister wspomina o incydentach na wodach hiszpańskich. Następnie min. Hess omówił zadania organizacji zagranicznej N. S. D. A. P. W podobnym duchu jak gauleiter Bohle mówił i min. spraw zagranicznych Neurath protestując przeciw różnym zarzutom zagranicy i przeciw oskarżeniom jakoby narodowi socjaliści nadużywali praw gościnności innych krajów.

Kto chce być zdrow i rzeźki niech zażywa przynajmniej raz na tydzień przed śniadaniem szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa, która gruntdownie przepłukuje żołądek i jelita, oczyszcza krew i racjonalnie pobudza przemianę materii. Zalecana przez lekarzy.
Tg 21 483

Orzecznictwo sądów polskich

Zwolnienie z pracy bez wypowiedzenia

Alfred H. wniósł pozew przeciwko Związkowi Mleczarskiemu w H. o 4.351,72 zł z tytułu umowy o pracę, z której został zwolniony bez wypowiedzenia.

W postępowaniu dowodowym zostało ustalonym, że powód wbrew umowie i bez wiedzy pracodawcy z mleczarni, której był kierownikiem, brał dla siebie co dzień pół litra śmietanki. Gdy sprawa doszła do Sądu Najwyższego, sąd ten w orzeczeniu z 4 grudnia 1936 (C. II 1762/36) stwierdził, że „szczegół ten uzasadnia nadużycie zaufania z art. 32 lit. a rozp. o umowie o pracę pracowników umysłowych. Obójtne jest, że ilość śmietanki była nie wielka, gdyż etyka obowiązuje także w rzeczach małych, a zaufanie jest wiarą w zasady etyczne strony drugiej”.

Poza tym powód „podejmując się technicznego kierownictwa mleczarni stwierdził tym samym umownie, że ma potrzebną wiedzę fachową i doświadczenie, oraz, że uzyska produkcję nie zepsutą. Ustalono jednak, że produkowane sery psuły się, nabywcy je zwracali, sprzedawano je jako produkt lichy po niskiej cenie lub zepsute wyrzucano, że w samym miesiącu sierpniu 1933 r. wyrzucono 324 kg sera trapistów i 103 kg ejdamera, że pozwa-

ny poniósł stąd poważne straty materialne, że zle kierownictwo powoda stwierdzili fachowi ilustratorowie, po czym pozwany słusznie rozwiązał umowę pracy (bez wypowiedzenia) przyjmując słusznie, że zaszła ważna przyczyna wypowiedzenia. Psucia się znacznej ilości produkcji, trwającego przez czas dłuższy, nie można uważać za niezawiniony przypadek, ani za zachowanie istotnych warunków umowy pracy technicznego kierownika mleczarni”.

Ponieważ powód zarzucał poza tym, że o przyczynach wypowiedzenia nie został przez pozwanego zawiadomiony, Sąd Najwyższy w związku z tym orzeczeniem wypowiedział pogląd, że „rozwiązując umowę o pracę z ważnej przyczyny bez wypowiedzenia ani pracownik ani pracodawca nie są zobowiązani do zawiadomienia drugiej strony o przyczynach tego rozwiązania”.

Aczkolwiek ten pogląd wypływa z ustawy, tj. rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych, jednak w wielu wypadkach nie zawiadomienie pracownika przez pracodawcę lub odwrotnie o przyczynie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia może wywołać między nimi zbędne procesy. (k)

Misje katolickie na terenie wojny chińskiej

Nowa wojna chińsko-japońska toczy się na terenie szczególnie interesującym Stolicę Apostolską, są to bowiem ziemie, gdzie akcja misyjna Kościoła rozwijała się bardzo pomyślnie. Prowincja Hopei, licząca blisko 781 tysięcy katolików, tj. prawie 1/4 ogólnego katolickiego stanu posiadania w Chinach, obejmuje m. in. miasta Pekin i Tientsin, najlepiej zorganizowane ośrodki życia katolickiego.

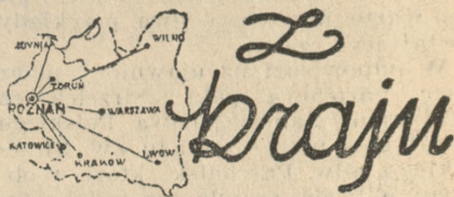
W Pekinie urzęduje delegat apostolski, znajduje się słynny uniwersytet katolicki i najpoważniejszy ośrodek działalności misjonarzy lazarystów, Tientsin natomiast jest siedzibą kwitnących instytucji jezuickich. Cała prowincja Hopei podzielona jest na 10 wikariatów apostolskich. Pracuje tam 237 kapłanów zagranicznych ze współudziałem 173 siostr i 85 braci zakonnych zagranicznych obok blisko 9 tysięcy misjonarzy i misjonarek, katechistów i nauczycieli pochodzenia krajowego. Liczba szkół katolickich na tym terytorium wynosi 5088 przy przeszło 90 tysiącach uczniów.

Również i na drugim terenie walk, w Szanghaju, instytucje katolickie rozwijały się nader pomyślnie. Uniwersytet katolicki w tym mieście liczył 634 studentów, a jezuiti miejscowi rozporządzali tam bardzo licznymi zakładami naukowymi i kulturalnymi, szkołami, seminariami, szpitalami, sie-

Waterman

idealne wieczne pióro dla każdego

Tg 21 308

III STUDIUM KATOLICKIE W STOLICY

Od 5 do 10 września trwać będzie w Warszawie III Studium Katolickie nt. „Katolicka Myśl Społeczna” organizowane przez Naczelny Instytut Akcji Katolickiej w Polsce. Studium jest przeznaczone dla inteligencji świeckiej, duchowieństwa, kierowników Stowarzyszeń Akcji Katolickiej i działaczy społecznych z całej Polski. Obrady odbywać się będą w Domu Akcji Katolickiej im. Piusa XI w Warszawie, ul. Nowogrodzka 49.

Cena karty uczestnictwa do udziału we wszystkich zebraniach — 10 zł, na poszczególne zebrania — 1 zł. Dla akademików i kleryków karty uczestnictwa po 3 zł. Karty i bilety nabywać można przy wejściu na salę obrad. Zgłoszenia poprzednie przyjmują Naczelny Instytut Akcji Katolickiej w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 22. IV. — PKO nr. 213.737.

OO. FRANCISZKANIE OBEJMĄ DAWNE SVOJE KLASZTORY

W bieżącym miesiącu oo. franciszkanie objęli w diecezji włocławskiej dwa klasztory a mianowicie w Nieszawie i Radziejowie Kujawskim. W Nieszawie przejął klasztor z rąk delegata biskupiego ks. dziekana Czakię o. Stanisław Stryczyński, gwardian ze Lwowa. W Radziejowie zaś ks. dziekan Majewski przekazał klasztor o. Dominikowi Bednarzowi z Poznania, kustoszowi kustodii warszawskiej. (KAP)

BUDOWA DYREKCYI KOLEJOWEJ W CHELMIE

W wyniku starań komitetu obywatelskiego, i interwencji zarządu miejskiego m. Chelma zapadła decyzja rozpoczęcia jeszcze w rb. robót nad dokończeniem budowy gmachów dla dyrekcji kolejowej w Chelmie.

W związku z tym wyasygnowany został kredyt w wysokości 3.000.000 zł w bież. roku budżetowym. Po powierzeniu robót jednej z firm budowlanych w drodze przetargu nastąpi niezwłocznie uruchomienie robót.

PRZEDŁUŻONE OKRESY KURSOWANIA POCIĄGÓW DO MIEJSCOWOŚCI KURACYJNYCH

Z dniem 6 września rb. wchodzi w życie na P. K. P. jesienny rozkład pociągów pasażerskich z ważnością do 14 grudnia rb. Na ten okres słabszy, pod względem natężenia ruchu, przewidziano mniejszą ilość pociągów pasażerskich, jednakże dostosowaną do potrzeb tego okresu, a bez uszczerbku dla życia gospodarczego.

Na podstawie doświadczenia z roku ubiegłego, wobec ożywionego w rb. ruchu pasażerskiego do uzdrowisk, przedłużono pierwotnie przewidziane okresy kursowania pociągów i wagonów bezpośrednich jak następuje:

- 1) z Warszawy do Wisły, Zakopanego, Rabki, Zdr., Krynicy, Sambora, Truskawca, Morszyna, Worochty i Suwałk do 29 września, a z powrotem do 30 września;
- 2) z Krakowa do Zakopanego, Mszany Dolnej i Nowego Zagórza do 29 września a z powrotem do 30 września;
- 3) z Łodzi do Krynicy i Zakopanego do 29 września, a z powrotem do 30 września;
- 4) z Katowic do Wisły i Zwardonia w dni przedświąteczne do 25 września, a z powrotem w dni świąteczne do 26 września;
- 5) z Poznania do Krynicy, Zakopanego, Nowego Zagórza i Truskawca, do 29 września, a z powrotem do 30 września;
- 6) ze Lwowa do Morszyna i Truskawca do 29 września, a z powrotem do 30 września;
- 7) pociąg nr. 17/20/17 — 18/19/18 tzw. „Podhalanin” w komunikacji Lwów — Zakopane — Krynica przedłużono do 30 września;
- 8) pociąg nr. 601/611 — 61/602 w komunikacji Warszawy — Hel przedłużono z Warszawy do 29 września, a z powrotem z Helu do 30 września.

GŁOSNY PROCES WE LWOWIE

Przed Sądem Okręgowym we Lwowie rozpoczął się proces w głośnej sprawie o wykradzenie tematów maturalnych. Oskarżeni są magister Kazimierz Raczek, b. urzędnik kuratorium lwowskiego, który wyostał owe tematy z gabinetu swego przełożonego, dalej nauczyciel gimnazjalny w Łucku Eliasz Mehrer i jego brat student politechniki, którzy obaj nakłonili osk. Raczka do przestępstwa. Tenże zaś zeznał, że miał wobec Mehrera pewne zobowiązania. Na rozprawę powołano cały szereg świadków. Jak wiadomo, wskutek tej afery swego czasu musiały władze szkolne unieważnić matury pisemne w kilku gimnazjach małopolskich.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO WILDA

Zgłoszenia uczestnictwa w pielgrzymce S. N. przyjmuje p. Adam Czarczyński, Górna Wilda 82, m. 9.

KOŁO OSIEDLE

Zebranie plenarne Koła odbędzie się w poniedziałek dnia 6 września rb. o godz. 20-tej w lokalu własnym przy ul. Witkowskiej.

Zgłoszenia do Częstochowy przyjmuje się u kol. Oleszaka, ul. Witkowska 18.

KOŁO GÓRCZYN

Zgłoszenia do Częstochowy przyjmuje się u kol. Durczaka, ul. Ks. Skorupki.

Emigracja rosyjska w Bułgarii

Wszelkie wstrząsy, zachwiania równowagi, a nawet drgania o mniejszym nasileniu przechodzące przez 6-cio milionowy organizm narodu bułgarskiego są odczuwane przez jego mniejszość narodowe. Jest ich duży procent, bo ilość obywateli mniejszościowych wynosi około 2 milionów. Turcy, Grecy, Żydzi, Ormianie, liczebnie mniej już liczni dzięki reemigracji do Rosji Sowieckiej i Rosjanie — to są ci najliczniejsi. — Emigracja rosyjska, jako odrębna całość zajmowała wśród nich stale miejsce uprzywilejowane. Bułgaria miała zawsze filorosyjskie uczucia; pozostała im wierna nawet wówczas, gdy walczyła po stronie Niemiec przeciw koalicji. Dlatego Rosjanie w Bułgarii mając te same prawa społeczne co inni, mając po swej stronie sympatię narodu bułgarskiego, mieli pewne przywileje. Jak się przedstawia dzień dzisiejszy dla rosyjskiej emigracji w Bułgarii?

W Sofii mieszka około 5 tysięcy Rosjan. Połowa z nich posiada nansenowskie paszporty, co utrudnia, niekiedy wręcz uniemożliwia znalezienie i otrzymanie pracy. Tym ludziom kwestia bytu przystania wszystko inne. Głównym źródłem pomocy dla Rosjan jest kwota 9.000.000 lewów, przyznawana corocznie na „akcję rosyjską” przez rząd bułgarski. Kwota tym potrzebniejsza, że gros obecnej emigracji rosyjskiej w Bułgarii stanowią starcy, dzieci, ucząca się młodzież, inwalidzi, ludzie mający na utrzymaniu liczną rodzinę. Nie zawsze tak było. — Przez Bułgarię przepłynęła ogromna fala rosyjskiej emigracji, cała osnowa armii Wrangla, dlatego ilość mężczyzn przewyższa znacznie ilość kobiet. Bardzo licznie był i jest reprezentowany rosyjski element włościański, w tym dużo Kałmyków, Kozaków, mało Ukraińców. Większość ludzi rozporządzających jakimkolwiek rezerwami finansowymi oraz ludzie nie pozbawieni inicjatywy, energiczni, przedsiębiorczy, po krótkim pobycie w Bułgarii odjechali na Zachód, przeważnie do Francji. Z pozostałych pewien procent przypada na ludzi, którzy nigdzie i nigdy nie przystosują się do życia.

Większość Rosjan tutejszych to robotnicy, „czarnoroboczyje”. Dużo pracuje w oddalonej o 30—40 km od Sofii gminie Pernili, bogatej w węgiel, wielu jest kelnerami, szoferami, woźnicami, sprzedawcami gazet itp. Naogół Rosjanie w Bułgarii asymilują się powoli. Duży odpływ z szeregów emigracji nastąpił dzięki mieszanym małżeństwom, przeważnie byłych wojskowych z armii Wrangla z Bułgarkami. W tym wypadku powoli lecz nieuchronnie następowało wynarodowienie i wsiąknięcie w społeczeństwo bułgarskie. Tym się tłumaczy, że z 5 istniejących w Bułgarii rosyjskich gimnazjów jedno tylko w Sofii pozostało. Nieliczna zamieszkała tu na stałe inteligencja rosyjska, zajmująca naogół dobre i stabilizowane stanowiska, jest rozrzucona po całej Bułgarii. Oto żali się jakiś Bułgar z oddalonej prowincji w liście do władz bułgarskich w Sofii: „co za porządku zapanowały u nas, że dla Bułgarów już miejsca nie ma; w gminie naszej kwet (wójt) Rosjanin, doktor Rosjanin, weterynarz Rosjanin, agronom Rosjanin”. Taki list jest zjawiskiem odosobnionym. Bowiernie nie tylko ludność bułgarska, ale i władze odnoszą się przychylnie, czego dowodem jest fakt, że teraz, kiedy od 2 lat nie obiera się wójtów w gminach, tylko zostają oni naznaczeni z urzędu, trafiają się między nimi i Rosjanie. Dużym wzięciem cieszą się lekarze rosyjscy, wielu jest profesorów w szkołach średnich, na uniwersytecie w Sofii. Cichym życiem żyje emigracja rosyjska, do polityki bułgarskiej się nie wtrąca. Na codzień walka o byt, zrzadka święto prawdziwie jakim jest literacki wieczór rosyjski czy przedstawienie.

Jeden z sofijskich reżyserów teatralnych jest Rosjaninem. Utwierdza ją poczucie narodowościowe w emigrantach instytucje tego rodzaju jak szpital rosyjski w Sofii, związek ros. inwalidów, ros. ogródki dziecięce, szkółki niedzielne i inne tp.

Niestety sławetna słowiańska niezgoda, nawet kłótniwość znajduje tu szerokie ujście. Istnieje zbyt wielka ilość komisji i komitetów zwalczających się wzajemnie. Budżet akcji ros. jego wydatkowanie przez ros. organizacje, wydaje się wielu emigrantom niewłaściwie postawiony, domagający się ujawnienia nieistniejącej a potrzebnej w takich sprawach kontroli.

Te spory dotyczące zagadnień jak, kto i na co wydaje pieniądze z akcji rosyjskiej przedostały się już dawno z zamkniętego koła emigracji i nie budzą entuzjazmu w społeczeństwie bułgarskim. Spokojnie i bez zastrzeżeń przedstawia się sprawa rosyjskiej cerkwi prawosławnej.

Oddzielny episkopat istnieje. Rosjanie duchowni i swoich cerkwi. Oddanie dawnej cerkwi rosyjskiej w Sofii Bułgarom, a przeniesienie Rosjan do innej, było podyktowane koniecznością życiową. Cerkiew dawna przytykała do terytorium istniejącego od 2 lat poselstwa sowieckiego. Dla uniknięcia ewentualnych incydentów Rosjanie dostali inną cerkiew. Obie strony, tak Bułgarzy jak i Rosjanie zrozumieli tę potrzebę i zamiana nastąpiła spokojnie i bez wzajemnych pretensyj. W czasie mego krótkiego pobytu w Bułgarii zdarzyło mi się z duchownymi rosyjskimi dwukrotnie zetknąć osobiście. W drodze do pięknie położonego klasztoru Ryłskiego (św. Jan Ryłski), który odwiedzają wszyscy turyści w małym miasteczku

Przy wszelkich przebiegniach należy dbać o codzienne regularne wypróżnienie i w tym celu używać szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa.

Tg 21 484

Dupnica, mieszka pop Rosjanin, sympatyk Polaków, z wykształcenia prawnik, były adwokat. Z pracy swej duszpasterskiej i z położenia emigracji rosyjskiej w Bułgarii jest zupełnie zadowolony. W Tirnowie, które było stolicą państwa za czasów II-go cesarstwa r. 1186—1393, kolonia rosyjska liczy około 400 osób; większość to „czarnoroboczyje”.

Rosjan w Tirnowie spotykałam co krok. Najciekawsza była rozmowa z handlarzem owoców na rynku. Mieszkaniec Bułgarii od 15 lat, był wojskowy armii Wrangla, nie posiada straganu, tylko kilka koszy całego dobytku. Na konkurencję ani na Bułgarów się nie skarży, żali się tylko na kryzys, miał tu już lepsze czasy, zarabiał więcej. Człowiek pojedynczy, bez rodziny żyje tylko nadzieją prędkiego, radykalnego wywrócenia się systemu bolszewickiego. Twierdzi, pełen przekonania, że i bez wojny Bolszewicy rozbiegną się sami wkrótce, po prostu uciekną z Rosji. Gdy emigracja rosyjska w Sofii, daleka od zachwyty nad Sowietami, rozumie potrzebę odnowienia swych poglądów z przed 15 lat i ukształtowania nowej oceny zjawisk — tu na prowincji bułgarskiej żyją ludzie, dla których bolszewizm jest tylko przykrzym mirażem, trzeba go tylko przecześć, a zniknie, za chwilę, za miesiąc, najdalej za rok.

IN. KORAB.

Atak na polskie placówki

W następstwie dokonanych ostatnio na Śląsku Opolskim aresztowań Polaków czynniki niemieckie szerzą obecnie pogłoski, które mają na celu podcięcie egzystencji polskich placówek gospodarczych: „Rolników” i Banków Ludowych. Pomiędzy aresztowanymi ze względu na czysto politycznych znajdują się także pracownicy polskich spółdzielni gospodarczych. Niemcy szerzą fałszywe wiadomości, że aresztowania nastąpiły w związku z działalnością tych osób w polskich spółdzielniach gospodarczych.

Wśród ludności polskiej, która stanowi klientelę „Rolników” i Banków Ludowych stwarza się atmosferę niepokoju do tego stopnia, że w rezultacie ludność polska omija na razie placówki polskie. Niektórzy z klientów, którzy poczynili zamówienia na nawozy sztuczne, obawiają się obecnie podjąć przesyłki.

Wysłannicy niemieccy nie ograniczają się do szerzenia tych pogłosek, lecz nadto przestrzegają udziałowców polskich przed rzekomo grożącą spółdzielniom katastrofą gospodarczą. Szczególnie ożywioną działalność w tym kierunku daje się zaobserwować w powiecie strzeleckim.

Jubileusz

W dniu 1 września rb. mija 25 lat od chwili, w której dzisiejszy generalny dyrektor S. A. „Goplana”, p. Ta-

deusz Prądzyński, objął stanowisko w fabryce czekolady, założonej na krótko przed tym przez pp. Stan. Sczanieckiego (obecnego prezesa Rady Nadzorczej „Goplany”), Wład. Tomaszewicza i śp. dr. Stan. Tomaszewicza. Pionierska akcja wymienionych stworzyła podwalinę, na której oparła się rozbudowa przedsiębiorstwa, prowadzonego zrazu pod firmą „Gonda”. W niedługi czas potem, przedsiębiorstwo to otrzymało obecną nazwę „Goplana”. Opisana wyżej bliskość terminów, łączących osobę dyr. Prądzyńskiego z utworzeniem S. A. „Goplana”, pozwala obchodzić dziś podwójny jubileusz 25-lecia.

Podwójny ten jubileusz — i kierownika i firmy — musi każdemu, kto na ziemiach b. zaboru pruskiego żył i działał, nasunąć szereg refleksyj. Jeśli bowiem na ziemi wielkopolskiej ostać i rozwijać się mogła placówka przemysłowa, polska na wskroś, która fali germanizacyjnej i eksterminacyjnej na przekór w krótkim czasie stała się jednym z mocnych bastionów polskiej inicjatywy i konstrukcyjnej myśli gospodarczej, niewątpliwie to główna zasługa obecnego jej generalnego dyrektora Tadeusza Prądzyńskiego. Kierowana światłą wolą i niezłomną energią Jubilata rozwinęła się „Goplana” do rozmiarów największej fabryki czekolady na ziemiach zachodnich oraz wyrosła na jedną z największych fabryk tej branży w Polsce.

Ze znanej zaszczytnie rodziny wyszedł p. Prądzyński. Przejęty do głębi hasłami walki gospodarczej z zaborcą, zeszedł z piedestału ziemiańskiej ekskluzywności i wstąpił w szranki bojowe, by walczyć o rozwój polskiego przemysłu i handlu. Szczegół to charakterystyczny, godny szczególnej uwagi.

Chociaż należy dziś p. dyr. Prądzyński do grona seniorów, dotychczasowa Jego aktywność, zapał i niespożyta energia pozwalają żywić nadzieję, że długo jeszcze kierować będzie placówką, która na tak wysoki dźwignął poziom i że przez lat jeszcze wiele oddawać będzie swoje siły na usługi naszego życia gospodarczego.

Do gratulacji i życzeń, jakie z racji tego podwójnego jubileuszu niewątpliwie w dużej ilości wpłyną na ręce p. dyr. Prądzyńskiego, i my dołączamy swoje. Życząc pomyślności i szczęścia osobistego Jubilatu — życzymy jednocześnie dalszego rozwoju jubilatce, firmie „Goplana”.

Poświęcenie proporca S. N. w Starołęce

W ubiegłą niedzielę odbyło się w Starołęce pod Poznaniem poświęcenie proporca Koła S. N. Krótko przed godziną 11 wyruszyły pod dowództwem p. Maksymiliana Webera karne szeregi sześćset członków S. N., poprzedzone orkiestrą oraz pocztami sztandarowymi miejscowych towarzystw kościelnych i świeckich i licznych proporców do kościoła. Tutaj od ołtarza przemówił proboszcz parafii, ks. dr. Bronisław Gładysz, wskazując na to, że Kościół katolicki chętnie patrzy na organizację, która propaguje wielką ideę narodową, bo naród jest, tak samo jak rodzina, tworem rąk Boskich. Po tym nastąpiła uroczysta chwila poświęcenia pięknego proporca.

Po mszy św. ruszono z powrotem na salę. Po drodze odbyła się defilada przed nowo poświęconym proporcem, którą przyjął p. M. Weber w otoczeniu rodziców chrześniwych i członków Zarządu Grodzkiego. Publiczność przyglądała się defiladzie, nie ukrywając zachwytu nad ilością i energiczną postawą defilujących szeregów.

Uroczyste zebranie zagał kierownik Koła S. N. w Starołęce, p. Brunon Koziołek. Z wstępnego przemówienia dowiedziano się, że Koło w Starołęce obchodzi równocześnie 5-lecie istnienia, a myśl ufundowania proporca rzucił w roku 1936 p. red. Herculak.

Po odśpiewaniu przez chór „Gaude

Mater”, zabrał głos dowódca całości, p. M. Weber. Mówca powołał się na słowa, wygłoszone w kościele przez ks. proboszcza i stwierdził, że czeka nas ciężka rozprawa z międzynarodowym żydostwem, komuną i masonerią, gdyż siły te walczą ze wszystkim, co ma w sobie pierwiastek narodowy, a tym samym Boski. Rozprawa ta jest bliska i dlatego każdy Polak winien zdecydować, po której stronie barykady chce stanąć, bo w tej walce nie będzie miejsca dla neutralnych. Kończąc, p. Weber wręczył proporzec kierownikowi Koła, który z kolei przekazał go chorążemu, odbierając od niego przysięgę.

Następnie prezes Młodzieży Wszecpolskiej p. Antoni Wolniewicz wygłosił aktualne przemówienie, w którym scharakteryzował obecną sytuację. Przyjęto je niemiłkącymi oklaskami.

Po deklamacji p. Godziewskiej i występie chóru, ks. dr. Gładysz życzył Kołu dobrego rozwoju i wytrwania przy proporcu. Dalsze życzenia składała delegacja licznie reprezentowanych towarzystw miejscowych.

Na zakończenie odśpiewano „Hymn Młodych”, po czym uczestnicy zebrania rozeszli się w podniosłym nastroju. Placówka S. N. w Starołęce, która dotychczas nie odgrywała na terenie tamtejszym należnej jej roli, przeżyła w niedzielę swój zwrotny dzień. Starołęka wyrównała krok!

Czerwoni niszczą skarby sztuki w Hiszpanii

Wskutek metod stosowanych przez czerwonych w czasie obecnej wojny w Hiszpanii wielu zabytkom sztuki, przez tyle pokoleń pilnie gromadzonym, grozi zagłada, o ile nawet już nie zniszczyły.

I tak np. w czasie 72 dni panowania czerwonych w Toledo żaden ze skarbów sztuki, które Toledo posiada, nie pozostał pod najmniejszą ochroną, chociaż zabezpieczenie np. cennych płócien nie, nastęrczałoby żadnych trudności. Owszem, zdarzały się nawet wypadki umyślnego niszczenia obrazów znanych mistrzów. Obrazy uratowane w Toledo uniknęły ręki barbarzyńców tylko dzięki działalności dwóch artystów i pewnego księgarza, którzy ratowali płótna z narażeniem własnego życia.

Katedra, kościoły, domy prywatne uległy planowej dewastacji. Wybuchy, które zmusić miały obrońców Alkazaru do poddania się, zniszczyły w katedrze cenne witraże z 14 i 15 wieku.

Wszystko to świadczy, że komuniści nie mają najmniejszego pojęcia o wartości dzieł sztuki, którą niszczą w swym barbarzyńskim szale, albo, że znając ich wartość niszczą z rozmysłem, by usuwać z powierzchni ziemi zabytki zniechęconej kultury łacińskiej i chrześcijańskiej.

Krańcowo inne jest ustosunkowanie się do dzieł sztuki wojsk narodowych. General Franco powołał mianowicie do życia specjalną organizację, mającą na celu ochronę zabytków sztuki przez natychmiastowe organizowanie odpowiedniej ochrony zabytków w zdobytych miejscowościach.

Wojska narodowe czynią wszystko, by ocalić przed zniszczeniem zagrożone dzieła sztuki. Przenosi się je z muzeów, katedr i kościołów do pomieszczeń zabezpieczonych przed bombardowaniem i poddaje dokładnej klasyfikacji. Podobnie usilnie pracuje się nad konserwacją zagrożonych budynków historycznych. Akcja ta spotyka się z jak najprzychylniejszym stanowiskiem całej ludności.

Ogłoszona ostatnio przez radio subskrypcja na ratowanie katedry w Si-guena przyniosła w ciągu kilku dni nadspodziewanie pomyślny wynik.

Aresztowania komunistów

Warszawa. (Tel. wł.). Władze bezpieczeństwa dokonały aresztowań wśród młodzieży komunistycznej wobec przygotowań demonstracji na dzień 1 września. Aresztowano ogółem 27 osób, wśród których znajduje się także jeden z członków komitetu centralnego. (w)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Środa 1 Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Idziego op. Stefana kr.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Dzierżysława Czeibóga

Słońca: wschód 5.02, zachód 18.42
 Długość dnia 13 godzin 40 minut
 Księżyc: wschód 0.39, zachód 16.37
 Faza: 3 dzień przed nowiem
 zg 1894/5

Wrzesień
1
Środa

Ważne numery telefonów:
 Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
 Straz ogniowa: 19-57 30-50
 Policja: 42-21
 Pościągcy: 15-60 i 28-36
 Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jez. 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz Pocha (nar. Niegolewski) 77-82; Plac Świętokrz. 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wilecki 66-35; W Garbary (nar. Wielkiej) 57-87

Poczt. biuro zleceń: 49-28. Zegarynia 07. Centr. miedzym. 00. Inform. tel.: 09. Biuro napr. 08

Wiedza w WARCIE poziom: — 0,18 m.
 temper.: + 20,0

KRONIKA MIASTA POZNAŃ

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 31 sierpnia 1927 r.

Magistrat projektował przeniesienie wszystkich, porzucanych po róż. ych dzielnicach miasta, boisk sportowych na jedno miejsce, mianowicie na teren za Cytadela, w okolicy Szelaga, przy ulicy Naramowickiej.

W Wielkopolsce przed 100 laty

Dnia 31 sierpnia 1837 r.

Ukazało się rozporządzenie policji, dotyczące nieporządków w jatkach rzeźniczych. Wobec grożącej wciąż epidemii cholery ukazały się w prasie recepty na kropie przeciwocholeryczne, oraz porady lekarskie na wypadek tej choroby. Ks. proboszcz Osiecki z Pogorzeli otrzymał publiczną pochwałę regencji za staranie się o dobro swojej parafii ponieważ wziął na siebie koszt za żywność dla biednych i pomoc lekarską dla chorych. W Sobiesiernie, w powiecie inowrocławskim, spaliły się dwa domy; w płomieniach zginął tamtejszy komisarz obwodowy, żona jego z dzieckiem ocalała.

OSOBISTE

— * Wicedyrektor Kolei Państwowych mgr Stanisław Kałuski powrócił z urlopu i objął z dniem 30 bm. urzędowanie. (x)

WYCIECZKI

— * Automobilklub Wielkopolski urządził w niedzielę wycieczkę na regaty YKW w Kiekrzu, przy udziale około 50 osób na 16 samochodach. Komandorami byli wiceprezes AW p. Szymczak i p. Zdz. Kwiatkowski. Po odbytych regatach (wyniki podajemy na innym miejscu) uczestnicy wycieczki zamienili zapęd motorowy na żagiel i dali się ponieść wiatrom po błękitnych falach jeziora. Pogoda dopisała, więc bawiono się do późnego wieczora nie zapominając o wyczynach z pod znaku „Terpsychory”. (a)

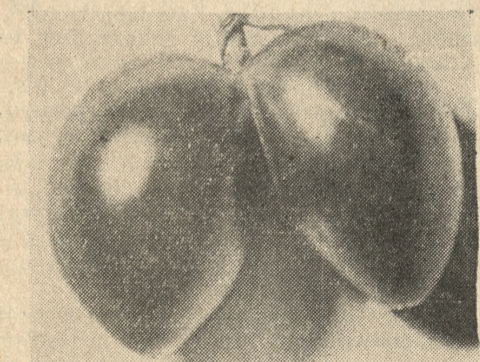
KRONIKA MIEJSCOWA

— * Dyrekcja Państwowego Gimnazjum i Liceum im. Gen. Zamoyskiej w Poznaniu ogłasza, że rok szkolny rozpocznie się nabożeństwem w kaplicy SS. Karmelitanek (ul. Niegolewskich) dnia 3-go września r.b. o godzinie 8-ej. Zbiórka młodzieży w kościele.

— * W Poznańskim Instytucie Muzycznym nowy rok szkolny rozpoczyna się w piątek 3 września. Wpisy przyjmuje jeszcze sekretariat oddziału głównego Instytutu przy ul. Ogrodowej 4 oraz filii przy ul. Matejki 52 w godzinach urzędowych.

— * Częstość ograniczenie kursu autobusów z Osiedla Warszawskiego. Z powodu przebrukowania Rynku Śróddeckiego i przylegającego odcinka ul. Warszawskiej, autobusy P. K. E. na linii St. Rynek — Osiedle Warszawskie, począwszy od środy, dnia 1 września, będą kursowały tylko na odcinku Osiedle Warszawskie — ul. Podwale. Pasażerowie, którzy posiadają karty abonamentowe do St. Rynku, będą mogli korzystać z przejazdu tramwajami od Rynku Śróddeckiego do St.

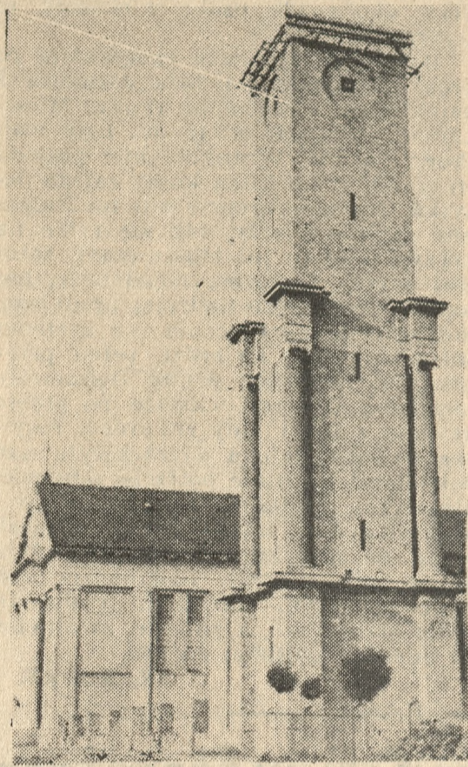
Śliwki czy pomidory?

W ogrodzie p. Eleonory Laskowskiej w Umultowie pod Poznaniem wyrosły takie oto niezwykłe okazy pomidorów, różniące się od śliwek zewnątrznie tylko kolorem.

Wieża, która ozdobi monotonną architekturę Wildy

Zasłużony zakon polski, Zgromadzenie Księży Zmartwychwstańców, których dziełem jest kościół i owocna praca dusz-

Obejny stan budowy wieży na Wildzie pasterska na Wildzie, przystąpił do upiększania otoczenia świątyni. W pobliżu kościoła planuje się skarpę

obok zabudowań klasztornych, gdzie powstana boiska do sportów i gier dla stowarzyszeń parafialnych. Obok kościoła urządzono piękny plac, który służyć będzie jako dziedziniec kościelny. Całość, zamkniętą ozdobnym, murowanym parkanem, uwieńczy wieża wysokości 43 metrów, która na tle zabudowań świątyni nada specjalnego charakteru zabudowaniom Wildy, pozbawionym monumentalnych, zdala widocznych budynków.

Obecnie wieża, wykończona do wysokości dzwonnicy, zasycha pod nalozonym betonem i króluje zdala nad krajobrazem tej dzielnicy. Na kolumnach, na połowie wysokości wieży, staną posagi czterech polskich świętych, wewnątrz umieszczi się zegar o czterech tarczach. Po wyschnięciu betonu w najbliższych dniach rozpocznie się prace około wykończenia konstrukcji żelaznych i krzyża.

Jak nas informował proboszcz parafii Zmartwychwstania Pańskiego, ks. Wośko, w końcu września względnie w początkach października spodziewane jest ukończenie prac budowlanych. Wówczas nastąpić też będzie mogło przeniesienie dzwonnicy z tymczasowego rusztowania, znajdującego się w ogrodach.

Budowa wieży parafii Zmartwychwstania Pańskiego jest nie tylko troską Księży Zmartwychwstańców, jako gospodarzy kościoła, ale i dumą ofiarnych parafian wileckich, dokładających wszelkich starań, by zgromadzić potrzebne jeszcze na ten wzniosły cel fundusze. Powiększeniu zasobów pieniężnych służyć ma kiermasz, który parafia urządza w dniu 5 września na boisku „Sokoła” przy Drodze Dębńskiej. Impreza ta, przygotowywana ofiarnie przez dziesiątki rąk pracowitych, dozna zapewne powszechnego poparcia obywatelstwa miasta Poznania. (kl)

Seanse 445 645 845 **METROPOLIS** Seanse 445 645 845

OD JUTRA ŚRODY, 1 września
 NAJWIĘKSZA REWELACJA EKRAŃÓW ŚWIATA
 TURNIEJ ODWAGI I BRAWURY

„DANIEL BOONE”

WIELKI ZDOBYWCA — WSPANIAŁY BOHATER — CZUŁY KOCHANEK
 W rolach głównych: **GEORGE O'BRIEN — HEATHER ANGEL**

DZIŚ we wtorek poraz ostatni — WALLACE BEERY jako „DARMOZJAD”

Rynku i odwrotnie. Tak samo inni pasażerowie będą mogli do St. Rynku dojechać tramwajem na podstawie biletu odcinkowego za 15 gr. Przerwa w normalnym ruchu autobusowym potrwa około 10 dni.

RÓŻNE

— * Jesienny rozkład jazdy kolejowej. Z dniem 6 września r.b. wchodzi w życie na P. K. P. jesienny rozkład jazdy pociągów pasażerskich. W dyr. kolejowej poznańskiej w związku z tym zajdą pewne zmiany. I tak zniesione będą sezonowe pociągi nocne, kursujące na linii Katowice — Poznań — Gdynia — Hel i z powrotem, a to pociąg nr 17, wychodzący z Poznania do Katowic o godz. 5.40, który będzie kursował tylko do 5 września włącznie, oraz pociąg nr 18, odjeżdżający z Poznania na Hel o godz. 1.10, który będzie kursował do 4 września włącznie. Natomiast przedłużone zostanie do końca września bezpośrednie połączenie Poznania z Zakopanem, Krylicą, Truskawcem i Iwoniczem. Jesienny rozkład jazdy obowiązować będzie do dnia 14 grudnia. (zd)

— * Komitet Budowy Kościoła w Dopiewie. Po kilku latach usilnych starań i zabiegów zawiązał się w Dopiewie, w pow. poznańskim, obywatelski Komitet Budowy Kościoła. Komitet po zatwierdzeniu statutu przez Kurję Arcybiskupią w Poznaniu przystąpił do wyteżonej pracy celem zebrania funduszy na budowę. Jeden z członków Komitetu, p. Jaszcz, ofiarował bezpłatnie 4 morgi gruntu pod kościół. Należy zaznaczyć, że poprzednio już jeden z obywateli, p. Kortus, podarował również grunt, który jednak nie nadawał się. Wówczas od razu znalazł się drugi Polak-katolik, który przykładając rękę do zbożnego dzieła, złożył wspaniałomyślnie tak wielką ofiarę. Komitet ma nadzieję, że przy takiej ofiarności obywateli Dopiewo prędko doczeka się Domu Boga. — Dnia 5 września urządził się wenta na rzecz budowy kościoła z licznymi niespodziankami.

— * Pokaz owoców. W dniach od 12 do 29 września r.b. w połączeniu z Wystawą Ogrodniczą oraz z Targami Owocarskimi i przeglądem hodowlanym odbędzie się pokaz owoców w Wolsztynie na sali Strzelnicy, z pow. wolsztyńskiego, leszczyńskiego, kościańskiego, nowotomyskiego i międzychodzkiego. Pokaz owoców ma na celu ustalenie doboru odmian na nasz okręg. W tym celu uprasza się właścicieli sadów, jak i dzierżawców, o nadesłanie do 16. 9 r.b. po 6 sztuk owoców z każdej odmiany do Szkoły Rolniczej we Wolsztynie. Owoce winny być zerwane starannie, najładniejsze, najdorodniejsze,

nie poplamione czarnym grzybkim i nie robaczywe. Każda sztuka owocu winna być zapakowana w papier lub bibułkę i do każdej odmiany należy dołączyć karteczkę z podaniem nazwy odmiany oraz dokładny adres, imię i nazwisko właściciela oraz miejscowość. W razie nie możliwości stwierdzenia odmiany owocu uprasza się tylko o podanie adresu. (x)

KRONIKA WYPADKÓW

— * Bójka wynikiem nieporozumień. Na tle nieporozumień pomiędzy zonami deszło dziś rano do sporu, a następnie do bójki pomiędzy dwoma mieszkańcami baraku I przy ul. Smolnej na Głównej. Podczas zajścia obaj przeciwnicy, 35-letni Władysław Antkowiak i 40-letni Mieczysław Gumny, poranili się. P. Antkowiak miał ranę ciętą pod okiem, długości 8 centymetrów, p. Gumny miał ranę ciętą na głowie. Obaj poważnie przeciwnicy udali się na stację Pogotowia Ratunkowego (66-66), gdzie im udzielono pomocy lekarskiej. Pozostawiono ich w leczeniu domowym. (kl)

Spółdzielczy Bank Urzędniczy w nowej siedzibie

Biura Spółdzielczego Banku Urzędniczego sp. z o. o. w Poznaniu, przeniesiono z Domu Rzemieślniczego na ul. Fredry 5.

W niedzielę przed potudniem wobec przedstawicieli władz i stowarzyszeń urzędniczych oraz prasy, odbyło się poświęcenie nowych lokali. Akt ten poprzedziło nabożeństwo, które o godzinie 8.33 odprawił ks. wik. Wałkowiak w kościele św. Marcina.

Następnie uczestnicy uroczystości zgromadzili się w lokalach przy ulicy Fredry, gdzie zgromadzonych powitał dyr. Edmund Nowackiewicz, jako prezes Rady Nadzorczej Spółdzielczego Banku Urzędniczego. Następnie, członek zarządu Spółdzielni, dyr. Kokociński w przemówieniu swym dał zarys rozwoju od 14 lat istniejącej spółdzielni. Podkreślił tak wzrost udziałów, jak cyfr obrotowych, świadczących o solidnych podstawach instytucji.

W serdecznych słowach złożył życzenia wojewoda Maruszewski, który podkreślił znaczenie życia spółdzielczego w życiu urzędniczym. W imieniu ks. prałata Taczaka, jako proboszcza parafii, przemawiał ks. wik. Wałkowiak, po czym dyrektor Archiwum Archidiecezjalnego, ks. prof. dr Nowacki, poświęcił lokale.

Podczas śniadania nastąpił jeszcze szereg przemówień przedstawicieli różnych instytucji i organizacji urzędniczych. Przemawiał m. in. pp.: Jacek Starzo-

nek im. Zarządu Miejskiego, Dziak im. Zw. Okr. Urzęd. Państw. i Samorządowych, Wojciech Grzelak im. Spółdzielni Budowlanej Polskich Urzędników Państwowych, Sempłowski im. Zw. Urzędników Sądowych Apelacji Poznańskiej, naczelnik Różkowski im. naczelnicy dyrekcji Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i mgr Gorzecki im. dyr. Kolei Państw., ponad to przemawiali pp.: prezes K. W. Juszcak, prezes B. Bederski, Labiak, Skowroński, Tomczak, Wesołowski, Stankowski i inni, jako przedstawiciele zrzeszeń urzędników państwowych, samorządowych, tak wyższych jak i niższych dykasterii.

Należy zauważyć, że wśród uczestników zauważono m. in. dyrektora W. S. H. prof. Skalskiego, naczelnika wojewódzkiego wydziału zdrowia, dra Zaroskiego, przedstawiciela kuratorium naczelnika dra Durka i innych.

W skład prezydium Rady Nadzorczej wchodzi pp.: dyr. Edm. Nowackiewicz jako prezes, Kazimierz Wawrzyniec Juszcak jako wiceprezes i Kazimierz Gajowiecki jako sekretarz. W skład zarządu wchodzi pp.: Edmund Kokociński, Julian Mencil i Helena Kubisówna.

Spółdzielczemu Bankowi Urzędniczemu, który rozpoczyna dalszą swą pożyteczną społeczno-gospodarczą działalność w nowej siedzibie, towarzyszą życzenia najpomyślniejszego rozwoju. (kl)

KRONIKA POLICyjNA

— * Podczas kontroli ruchu kołowego w rejonie komisariatu V nałożono mandaty karne na 34 osoby; 25 osób upomnianno za przekroczenie przepisów o ruchu kołowym. (kl)

— * Dzieciom skradziono konia. Złodzieje posuwają się niekiedy nawet do krzywdzenia dzieci. W tych dniach właściciel domu przy ul. Saperskiej 18, p. Wojtyński, przy wywożeniu śmieci pozostawił otwartą furkę. Sposobność tę wyzyskał jakiś osobnik i zabrał pięknego konia na biegunach, pozostawionego tam na chwilę przez dzieci p. Frackowiakowej. Najwięcej odczuły te krzywdę dzieci, które niecała ręka złodzieja pozbawiła ulubionego przedmiotu zabawy. W imieniu poszkodowanych zwracamy się z prośbą do ewentualnych świadków kradzieży, by donieśli o swych spostrzeżeniach poszkodowanej. (kl)

— * Na drodze zwyrodnienia. Destylator, p. Stanisław Sroka, mieszkający w Poznaniu przy ul. Małeckiego 19 m. 3, prosi nas o zaznaczenie, że nie jest identyczny z osobnikiem o tym samym imieniu i nazwisku, zasądzonym za przestępstwo przeciw moralności.

Również o podobne stwierdzenie prosimy nas p. Stanisław Sroka z zawodu szofer, mieszkający na Zagórzu 10 m. 17.

Z Kuratorium Pomorskiego

Toruń. (Tel. wł.). Jak się dowiadujemy, naczelnikiem wydziału szkół średnich Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu mianowany został bydgoszczanin, b. dyrektor gimnazjum polskiego w Bytomiu, ostatecznie zaś wyzwycił Kuratorium Okręgu Szkolnego w Poznaniu, dr Florian Kozanecki, który otrzymał już dekret nominacyjny.

— * Plotka. Przy zbiegu ulic Franciszka Ratajczaka i Ogrodowej zachorowało nagle dziś około godz. 10 pewnej kobiecie dziecko, którym zajęło się pogotowie ratunkowe. Powstało przy tym zbiegowisko. W tłumie powstała plotka o pobiciu matki i jej dziecka przez dwie kobiety. (kl)

KRONIKA POLICyjNA

— * Podczas kontroli ruchu kołowego w rejonie komisariatu V nałożono mandaty karne na 34 osoby; 25 osób upomnianno za przekroczenie przepisów o ruchu kołowym. (kl)

— * Dzieciom skradziono konia. Złodzieje posuwają się niekiedy nawet do krzywdzenia dzieci. W tych dniach właściciel domu przy ul. Saperskiej 18, p. Wojtyński, przy wywożeniu śmieci pozostawił otwartą furkę. Sposobność tę wyzyskał jakiś osobnik i zabrał pięknego konia na biegunach, pozostawionego tam na chwilę przez dzieci p. Frackowiakowej. Najwięcej odczuły te krzywdę dzieci, które niecała ręka złodzieja pozbawiła ulubionego przedmiotu zabawy. W imieniu poszkodowanych zwracamy się z prośbą do ewentualnych świadków kradzieży, by donieśli o swych spostrzeżeniach poszkodowanej. (kl)

— * Na drodze zwyrodnienia. Destylator, p. Stanisław Sroka, mieszkający w Poznaniu przy ul. Małeckiego 19 m. 3, prosi nas o zaznaczenie, że nie jest identyczny z osobnikiem o tym samym imieniu i nazwisku, zasądzonym za przestępstwo przeciw moralności.

Również o podobne stwierdzenie prosimy nas p. Stanisław Sroka z zawodu szofer, mieszkający na Zagórzu 10 m. 17.

Spółdzielczy Bank Urzędniczy w nowej siedzibie

Biura Spółdzielczego Banku Urzędniczego sp. z o. o. w Poznaniu, przeniesiono z Domu Rzemieślniczego na ul. Fredry 5.

W niedzielę przed potudniem wobec przedstawicieli władz i stowarzyszeń urzędniczych oraz prasy, odbyło się poświęcenie nowych lokali. Akt ten poprzedziło nabożeństwo, które o godzinie 8.33 odprawił ks. wik. Wałkowiak w kościele św. Marcina.

Następnie uczestnicy uroczystości zgromadzili się w lokalach przy ulicy Fredry, gdzie zgromadzonych powitał dyr. Edmund Nowackiewicz, jako prezes Rady Nadzorczej Spółdzielczego Banku Urzędniczego. Następnie, członek zarządu Spółdzielni, dyr. Kokociński w przemówieniu swym dał zarys rozwoju od 14 lat istniejącej spółdzielni. Podkreślił tak wzrost udziałów, jak cyfr obrotowych, świadczących o solidnych podstawach instytucji.

W serdecznych słowach złożył życzenia wojewoda Maruszewski, który podkreślił znaczenie życia spółdzielczego w życiu urzędniczym. W imieniu ks. prałata Taczaka, jako proboszcza parafii, przemawiał ks. wik. Wałkowiak, po czym dyrektor Archiwum Archidiecezjalnego, ks. prof. dr Nowacki, poświęcił lokale.

Podczas śniadania nastąpił jeszcze szereg przemówień przedstawicieli różnych instytucji i organizacji urzędniczych. Przemawiał m. in. pp.: Jacek Starzo-

Kradzież obligacji na 10 tys. zł

Z mieszkania p. Józefa Szycha w Bestwinie, w powiecie krotoszyńskim, skradziono obligacje długoterminowej pożyczki państwowej, nominalnej wartości ok. 10 tys. zł. Cztery obligacje były w odcinkach po 2 tys. zł, dwie po tysiącu zł, reszta w odcinkach drobniejszych.

Na doniesienie poszkodowanego policja wdrożyła dochodzenia. (R-r)

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** W kołach „sanacyjnych” rzemieślników nieprzeciętną rolę odgrywał p. Bronisław Idzkowski z Gniezna. Do niego zgłosił się dnia 22 marca r. p. Leon Cieśliewicz z Gniezna, ulica Tumaska 10, wręczając 80 zł i odpowiedni wniosek celem dopuszczenia go do egzaminu na mistrza fryzjerskiego. Idzkowski zapewnił Cieśliewicza, że poczynił u kompetentnych czynników odpowiednie kroki. Gdy sprawa poszła się przedłużyć i mimo zapewnień dotąd nie została załatwiona, p. Cieśliewicz interweniował w Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu i tam otrzymał informacje, że Idzkowski sprawa Cieśliewicza dotąd się nie zajął. Wobec takiego stanu rzeczy, Cieśliewicz sprawę przeciwko Idzkowskiemu oddał policji.

— W Owieczkach pow. Gniezno spalili się rolnikowi Antoniemu Grabowskiemu chlew i około 10 wozów słomy ogólnej wartości 7500 zł. Przyczyną pożaru nieustalono.

— Par Henryk Krzyślak z Gniezna obchodził ze swą żoną Klarą w uroczysty dzień srebrnej rocznicy małżeństwa. Na intencję ks. prof. Wrzaka odprawił mszę św. (br)

— * **GOSTYN.** Gwałtowna burza połączona z częściowym oberwaniem się chmury i gradem wielkości gołębi jaj przeszła w sobotę pomiędzy godz. 16 a 18 nad wioskami Kosowem, Gole, Czajkowem, Brzeziem i miastem Gostyniem. — Rwy i strumyki niezdolaly pomieścić ogromnej ilości wód i zalaly okoliczne pola. Rzeczulka tak zwana Stary Polski Rów idaca przez Gostyni wystapiła z brzegów i zalala czesciowo plac Karola Marcinkowskiego, podworce ss. elzbietańek oraz Gazownię Miejska. Miejskowa straż pozarna miala pracowity dzien.

— W ub. tygodniu wyjechal z Gostynia do Grodna mistrz malarski Politowski Jozef wraz z 2 pomocnikami. (gp)

— * **GRODZISK.** Zarzady Tow. Robotników Kat. i Tow. Rzemieslnikow Kat. w Grodzisku obradowaly ostatnio wspolnie. Uchwalono urzadzic po raz pierwszy na terenie m. Grodziska „tydzien spoleczny” z udzialem prelegentow z Poznania i Grodziska. (pg)

— * **INOWROCLAW.** Na walnym zebraniu Strazy Pozarnej w Piotrkowie uzupelniono zarzad. Skarbnikiem wybrano p. W. Nowackiego, gospodarzem p. Puszczynskiego, a podnaczelnikiem p. Kaszubskiego.

— Na zebraniu Sokola matuskiego prezes dr Fischinger zreferowal obszernie sprawe zlotu zwiazkowego w Katowicach. Ponadto omawiano sprawy wewnetrzne gniazda i postanowiono wyslac telegram gratulacyjny prezesowi honorowemu Gruszczyńskiemu.

— Za kradziez węgla na torze kolejowym Herby — Gdynia, Sad Grodzki skazal Salamaskiego Jozefa i Rybackiego A. na 10 miesiecy, zas Jana Sawickiego i Fr. Waszaka po pol roku wziezania.

— Dobrze rozwijajaca sie sekcja sportowa KSM w Markowicach, odniosla znów szereg sukcesow na miedzystowarzyszeniowych zawodach lekkoatletycznych. Ogolem druhowie zajeli trzy pierwsze miejsca.

— Przedszkole pod wezw. Najsw. Serca Jezusa otwarto przy ul. Pakoskiej 14. Kierownicza jest dyplomowana wychowawczyni p. Anna Puchalanka, dlugoletnia instruktorka szkolki parafialnej w Wojcieniu.

— Inowroclaw czeka nielada impreza sportowa. Mianowicie 19 wrzesnia odbedzie sie wyścig kolarski. Trasa prowadzic bedzie z Inowroclawia przez Dabrowe Bisk., Gniewkowo, Zlotniki Kuj. z powrotem do Inowroclawia. (mz)

— * **JAROCIN.** W Strzelnicy Bractwa Kurkowego w Jarocinie nastapilo uroczyste zamkniecie polkolonii letnich dla dzieci bezrobotnych miasta Jarocina.

— Dzieki staraniu Tow. Kupcow w Jarocinie odbyl sie 4-ty z rzadu jarmark bez Zydow.

— Rada Szkolna w Woli Ksiazeczej pozeznala uroczyste kierownika szkoly, p. Alfonsa Kosika i jego zone, odchodzacych z dniem 1 wrzesnia r. b. na rownorzedne stanowisko do Gdyni. (jp)

— * **KCYNIA.** W niedziele wybuchl w zabudowaniach gospodarza p. Schmidta, Wyrzyska nr 3, grozny pozar, który strawil doszczetnie stode, chlewy i stajnie. Pozar wybuchl obok stodoły, gdzie lezala dosc pokazna ilosc swiezo wymolonej slomy. Wiatr sprzialy ogniu, który rozszerzyl sie wprost z blyskawiczna szybkościa. W mgnieniu oka stanely wszystkie zabudowania w plomieniach. Z trudem zdolano uratowac inventarz. Na miejsce przybyly straze pozarne z Malic, Miastowic, Zurawic, Dziewierzewa i zmo-

STAN POGODY W POZNANIU

31 sierpnia 1937

Temperatura 7 godz. + 13,8, 13 godz. + 21,2.

Ciśnienie
7 godz. 756,6 mm. umiarkow.
13 godz. 756,6 mm.
tendencja barom.: ciśnienie stale

Zachmurzenie
7 godz. umiarkowane
13 godz. umiarkowane

Wiatr
7 godz. cisza,
13 godz. kierunek półn.-zach., szybk. 3 m/sek.

Temperatura w dniu 30 sierpnia br. byla:
najwyższa + 22,8 o godz. 17
najniższa + 10,3 o godz. 5

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
Po rannych mgłach pochmurpo z przelotnymi miejscowymi burzami.

Pamiętajmy o Polakach za granicą!

Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie — urządza w niedzielę, 5 września — doroczny

DZIEŃ OPIEKI

toryzowana straż pożarna z Wapna, prócz strażnicy ochotniczej Kcyni i straży kolejowej, która jako pierwsza podjęła walkę z morzem plomieni. Akcja ratunkowa trwała 1½ godziny. (kc)

— * **KEPNO.** Na nadzwyczajnym zebraniu Koła Włoszaniek w Siemianicach wybrano prezeską w miejsce ustępującej p. dyr. Kwiecińskiej p. Katarzyny Mieszalową z Siemianic.

— Na drodze między Kepnem a Grębaninem spadł rowerzysta niej. Urłański z Grębanina pod wóz i odniósł poważne obrażenia wewnętrzne.

— W biegu na przelaj na trasie 5000 m zorganizowanym przez okręg kępiński Sokola startowali członkowie gniazd Kepna, Opatowa, Olszowy i Lasków. Pierwszy przybył do mety Kaczmarzyk w czasie 16 min. 48,4 sek., następnie Zimny i Rzyta — wszyscy z Opatowa.

— Zawody piłkarskie o mistrzostwo klasy A pomiędzy miejscowymi drużynami Sokola i Polonii zakończyły się wynikiem remisowym 1:1 do przerwy 1:0. (km)

— * **KOŚCIAN.** W niedzielę odbyły się w Kościanach zawody powiatowe Och. Straży Pożarnych. Do raportu stanęło 680 strażaków. Po raporcie udano się w pochodzie na nabożeństwo, które odprawił ks. prob. Bednarkiewicz. Następnie odbyła się na rynku defilada, po czym udano się do Strzelnicy na wspólny obiad żołnierski. Po południu odbyły się na boisku przy reżelni zawody strażackie, którym z zainteresowaniem przyglądała się liczna publiczność. W poszczególnych grupach zajęły pierwsze miejsca następujące straż: w grupie III: Czarków 172 pkt., 2) Śmigiel 162 pkt., 3) Kielczewo 153 pkt. w grupie IV: 1) Wilanowo 146 pkt., 2) Gryźna 135 pkt., 3) Naclaw 134 pkt. Nagrodę wędrowną na rok 1937-38 fundacji prezesa Richtera zdobyła Och. Straż Pożarna Wilanowo. Harcerska drużyna pożarnicza z Kościana brała udział w osobnej klasyfikacji i osiągnęła 128 pkt. Wobec braku konkurencji straż kościańska pokazała ćwiczenia alarmowe grupy I, które wykonała w czasie 3 min. 50 sek. Poza tym odbyło się zespołowe strzelanie Och. Straży Pożarnych o mistrzostwo powiatu kościańskiego. W strzelaniu zajęto następujące miejsca: 1) Kościan 261 pkt., 2) Czempin 247 pkt., 3) Donatowo 233 pkt. Na zakończenie odbyły się zawody w piłkę wodną i zakończyły się wynikiem 1:1. Zawodów nie dokończono z powodu peknięcia piłki.

— Na terenie lazienek L. M. i K. odbył się w niedzielę koncert orkiestry wojskowej oraz zawody pływackie z współudziałem „Warty” poznańskiej. We wszystkich konkurencjach zwyciężyli „Warciarze”.

— O mistrzostwo klasy B odbyły się tu zawody pomiędzy Unią II i Wartą III i zakończyły się porażką Unii w stosunku 4:2 oraz Kościańskiego K. S. II i Pentationem z wynikiem 4:1 dla Pentationu.

— Opera i Operetka z Poznania pod dyr. Z. Wojciechowskiego odegrała w Hotelu Warszawskim „Wesola wdówka”, która cieszyła się dużym powodzeniem.

— Kat. Stow. Meżów w Kościanie organizuje w dniach 18 i 19 września r. b. pielgrzymkę do Częstochowy. Zgłoszenia przyjmuje p. Stefan Bak, Kościan, Rynek. Przejazd w obydwie strony z Poznania kosztuje 8,70 zł.

— Okręgowe zawody lekkoatletyczne „Sokola” oraz bieg kolarski o nagrodę wędrowną fundacji p. L. Wenckiego odbędą się 12 września r. b. w Kościanie. Zgłoszenia przyjmuje nac. okr. p. Banach. (ko)

— * **KRZYWIN.** W ub. sobotę krótko po godz. 14 przeszła nad Krzywiniem i okolica gwałtowna burza, połączona z silną ulewą. Strumienie wody w półgodzinnej, nadzwyczaj gwałtownej ulewie, przypominającej oberwanie chmury, zamieniły ulicę miasta w rwące potoki

— W dniach 18 i 19 września r. b. pielgrzymka do Częstochowy. Zgłoszenia przyjmuje p. Stefan Bak, Kościan, Rynek. Przejazd w obydwie strony z Poznania kosztuje 8,70 zł.

— Okręgowe zawody lekkoatletyczne „Sokola” oraz bieg kolarski o nagrodę wędrowną fundacji p. L. Wenckiego odbędą się 12 września r. b. w Kościanie. Zgłoszenia przyjmuje nac. okr. p. Banach. (ko)

— * **KRZYWIN.** W ub. sobotę krótko po godz. 14 przeszła nad Krzywiniem i okolica gwałtowna burza, połączona z silną ulewą. Strumienie wody w półgodzinnej, nadzwyczaj gwałtownej ulewie, przypominającej oberwanie chmury, zamieniły ulicę miasta w rwące potoki

— W dniach 18 i 19 września r. b. pielgrzymka do Częstochowy. Zgłoszenia przyjmuje p. Stefan Bak, Kościan, Rynek. Przejazd w obydwie strony z Poznania kosztuje 8,70 zł.

— Okręgowe zawody lekkoatletyczne „Sokola” oraz bieg kolarski o nagrodę wędrowną fundacji p. L. Wenckiego odbędą się 12 września r. b. w Kościanie. Zgłoszenia przyjmuje nac. okr. p. Banach. (ko)

Mała „powódź” w Krzywiniu

wody. Małej pojemności rury kanalizacyjne ani w części nie zdolały odprowadzić wielkiej masy wody. To też w kilku punktach miasta woda utworzyła istne jeziora. Wobec wylewu wody również z rur kanalizacyjnych poziom wody sęgal prawie pół metra. Po przejściu ulewy woda szybko odpłynęła pozostawiając naniesiony piasek, mul, kamienie, siano i słome. W niżej położonych ogrodach, które zostały zalane, nagromadzona woda wyrządziła znaczne szkody. Charakterystyczne jest, że w pobliskiej Czerwonej Wsi, oddalanej od Krzywina zaledwie 3 km oraz w Jerce, odległej o 4 km, w tym samym czasie spadł zaledwie drobny deszcz.

— Właściciel kamienicy przy ul. Kościańskiej i hurtowni porcelany i naczyń kuchennych p. St. Stürmer zamykając skład został ugodzony w głowę gruzem, spadającym z rusztowania ustawionego przy renowacji kamienicy Niemca Paetzolda. Wina wypadku ponosi przeprowadzający renowację domu.

— W Bojanicach w pow. leszczyńskim odbywał się wieniec, który jak zwykle zgromadził dużo parobków z innych wiosek. Przybyło także dużo okolicznych metów społecznych. Z niewiadomych powodów wynikła sprzeczka, która zamieniła się w bójkę. W czasie bójki ciężko poraniony został niejaki Flak z Bojanic i Grays z Bożejwoli. Pierwszej pomocy poranionym udzielił przywołany lekarz dr Dworcak z Krzywina. Grays po opatrzeniu udał się do domu. Flaka natomiast w stanie groźnym przewieziono do szpitala w Kościanie. (kp)

— * **MOGILNO.** Do krwawej sprzeczki doszło pomiędzy szwajcercem Mieczysławem i fotografem w Świerkowie pod Mogilnem. W trakcie

sprzeczki krwawo pobity został widłami po głowie Mieczysławski, którego musiano odwieźć do szpitala.

— Śmiałej kradzieży dokonali nieznani sprawcy u rzeźnika Buszego w Kolodziejewie, gdzie skradli 50 kg mięsa, i 50 kg wędlin. Pod zarzutem tej kradzieży aresztowano znanego z kradzieży Umiejewskiego z Pałuczy.

— Odpust św. Bartłomieja apostoła odbył się w ub. niedzielę we wsi Szczepanowie. (r6j)

— * **MOSINA.** Uroczystość poświęcenia nowego sztabu organizuje dnia 5 września br. Kat. Towarzystwo Robotników Polskich, oddział w Mosinie. O godz. 8 powitanie gości i delegatów w sali p. Noskiewicza. O godz. 10.15 wymarsz do miejsc. kościoła paraf. na uroczyste nabożeństwo, po czym pochód przez miasto a następnie w sali p. Noskiewicza uroczyste zebranie.

— W dniu 2 września br. odbędzie się zebranie Stronnictwa Narodowego koło Mosina. Przemawiać będzie p. Ludwik Gomolec ze Srody. Zebranie odbędzie się w sali p. Stanikowskiego o godzinie 20.

— Tegoroczne strzelanie Strzeleckiego Bractwa Kurkowego o godność króla zniwnego odbędzie się na miejscowej strzelnicy w niedzielę, 5. bm. o godz. 13. (ms)

— * **NOWE MIASTO n. Warty.** Odbyło się zebranie członków wydziału Średniego Związku Walewego pod przewodnictwem prezesa, Fr. Józefa Unruga z Wyszakowa. W zebraniu tym uczestniczył delegat Urz. du Wojewódzkiego, inż. Grodzki. Ze sprawozdań wynikało, że koszt budowy obwałowania prawego brzegu Warty na wale głównym wynosił w roku 1936-37, tj. od 1. 4. 36 do 31. 3. 37 r. 160.371,14 zł. Dochody Związku w roku 1936-37 wynosiły 164.770,16 zł, rozchody 164.613,20 zł, rezerwa na 1. 4. 37 r. wynosił 156,96 zł. Należności Związku na dzień ten wynosiły 8.882,12 zł, zadłużenia krótkoterminowe 33.740,48 zł, zadłużenia z tytułu zaciągniętych pożyczek z Funduszu Pracy 43.600 zł, czyli razem zadłużenia Związku na 1. 4. 37 r. wynosiły 68.458,36 zł. Z ogólnego sprawozdania za czas istnienia Związku od roku 1931 dowiedziano się, że ogólny koszt budowy walu od 1931 r do 1. 4. 37 r. wynosił 1.038.237,49 złotych. W czasie tym otrzymał Związek subwencję od Państwa i samorządu wojewódzkiego 1.070.617,05 złotych (w tym 43.600 zł pożyczki). Świadczenia członków Związku wynosiły w czasie tym tylko 12.620,44 zł. Uchwalono budżet na rok 1937-38 w dochodach i rozchodach na sumę 97.800 zł. Według uchwalonego budżetu przypadnie do płacenia członkom Związku tytułem składek 2 zł z hektara od obszaru zredukowanego z terminami płatności 15. 12. 37 i 15. 3. 38, co wyniesie kwotę 8.400 zł. Reszta dochodów pokryja subwencje. We wyborach wybrano prezesem na rok 1937-38 p. Muszyńskiego z Solca, sekretarzem i skarbnikiem p. Andrzejczaka z Srody, członkami zarządu pp. Michała Pawłowskiego i Jana Stepniaka z Bronisława, zastępcami pp. Świeściaka z Murzynówka i Mikołajczaka z Sulęcina. Komisje rewizyjną tworzą pp. Zietak, ziemianin z Młodzkowa i Grala, wójt z Wito-wa. (na)

— * **NOWY TOMYŚL.** W ogrodzie rolnika Bartkowiaka w Chojnikach zakwitła po raz drugi w tym roku gruszka

— Prace przy budowie szosy na odcinku Białawieś — Bukowiec są już na ukończeniu. W celu szybkiego wykończenia tego odcinka powołano do pracy większą ilość bezrobotnych. (np.)

— * **OBORNIKI.** Nadzwyczajne walne zebranie Kat. Stow. Robotników Polskich prowadził w ognisku Młodzieży ks. prob. Szymański. Protokół z ostatniego zebrania przyjęto, po czym wobec ustąpienia dotychczasowego dlugoletniego prezesa p. Dąbrowskiego, który przez czas swego urzędowania dużo włożył pracy i inicjatywy przystapiono do wyboru nowego prezesa. Kierownictwo Stow. powierzono dotychczasowemu wiceprezesowi p. Stefanowi Śmigielskiemu a na wiceprezesa wybrano p. Dąbrowskiego. Bibliotekarzem został p. Bisikiewicz.

— W Ludomach odbył się w tych dniach 3-dniowy kurs kierownictwa Kat. Stow. Młodzieży żeńskiej.

— Rozegrany mecz piłki nożnej między Sz. K. S. Szamotyła a K. S. „Sparta” Oborniki zakończono wynikiem 6:1 na korzyść gospodarzy. (sto)

— * **OPALENICA.** Kółko Rolnicze w Opalenicy postanowiło na jednym z ostatnich swych posiedzeń utworzyć Spółdzielnię Rolniczo-Handlową. Otwarcie Spółdzielni nastąpi 1 września r. b. Spółdzielnia mieścić się będzie przy ul. Lipowej w posesji p. Szulca. Do zarządu Spółdzielni wybrano p. Jankowskiego em. nauczyciela, p. Mariana Dyderskiego sekretarza Kółka i rolnika p. A. Adameczaka z Rudnik. (op)

— * **OSTROW.** Zawody piłki ręcznej rozegrano tu wobec licznych widzów między reprezentacją A-kl. i mistrzem A-kl. podokręgu. Wynik: siatkówka pań — reprezentacja A-kl. i KPW mistrz A-kl. 30:8 (2:0); siatkówka panów: reprezentacja A-kl. i „Sokol” mistrz A-kl. 50:21 (2:0); koszykówka panów: reprezentacja A-kl. i „Jedność” mistrz A-kl. 24:23.

— W szkole im. Estkowskiego otwarty zostanie z nowym rokiem szkolnym „oddział specjalny” pod kierunkiem nauczycieli pp. Strohwalda i Pawłowskiego. — Do Ostrowa przeniesieni zostali nauczyciele pp.: Maćkowiak z Krotoszy, Dąrowski z Katowic, mgr Wasikowa z Warszawy i Ślebodzińska z Gniezna. — P. nauczyciel Witkowski powołany został na dwuletnie studia do Warszawy.

— Tow. Krajoznawcze urządziło wczorajszej niedzieli wycieczkę autobusową do Grodziska. Po drodze zwiedzono Świętą Górę, Gostyni i Kościan. Najbliższą wycieczkę urządzi towarzystwo do Biskupina. (os)

— * **SWARZĘDZ.** W równych odstępach czasu a ostatnio w nocy z 27 na 28 bm. włamał się po raz trzeci do parowej cegielni Czubek i Ska w pobliskim Antoninie niepoznany dotąd włamywacz. Zuchwały osobnik skradł 8 pasów zapędowych do maszyn, łącznej wartości 1200 złotych. Policja miejscowa wszczęła energiczne dochodzenia.

Ovomaltine
wzmocni i Ciebie!

ng 40 264

— Dnia 12 września przypada doroczny odpust Najsw. Marii Panny w Tulcach. Na odpust będą uruchomione specjalne pociagi do Tulca z Poznania (Brama Warszawska), ze Srody (średzka kolejka powiatowa) oraz zwiększona będzie ilość kursujących autobusow.

— W miejscowym kościele parafialnym ks. prob. Koźlik pobłogosławił związek małżeński mistrza stolarskiego p. Wiktora Nowackiego z p. Jadwigą Walkowiakówną.

— * **WAGROWIEC.** W Wagrowcu i okolicy waleją się cyganie. Cyganki starym zwyczajem trudnią się wróżeniem i przy tej okazji kradną co tylko pod rękę wpadnie. Dwie cyganki pojawiły się ostatnio w Golaszewie, powiatu węgrowskiego i odwiedziły Mariannę Przybylską, żonę listonosza. Przybylska zwierzyła się, że zamierza swą posiadłość sprzedać i kupić większą, oraz że na ten cel posiada odpowiednia gotówkę w mieszkaniu. Poinformowane o tym cyganki, wywróżyły pomyślność przyszłej transakcji. Udzieliły także porady zdrowotnej. Po kilku godzinach Przybylska zauważyła w szafie brak całej gotówki w kwocie 3400 zł. Policja wszczęła energiczne poszukiwania, jednakże dotąd na ślad cygarek nie natrafiła. (wg)

— * **WRZESNIA.** Swego czasu donosiliśmy o zasadzeniu przez Sad Okręgowy w Gnieźnie na sesji wyjazdowej we Wrześni, Surdyka Czesława na 1 rok więzienia i Paprockiego Franciszka na 2 lata więzienia za występki z art. 204 k. k. Od tego wyroku odwołali się oskarżeni do Sadu Apelacyjnego w Poznaniu. W dniu 16 bm. Sad Apelacyjny uniewinnił obu oskarżonych. Surdyk i Paprocki zostali zrehabilitowani. Świadczenie oskarżenia w tej sprawie niej. Weronika Juszcakówna i Czesław Józwiak zostali na sali sądowej aresztowani za złożenie fałszywych zeznań pod przysięgą i do tej chwili przesiadują w więzieniu we Wrześni.

— Na skrzyżowaniu ulicy Mickiewicza i Miłosławskiej zderzył się motocyklista Kotecki Leon z Biskupiec pow. Gniezno z rowerzystą Serbiakiem Ludwikiem z Pyzdr. Motocykl został poważnie uszkodzony Serbiak stracił kilka zębów. Wina ponosi Kotecki, który nie jechał przepisowo. (r. w.)

Z GDYNI I WYBRZEŻA

OBRADY INŻYNIERÓW

Ub. niedziela w Gdyni obfitowała w zjazdy. Prócz delegatów Związku Pracowników Samorządu Terytorialnego oraz przedstawicieli cechów rzeźniczo-wędliniarskich z całej Polski, obradowała wczoraj w Gdyni rada główna Naczelnej Organizacji Inżynierów R. P.

Obrady odbyły się przed południem w sali K. P. W. pod przewodnictwem wiceministra komunikacji inż. Aleksandra Bobkowskiego.

W czasie obrad prezes toruńskiej dyrekcji kolejowej inż. Dobrzycki wygłosił dłuższy referat, w którym, po przedstawieniu ogólnych danych o porcie gdynińskim, omówił obroty towarowe w Gdyni i urządził koleje w porcie, oraz wyjaśnił punkt widzenia władz kolejowych na sprawę kanału Górny Śląsk — Gdynia.

Jarmarki

— * **PLESZEW.** W czwartek, dnia 2 września odbędzie się tu jarmark na bydło i konie.

— * **OBORNIKI.** We wtorek, dnia 7 września odbędzie się jarmark kramny na konie, bydło i świnię.

— * **MOGILNO.** Jarmark ogólny tj. kramny, na konie i bydło odbędzie się we wtorek, 7 września r. b. Spęd zwierząt racicowych dozwolony.

— * **GRABOW n. Proсна.** Jarmark ogólny odbędzie się w srode, dnia 8 września. Spod zwierząt domowych wszelkiego rodzaju dozwolony.

— * **KORNIK.** W czwartek, dnia 9 września odbędzie się w mieście Korniku pow. Srem — jarmark na inventarz żywy.

— * **KOZMIN.** W czwartek, dnia 9 września odbędzie się jarmark na konie i bydło.

— * **KOŚCIAN.** Jarmark w mieście Kościanie na konie, bydło, kozy, owce, świnię itp. bez towarów kramnych odbędzie się w czwartek, dnia 9 września r. b.

KSIĘGI STANU GYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 30 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszka ja w Poznaniu):

Urzednik prywatny Kazimierz Królikowski i Joanna Gielnikówna, robotnik Alfons Rychwałski i gospodyni Zofia Kurowska; biurowy Stefan Nowaczyk i krawcowa Stanisława Freis; bankowiec Jan Śleziński i mgr historii Ewa Słabecka; monter studniarski Albin Cisielski i krawcowa Marianna Niemier; mlynarz Walerian Jaskowiak i Marta Bernaciakówna; mlynarz Leon Kaczmarek w Wielichowie, pow. kościański, i Czesława Węgrówna; ogrodnik Stanisław Walkowiak i Pelagia Perz w Wierze, gmina Grzebeniska, powiat szamotulski; urzednik skarbowy Władysław Jauzak i Aniela Kolodziejczakówna w Kościanie.

Zgony

Dnia 31 bm. zapisano następujące zgony:
Stanisław Jaruszewski, handlowiec, 64 lata; Janusz Nawrot, 1 mies., 17 dni; Wojciech Grabczyk, 4 mies., 23 dni; Anastazja Wesolowska z domu Płokaszówna, wdowa, 64 lata; Maria Jachowa z domu Różańska, wdowa, 66 lat; Aleksander Jabłoński, 45 min.; Katarzyna Popiakiewiczowa z domu Plucińska, wdowa, 77 lat; dr med. Walenty Żuralski, lekarz, 79 lat; Stanisława Kowalewiczowa z domu Meissnerówna, wdowa, 68 lat; Helena Adler, 5 lat, 6 mies.; Czesław Nowak, uczeń szkolny, 11 lat; Józef Kubicki, asesor kolejowy, 40 lat.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

WKŁAD DO KAPITAŁU KULTURY: CENNE KOLEKCJE

W warszawskim Muzeum Narodowym — Zbiory i zbieracze — U nas nie tyle, co za granicą — Obywatelska zasługa — Porcelana w Polsce i porcelana polska — Korzec i jego losy — Wielki zbiór rycin — Fukierowie i ich krewniacy.

Warszawa, 30 sierpnia

Warszawskie Muzeum Narodowe urządza od czasu do czasu oddzielne wystawy darów i nowych nabytków. Niestety zbiory te, które z roku na rok stale się powiększają, nie mogą być pokazane w całości z powodu niewykończenia gmachu Muzeum. Tylko fragmenty od czasu do czasu wystawia dyrekcja Muzeum w dwu ukończonych już i zarezerwowanych na ten cel salach w nowym gmachu przy Alei 3-go Maja. Na obecnej wystawie mamy, między innymi, parę kolekcji prywatnych, lub tymczasowo w Muzeum umieszczonych. Jest to objaw pocieszający i godzien naśladowania. Tym bardziej, że w Polsce kolekcjonerstwo nie jest jeszcze tak częste, jak za granicą, gdzie amatorzy piękna z zamiłowaniem gromadzą zbiory przez całe życie, aby, następnie przekazać je muzeum, a przez to uprzystępnąć szerokiemu ogółowi, a zwłaszcza artystom i naukowcom, jako bezcenny nieraz materiał. Różne się na to złożyły przyczyny. W każdym razie życzy sobie trzeba, aby nasi zbieracze pamiętali o muzeach i w nich kolekcje swoje umieszczali bądź jako dary, bądź jako depozyty. W ten sposób pomnożą nasz kulturalny kapitał i zdobędą obywatelską zasługę.

*

Do bardzo cennych kolekcji należy krakowski zbiór starej porcelany Stanisława Ryszarda. Rasowi kolekcjonerzy emocjonują się prawie z reguły starą, zabytkową porcelaną. I w Polsce istnieje kilka bogatych zbiorów. Czasem nawet u jakiegoś antykwarza na ul. Świętokrzyskiej w Warszawie nabyć można „okazyjnie” piękny kubek lub filiżankę. Trzeba zaś pamiętać, że chociaż porcelanę prawdziwą, tzw. twardą czyli koalinową wyrabiano w Chinach, tej kolebce szlachetnej porcelany od setek lat — to w Europie zaczęto ją wyrabiać dopiero od roku 1709, gdy alchemik królewski, Jan Fryderyk Bottger w Dreźnie, sekret fabrykacji był odkrył! Założona przez króla polskiego Augusta II na skutek wynalazku Bottgera fabryka porcelany w Miśni pod Dreznem przodowała przez długie lata Europie i dostarczała cennych wyrobów, znanych pod nazwą porcelany miśnieńskiej albo saskiej. A, że elektorzy sascy byli przez wiele lat równocześnie królami polskimi, porcelana tzw. saska miała w Polsce wielu nabywców i sprowadzono ją wówczas do nas w wielkiej ilości.

Szczególnie około roku 1720, kiedy fabrykacja porcelany w Miśni została udoskonalona i kiedy poczęto wyrabiać tam pod kierunkiem malarza Jana Grzegorza Herolda przedmioty o wysokiej wartości artystycznej, porcelana ta, sprowadzana do Polski przez szlachtę i bogate mieszczaństwo — podnosiła poczucie smaku i kultury wolała zamiłowania artystyczne. Widzimy tutaj w Muzeum kilka bardzo pięknych eksponatów jak np. półmisek z niebieskimi kwiatami i cyfra królewską A. R. Jest on też znaczony obok marki z mieczów skrzyżowanych, literami K. H. C. W., co oznacza: „Königliche Hof Conditorei Warschau”, pochodzi bowiem z serwisu, wykonanego dla dworu królewskiego w Warszawie. Dwie białe figury przedstawiające św. Pawła i św. Piotra wykonane są w fabryce miśnieńskiej przez rzeźbiarza Kändlera, mianowanego w roku 1733 kierownikiem oddziału rzeźbiarskiego w Miśni; są one naprawdę piękne i oryginalne jako rzeźba w porcelanie. Dość duże rozmiarami, o stylu późnego baroku, mają one już charakter i rozmach rzeźby monumentalnej.

Następnie obok porcelany saskiej spotykamy tu wyroby innych fabryk zagranicznych, np. wyroby prywatnej fabryki porcelany w Berlinie, założonej r. 1757 przez Wegelyego, oraz obrazy pierwszej polskiej fabryki porcelany i fajansów w Korcu, założonej r. 1790 przez księcia Józefa Czartoryskiego. Jest rzeczą charakterystyczną, że wyroby te dekorowano motywami swojskimi. Mimo wpływu Francuzów (jak Meraulta i Petiona), powołanych w r. 1810 do Korca z fabryki porcelany

z Sèvres, noszą te wyroby cechy wybitnie polskie, jak to widać np. na pięknym wazonie, gdzie na francuskiej emalii tzw. „bleu du roi” umieszczono ornament złoty w stylu ludowym polskim, tj. stylizowane kłosy, snopy zboża i kwiaty polne. Ale ku końcowi istnienia fabryki koreckiej (r. 1831) wraz z pogorszeniem się stosunków finansowych obniża się także i poziom artystyczny wyrobów. Widać to już na wystawionych w Muzeum kubkach i sosierkach koreckich z tej epoki.

*

Obok tego bogatego zbioru porcelany widzimy kolekcję Dominika Witke Jeżewskiego, jedną z najbogatszych w Polsce, szczególnie jako wielki zbiór grafiki, na który składa się przeszło 4.000 cennych rycin, ponad 100 płyt rytowniczych artystów polskich i około 150 polskich druków ilustrowanych. Do unikatów należą portrety rytowane z końca XVI i początku XVII w. z czasów panowania Stefana Batorego i Zygmunta III. Są one dziełem szycharzy obcych, lecz mają wielką wartość i jako portrety odznaczają się dużym wyrazem. Np. w bogate obramowanie ujęte portrety hetmana Jana Zamoyskiego, Mikołaja Radziwiłła, zwanego Rudym, i Mikołaja Radziwiłła, zwanego Sierotką, należą do najlepszych.

Pokazano nam jeszcze dwie darowane Muzeum kolekcje: rotmistrza Henryka Zandbanga i Mariana Fukiera. W pierwszej oglądamy cykl obrazów Franciszka Kostrzewskiego, z których najcharakterystyczniejszym jest „Pijany andrus warszawski”. Zbiory Fukiera to przeważnie dokumenty i portrety rodzinne. Widzimy tutaj także wizerunki przedstawicieli starych mieszczańskich rodów Warszawy, dziś już nie istniejących, a spokrewnionych z równie starą rodziną Fukierów, której ostatnim reprezentantem jest Henryk Marian Fukier, ofiarodawca tej kolekcji. Są tutaj portrety rodzinne Gizów, Łyszczów, Baryczków i innych patrycjuszowskich rodzin starej Warszawy.

Tytus Czyżewski

NASI SĄSIEDZI Z TATR

GŁOS Z CHELMU O SŁOWAKACH

Wychodzący w Cheimie Lubelskim miesięcznik literacki „Kamena” (wydaje go artysta - grafik p. Zenon Waśniewski) poświęca od czasu do czasu cały numer jednemu zagadnieniu. Tak ukazały się już dwa numery tatrzańskie, jeden na stulecie „Pana Tadeusza”, jeden morski, jeden Puszkiniowski a ostatni, przed wakacjami zeszyt „Kamenny” poświęcono Słowacji i jej współczesnej literaturze.

Nad artykułem wstępnym od redakcji umieszczono motto „Nad Tatrami się błyska...”, od których to słów zaczyna się słowacki hymn narodowy („Nad Tatrou sa blýska, hromy divo biju...”). Melodia hymnu znana jest również pomiędzy podhalańskimi góralami, którzy ją chętnie śpiewają do słów: „Pomału owiecki, hore dolinami”. Pieśń ta smętna i ujmująca prostotą doczekała się nawet opracowania muzycznego; kompozytor poznański T. Z. Kassern zużył ją jako środkową część swego Koncertu na flet z orkiestrą. Znana jest również, jako tzw. „Marsz żałobny — Janosika”.

Redakcja stwierdza naszą sąsiedzką łączność ze Słowakami. Dzieli nas, ale łączy wał gór — nasza wspólna ojczyzna. Mijamy się na tatrzańskich perciach i wzajemnie pozdrawiamy, każdy swoją słowiańską mową; odwiedzamy czasem cudną lipiowską czy orawską ziemię, pławimy się w słońcu mijając maleńkie wioski, gdzie mieszka miły, bratni lud w pięknych strojach i oryginalnych „klobuckach”. Wioski, ze schudnymi domkami i bielejącym wśród jesionów starym kościółkiem mówią nam o kilkunastowiecznej tradycji. Z uczuciem szacunku wspominaliśmy nazwiska wielkich Słowaków: Sztura, Hurbana, Hodży, z serdecznym uznaniem wpatrujemy się w wyniosłą, siwogłową postać biskupa Andrze-

ŻYCIE KULTURALNE

WIĘC WARSZAWA MA STARE MURY FORTECZNE?

Z Warszawy donoszą nam (tw):

O zachowanych murach obronnych Starego Krakowa wie chyba każdy w Polsce. Nie zachowały się całkowicie, tak jak np. w Pradze czeskiej, lecz spory ich kawał, z basztami i z barbakanem bramy Floriańskiej, jest do dziś dnia widoczny. Ale Warszawa? Mało komu jest wiadome, że jej obronne mury otaczały miasto podwójnym pasem, biegnącym wzdłuż Podwala (które stąd wzięło swą nazwę, bo leżało pod wałami) oraz wysokim brzegiem Wisły między ul. Mostową a Zamkiem. Pochodzą albo jeszcze z XIII wieku, albo z XIV i XV, miały wiele baszt i jeden barbakan.

A gdzie się podziały? Czy je wyburzono? Cześciowo — tak. Ale znaczna część zachowała się, a tylko stała się niewidoczną. Prosto wsiąkała w podwórza i w kamienice w szeregu ulic, jak Podwale, Rycerska i Ślepa. Kto umie szukać, znajdzie pod schodami, albo na podwórkach baszty, tj. ich szczątki, oraz zobaczy mury, wlepione między domy, przy czym część ma jeszcze dawną wysokość. Ze wspomnianego barbakanu zachował się

przy wylocie Nowomiejskim pewien fragment, bo do ściany tej budowli został przyklejony domek...

Miasto postanowiło teraz mury dawne odsonić, o ile się to da, i wyróżnić od otoczenia. Między ulicą Nowomiejską a Wąskim Dunajem utworzono wolną przestrzeń między odsłoniętymi murami, gdzie będzie zasadzona zieleni i położony chodnik z płyt. Na zbiegu Podwala z ul. Nowomiejską będzie utworzona fosa o głębokości 4 metrów, gdyż odkryto tam pod jezdnią dwie ostrołukowe arkady mostu, który łączył bramę Nowomiejską z barbakanem. Tylko z bram nie ocalała żadna: wszystkie zostały wyburzone. We fosie tej będzie widać arkady mostu i szczątki baszty Prochowej. Mury będą wszędzie oczyszczone z tynku i zakonserwowane w stanie czerwonej cegły, aby odróżniały się od obudowy i od sąsiednich domów. Aby je odsłonić, zburzy się parę bezwartościowych bud późniejszego pochodzenia. Między murami będą, wszędzie gdzie się tylko da, zakładane trawniki i kwietniki. W ten sposób Stara Warszawa pomnoży się niejako o cenną przybudówkę.

TEATR

Teatr bydgoski, kierowany od wielu lat przez dyr. F. Stemę, dał w ubiegłym sezonie 18 premier, w tym 11 autorów polskich. Widzów miał dramat około 100.000 na 233 przedstawieniach. Bydgoszcz prowadzi również operetkę, która miała 8 premier, 96 przedstawień i 60.000 widzów, zatem mniej, aniżeli dramat i komedia.

„Spadkobierca” **Grzymały Siedleckiego** zaczyna nowy sezon teatr woliński z siedzibą w Łucku. Następnie wystawi Nie-wiarowicza „Gdzie diabeł nie może”, Bałuckiego „Klub kawalerów” i Ibsena „Wroga ludu”.

Teatr w Grodnie zaczyna sezon „Orląkiem” pod reżyserią aktora z Reduty, Stanisława Dąbrowskiego.

Marionetki niemieckie w Paryżu. Wykorzystując wystawę paryską do jak najenergiczniejszej propagandy, urządzono w znajdującym się na wystawie specjalnym teatrzyku marionetek cztery przedstawienia marionetek ze Stuttgartu. Odegrano średniowieczną sztukę, w oryginalne napisaną na teatr marionetek pt. „Dr Johannes Faust”.

ja Hlinki z Rużomberku, wodza narodowej Słowaczyny. Ale nie znamy dzisiejszej, młodej Słowaczyny; a ma własną literaturę, wcale bogatą, posiada żywą poezję i wielu młodych poetów. Ich zątem twórczości poświęcono obecną „Kamienę”.

Znajdujemy więc programowy artykuł Andrzeja Mraza o drogach współczesnej poezji słowackiej oraz szereg utworów poezji i poezji najmłodszych autorów w polskim tłumaczeniu Antoniego Brosza Kazimierza Jaworskiego i Żdzisława Kempa. Polskiego czytelnika zaciekawia z pewnością notatki biograficzne o zamieszczonych autorach; opracowane są w ten sposób, że można się z nich dowiedzieć nie tylko o zyciorysie i adresie, ale również o kierunku twórczości i o wydanych dotąd pracach. Antoni Brosz informuje następnie o słowackich czasopiśmie literackich zaś ostatni artykuł podaje garść wiadomości o Towarzystwie Przyjaciół Słowaków im. Ludewita Sztura w Warszawie, założonym przed rokiem. Prezensem jest p. Feliks Gwiżdż, rodowity Podhalańczyk ze wsi Odrowąża i prawdziwy „sąsiad o mieczę” ze Słowakami. W zarządzie zasiadają tyle dla południowo-zachodnich kresów Polski zasłużeni badacze, jak znakomity historyk prof. dr Wł. Semkowicz oraz dr W. Olszewicz, ekonomista - historyk. W najbliższym czasie mają powstać dalsze regionalne ośrodki Towarzystwa, na wzór Krakowa i Częstochowy. Warto dodać, że melodia drugiego hymnu słowackiego „Hej! Slovaci!”, brzmi identycznie, jak „Jeszcze Polska nie zginęła”; melodia ta jest stałym sygnałem radiostacji w Bratysławie. Do zeszytu „Kamenny” dołączono trzy wkładki linorytowe Zenona Waśniewskiego z portretami Jana Smreka, Laco Novomeskego i Rudolfa Dilonga. Pierwszy i drugi są poetami „cywilnymi”, trzeci — zakonnikiem klasztoru oo. Franciszkanów.

Dr J. Mł.

Pisma nadesłane

Dr Mieczysław Skrudlik: Misja dziejowa Polski a chwila obecna. Wilno 1937.

Jadwiga Popowska: „Przed nocą”. Poznań 1937. Jan Jachowski. Księgarnia Uniwersytecka.

MUZYKA

Operetkę „Słońce Meksyku” wystawi w tych dniach teatr Wielki w Warszawie. Reżyseruje L. S. Schiller, w obsadzie m. in. pp. Gabrielli, Lena Żelichowska, Żnicz, Petekli. Kapelmistrz p. Sillich.

Koncert na dzwonach. Piszą nam z Paryża (sp): Na wieży kościoła Saint Germain d'Auxerrois znajduje się jak wiadomo, prześliczny carillon, tj. zespół dzwonów, na których można wygrywać melodie i utwory muzyczne. Przed miesiącem zaproszono z Rouen — gdzie również znajduje się na katedrze wspaniały carillon — p. Maurice Lenfant, który jest tam „maitre-carillonneur”. Koncert, dany na dzwonach przez p. Lenfant miał ogromne powodzenie. Wobec tego zaproszono go ponownie i dn. 24 sierpnia odegrał o godzinie 21 szereg utworów dawnych i współczesnych, pieśni ludowych itd.

Nowy Strauss. Oczywiście: Ryszard. Opera „Friedenstag”, świeżo ukończona przez sędziwego twórcę, będzie wystawiona mniej więcej za rok w Monachium.

Augusteum w Niemczech. Rzymskie Augusteum posiada wielką orkiestrę symfoniczną, którą kieruje Bernardo Molinari. Ma ona we Włoszech to samo stanowisko, co orkiestra lipskiego Gewandhausu w Niemczech, lub Concertgebouw-Orchester w Holandii. Orkiestra ta da jesienią w Niemczech szereg koncertów, objeżdżając jedenaście miast.

LITERATURA

50-lecie wydania „Trylogii” przez Henryka Sienkiewicza przypada na rok 1938. Dla uczczenia tej rocznicy wykończony będzie kopiec, usypany ku czci Sienkiewicza w Okrzei.

Nowy niemiecki przekład Szekspira zaczyna się ukazywać nakładem firmy Herbert Reichner (Wiedeń-Lipsk-Zurich). Tłumaczem jest R. Flatter, pierwszy tom wyjdzie tymi dniami i będzie zawierał „Hamleta”, „Romea i Julię” oraz „Makbeta”.

Jak badać literaturę? Walka o metody badań nad literaturą rozegrała się niedawno na gruncie rosyjskim między formalistami i marksistami, z których drudy wzięli oczywiście górę. Obecnie przeniosła się na grunt polski, gdzie szczególnie w Wilnie ma formalizm wielu wyznawców i stamtąd atakuje inne ośrodki. Sprawa przynosi o tyle korzyść, że w polimie ustalono przedmiot badań, ich zakres i granice, metody i cel. Nie ma żadnej metody integralnej czyli wyjaśniającej wszelkie zagadki. Natomiast pewnym jest, że celem badań jest historia literatury, przy czym analiza dzieł dostarcza materiału dla niej i dla poetyki czyli dla swoistej systematyki. Nie obali historii literatury formalizm ani żaden inny system wschodniego pochodzenia. (T. Gr)

RUCH REGIONALNY

W Swarzewie nad zatoką pucką odbędzie się dnia 8 września uroczystość Koronacji Matki Boskiej jako Królowej Polskiego Morza. Kościół swarzewski posiada mianowicie statuetę Matki Boskiej z 14 wieku, słynącą cudami. Poza tym ma ten kościół drugą statuetę Matki Bożej Bolesnej, również średniowieczną, oraz dzwon odlany w r. 1627 przez ludwisarza gdańskiego Daniela Thyma, z którego pracowni wyszedł posąg króla Zygmunta, stojący na kolumnie warszawskiej przed Zamkiem.

Wskrzeszony dawny obyczaj. Na niedawnym „Tygodniu Gór” w Wiśle zjawili się między grupami regionalnymi mieszczanie żywieccy, którzy przedstawili też, przynosząc, obyczaj cechu krawieckiego, dawno zapomniany, a teraz na nowo odtworzony. Takich ekshumacji było więcej i z reguły udane. Górale z Poronina wskrzesili zabawę zwaną „bursa”, Spisz — zabawę parobków „figle jurgowskie”, która już prawie była zanikła.

To więcej niż cyfry...

Pod koniec 1936 r. było w Stanach Zjednoczonych Ameryki 28.221.200 zarejestrowanych samochodów czyli o 2 miliony więcej niż w r. 1935. Jeden samochód przypada tam na 5 osób. Można by więc całą ludność tego olbrzymiego kraju jednocześnie załadować na samochody i urządzić objazd.

— Ładny byłby to korowód!
Tymczasem w Szwajcarii według doniesień prasowych liczba pojazdów mechanicznych zmniejszyła się w ciągu ostatniego roku o 4.751. Silny spadek wykazuje też ilość motocykli. Natomiast na Węgrzech krąży obecnie trzy razy więcej samochodów niż przed trzema laty.

A teraz druga strona medalu. Codzienne „pokłosie” automobilizmu w U. S. A. jest: 99 zabitych i 2.740 rannych, więc o 33 pct więcej niż w roku ubiegłym. Ponadto w miliony dolarów idą szkody rzeczowe, wyrządzane przez samochody, jak i uszkodzenia (rozbita) samych samochodów. Najczęstszą winę ponosi nadmiernie szybka jazda. Władze amerykańskie zamierzają zaostrzyć wymiar kar za odpowiedzialną jazdę, aby wychowawczo oddziaływać na kierowców pod względem zachowania większej ostrożności przy kierownicy. Wypadki i katastrofy w całym ruchu komunikacyjnym przybrały w Stanach Zjednoczonych tak niepokojące rozmiary, że przy uniwersytecie Harvarda utworzono nową osobną katedrę dla tego zagadnienia. Nauka, technika, ustawodawstwo i propaganda mają współpracować nad zwalczaniem groźnych niebezpieczeństw nowoczesnego ruchu komunikacyjnego.

W Niemczech, gdzie jeden samochód przypada „tylko” na 54 osoby (ale poza tym jest jeszcze 17 milionów rowerów), wypłacili prywatne towarzystwa ubezpieczeń odszkodowań za szkody w związku z ruchem komunikacyjnym: w 1934 r. — 70 miln. mk., w 1935 r. — 95 miln. mk., a w 1936 r. — 120 miln. mk. Lwia część tych szkód przypada na samochody.

W naszym kraju automobilizm był dotychczas mało rozwinięty i od 1931 r. stale cofał się. Dopiero w 1936 r. rozpoczął się żywszy postęp motoryzacji kraju i też od razu wzrosła częstotliwość wypadków samochodowych. Przysłowiowe nasze drogi i wąskie a kręte ulice, fatalny stan nawierzchni jezdni, lekkomyślność kierowców jak i przechodniów, zwłaszcza dzieci... Dział ubezpieczeń samochodów miał wskutek tego ciężki przebieg dla towarzystw ubezpieczeń.

W Anglii wypadki w całym ruchu komunikacyjnym niszczą corocznie, jak obliczają, 60 miln. £., więc przeszło półtora miliarda złotych majątku narodowego! Obecnie podobno rozważają w Londynie plan, by stopniowo zlikwidować w całym mieście cały ruch tramwajowy i zastąpić go autobusami. Według najnowszego zarządzenia policji londyńskiej nie wolno samochodom w obrębie zabudowanych obwodów Londynu przekroczyć maksymalnej szybkości 30 mil angielskich (56 km) na godzinę.

Tu nasuwa się ciekawa reminiscen-

cja historyczna. Pierwsze samochody nie znalazły laski w oczach konserwatywnego społeczeństwa angielskiego i wówczas uchwalono tam prawo, według którego każdy wóz bez koni musiał być poprzedzany przez człowieka

**Dziecięce sukienki
ubranka — płaszczki
S. KACZMAREK teraz 27 Grudnia 10**

Pg 29 730-34.30/33

z czerwoną chorągwią, a dozwolona szybkość nie mogła przekraczać 4 km na godzinę. Prawo to obowiązywało jeszcze pod koniec XIX wieku. Jakże to dawne czasy!

Na koniec jeszcze jedna cyfra. W Paryżu skradziono w ubiegłym roku aż 4.915 samochodów. Widocznie kradzieże samochodów wcale nie należą do rzadkości.

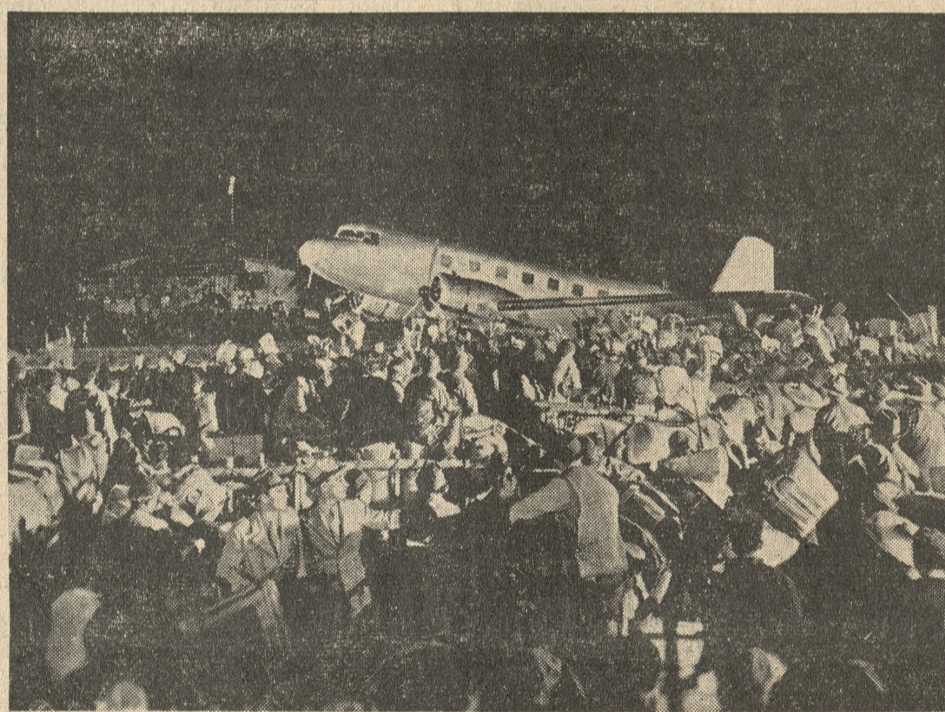
IGN. EICHSTAEDT.

Pożegnanie nieboszczyków w Chinach

W Chinach istnieje zwyczaj chowania zmarłych po kilku dopiero latach. Przez długi okres czasu mieszkają żywi i umarli razem. W Siwance był pewien misjonarz świadek, jak umierający rzekł do rodziny swej: „Mamy dosyć miejsca; pozwólcie, abym zajmował próżną izbę przez 3 lata”. Miłość synowska, ale także zamilowanie oszczędności są przyczyną tego dziwnego zwyczaju.

Uroczystości pogrzebowe są bowiem kosztowne. Zdarza się często, że czeka się na śmierć matki lub na ślub jednego z dzieci, ażeby przy tej sposobności pochować ojca. Wtedy urządza się uroczystość rodzinną we wielkim stylu. W międzyczasie umarli

czekają na swój pogrzeb w jakiegokolwiek ubikacji, bądź w domu samym lub w pobliżu domu, bądź na polu. Władze miejskie w Siwance wydały z obawy przed epidemiami zarządzenie, na mocy którego rodziny są zobowiązane pochować swoich nieboszczyków w ciągu ośmiu dni. W samym mieście jest 20 niemoszczyków, którzy na pogrzeb czekają od... 20 lat. Teraz nareszcie muszą się pożegnać z żyjącymi dzięki rozporządzeniu władz miarodajnych. W „Rocznikach Pap. Dz. Rozkrzew. Wiary” nr 257 (marzec — kwiecień) podaje się szczegółowy opis uroczystości pogrzebu chińskiego. (P. D. R. W.)

Dziś we wtorek cały kulturalny i towarzyski Poznań śpieszy do „Słońca” na uroczystą premierę niezwykłego arcydzieła „Zaginiony Horyzont”. Oto scena z tego niezwykłego filmu, który w całym mieście wywołał niebawem wprost zainteresowanie. ng 47 492

Ksantypa dobra, a nie zła

Rewizja omyłki historycznej

Jedną z najstarszych i najbardziej rozpowszechnionych omyłek historycznych jest ujemna opinia o małżonce filozofa greckiego, Sokratesa. (470 do 399 przed nar. Chr.). Nazwisko Ksantypy stało się symbolem wszelkiej kobiecej kłótniowości i hysterii.

Nowe badania źródeł współczesnych ukazały nam postać Ksantypy w zupełnie innym świetle, a postać wielkiego filozofa jako człowieka straciła znacznie na swym nimbie. Wiemy dzisiaj, że Ksantypa była córką rolnika, że była młoda i uroczą, gdy przybyła do Aten i że wcale nie była

gąską. Ksantypa poznała Sokratesa na przyjęciu u sławnej Aspazji, gdzie spotykał się cały świat intelektualny Aten. Aspazja, jak się zdaje, chcąc pozbyć się natrętnego adoratora, zwróciła uwagę Sokratesa na młodą, piękną i naiwną wieśniaczkę z tym skutkiem, że Sokrates poczuł dla niej pewien sentyment i oświadczył się.

Nie był z Sokratesa żaden adonis. Krepy, o twarzy brzydkiej i nieprzyjemny, nie mógł on wzbudzić zapалу miłosnego żadnej kobiety. Trudno też zrozumieć, dla czego Ksantypa za niego wyszła, chociaż była materialnie niezależna.

Pożycie tych dwojga ludzi stało się nieprzerwanym łańcuchem konfliktów między genialnym, zupełnie swobodny żywot prowadzącym mężczyzną, a kobietą wychowaną w warunkach zgoła innych. Sokrates w życiu rodzinnym był kapryśnym bohemem, któremu nie było można ufać. Ze swych dysputacji filozoficznych nie mógł on utrzymywać ani siebie ani rodziny, niedbały i roztargniony o budżet domowy na niepotrzebne obciążenie. Majątek Ksantypy stopniał. Do domu zaczęła zaglądać nędza. Ksantypa jednakże wszystko to znosiła cierpliwie, pełna wyrozumiałości dla kapryśków męża.

Jak się tedy stało, że obraz Ksantypy przeszedł do potomności tak zniekształcony? Być może, że Sokrates sam wśród znajomych taką złą jej urobił opinię. Być też może, że uczynili to jego przyjaciele.

Ze zapoznawana żona wielkiego filozofa spełniała swoje obowiązki aż do końca, wynika także z jej zachowania się w czasie przebywania Sokratesa w więzieniu. Odwiedzała go kilkakrotnie z małym synkiem na ręku, a kiedy skazano go na śmierć, przybiegała po raz ostatni i pyta: — Ażali prawdą jest, Sokratesie, że już nigdy nie będziesz wiódł mądrych rozmów ze swymi przyjaciółmi? — Nic też nie jest znamiennejsze dla bezwzględności Sokratesa, jak jego odpowiedź: — Każ przecież wyprowadzić tę kobietę, Kritonie.

Ksantypa zachowała męża swego w dobrej pamięci. Świadczą o tym słowa listu do jej syna: „Ojciec twój był najlepszym człowiekiem, jakiego znalazłem”.

OSKARŻAM

tych, którzy mnie wprowadzili na złą drogę! którzy wyzyskali moją nieświadomość! którzy zepchnęli mnie w błoto.

OSKARŻAM

w potężnym filmie obyczajowym realizacji ROBERTA SIODMAKA p. t.

„DROGA DO RIO“

Film ten ukaże się jako największa sensacja bieżącego sezonu już wkrótce na ekranie kina

APOLLO

ng 48 904

30-ta rocznica zgonu Edwarda Griega

Przed 30 laty, 4 września 1907 roku, zamknął na wieki oczy jeden z największych muzyków świata — Edward Grieg. Spośród norweskich kompozytorów i odwórców żaden nie wznosił się na takie wyżyny i nie pozostawił po sobie tak bogatego jakościowo dorobku. Dla kulturalnego świata Grieg pozostanie zawsze synonimem kraju fiordów i polarnej zorzy. Muzyka jego, oparta na motywach ludowych, jest odzwierciedleniem psychiki, nastrojów i charakteru narodu północy.

Edward Hagerup Grieg urodził się w roku 1843 w Bergen. Kształcił się w konserwatorium w Lipsku, a następnie w Kopenhadze u Gadego. W czasie podróży do Włoch w latach 1865 i 1870 uzupełnia swe wykształcenie muzyczne. W Rzymie poznaje Lisztę, z którym odbywa powrotną podróż. W kraju pod wpływem Ryszarda Nordraaka poświęca się wyłącznie studiom nad muzyką i pieśnią ludową, czerpiąc obficie tematy z tej dziedziny do swych utworów.

Zwraca na siebie uwagę sonatami skrzypcowymi, a dalsze kompozycje i utwory kameralne, jak: koncerty fortepianowe, zwłaszcza a-moll pełen poezji i siły, sonaty na wiolonczelę, wiele pieśni, suity orkiestralne: ilustracja muzyczna do dramatu Ibsena „Peer Gynt”, „Sigurd Jorsalfar”, „Melodie elegijne”, poza tym utwory fortepianowe, humoreski, tańce, utwory na chóry męskie, mnóstwo piosenek, oraz większe dzieła jak: „U wrót klasztoru”, „Olaf Trygvason” — utrwaliły i ugruntowały sławę Griega.

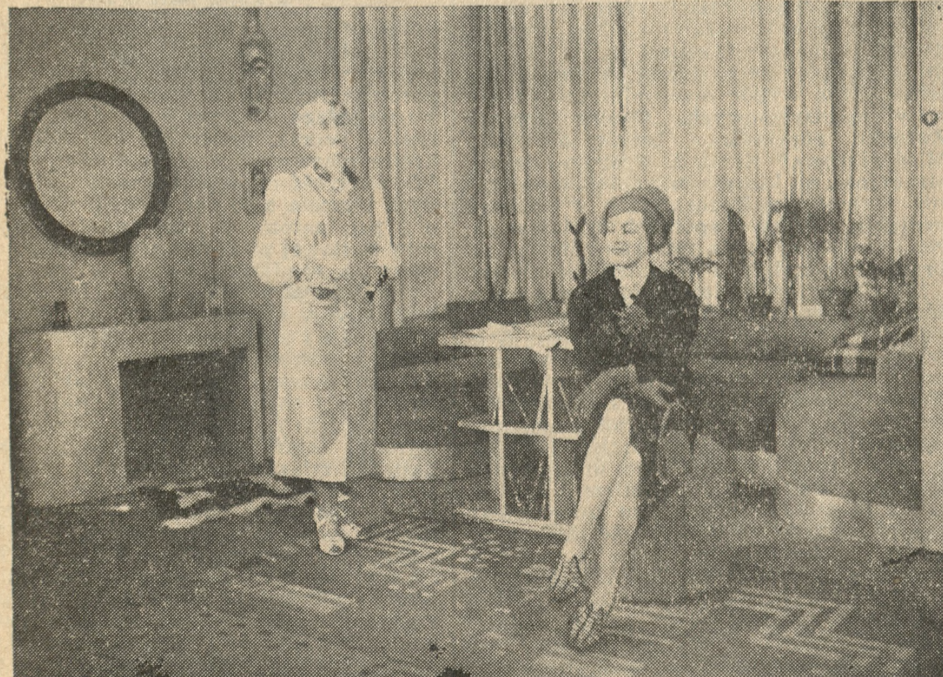
Znaczenie Griega dla muzyki norweskiej jest olbrzymie i rozległe. Wraz z Svendsenem i Sindingiem wywalczył dla muzyki norweskiej jedno z naczynnych miejsc w twórczości muzycznej świata.

Dwadzieścia milionów osób na wakacjach

Londyński „Daily Mail” omawiając w obszernym raporcie tegoroczną akcję wakacyjną społeczeństwa angielskiego podkreśla, że ogółem 20 milionów osób skorzystało z urlopu wypoczynkowego. Anglicy wywczasili swoje spędzili na wybrzeżu lub też w uzdrowiskach albo na wsi. W porównaniu z bilansem wakacyjnym ubiegłego roku liczba Anglików, którzy wyjechali z miast i z zajęć służbowych na zasłużone ferie, podniosła się o 750 tysięcy głów.

W jednym z berlińskich szpitali zmarła znana niemiecka artystka Sandrok osiągnąwszy 74 rok życia. Adela Sandrok zachorowała przed kilkoma dniami i nie opuszczała łóżka. Któż nie pamięta poczciwej staruszki w jej kapitalnych rolach filmowych!

W Teatrze Polskim cieszy się obecnie dużym powodzeniem „Pierwsza pani Selby”. Na zdjęciu widzimy dwie najlepsze wykonawczynie: p. Zbikowską i niezrównaną p. Łabuńską.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Perspektywy ruchu budowlanego

Tegoroczny sezon budowlany rozpoczął się pod znakiem wstrząsów, wywołanych przede wszystkim przez nieoczekiwane wstrzymanie kredytów budowlanych (a raczej: poważne ich skurczenie), następnie — przez zwrócenie się wolnych kapitałów ku rentowniejszym lokatom, na co wpłynęła poprawa koniunktury gospodarczej, wreszcie — przez niepewność co do działania budowlanych ulg podatkowych w przyszłości. Trzy powyższe czynniki oddziaływały ujemnie na tegoroczny sezon budowlany w samym jego początku, co też znalazło wyraz w liczbie rozpoczętych w pierwszym półroczu 1937 budowli. Na szczęście, Bank Gospodarstwa Krajowego, w miarę rozwijania się sezonu, zwiększył kontyngent kredytów budowlanych, co przyczyniło się do ożywienia ruchu budowlanego w miesiącach letnich. Ale ciągle jeszcze istnieją obawy odnośnie rozmiarów następnego sezonu budowlanego.

Interesenci, przedsiębiorcy, rzemieślnicy, robotnicy żyją w niepewności, nie wiedząc, czy ruch budowlany w r. 1938 zostanie przez państwo podtrzymany, czy też przeciwnie, wskutek zniesienia ulg podatkowych i ograniczenia wzgl. skasowania kredytów budowlanych, nadchodzący sezon w budownictwie okaże się gorszym od tegorocznego.

Snop światła na sytuację rzucił wywiad udzielony Polskiemu Radiu przez prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego, gen. R. Góreckiego. Wiadomości, jakimi podzielił się gen. Górecki z przedstawicielem „Polskiego Radia” odnośnie: 1) kredytów budowlanych oraz 2) ulg podatkowych, są naogół dość korzystne. Oświadczył mianowicie przez Górecki, co następuje:

ad 1) W programie inwestycyjnym rządu budownictwo mieszkaniowe zostało uwzględnione. Rząd zamierza nadal popierać zdrowy ruch budowlany. To też Bank Gospodarstwa Krajowego przewiduje, że w okresie najbliższych trzech lat zostanie utrzymany roczny kontyngent kredytowy w jego tegorocznej wysokości, tj. w wysokości 40 miln. zł rocznie. Tak jak ustabilizowaną zostanie wysokość kontyngentu kredytowego, tak również ulegnie stabilizacji procedura i warunki uzyskiwania kredytów B. G. K., przy czym — być może — normy kredytowe zostaną nieco podwyższone

ad 2) Co się zaś tyczy ulg podatkowych, to sprawa ta stanowić będzie przedmiot przedłożenia, z jakim rząd wystąpi do ciała ustawodawczego. Obecnie Ministerstwo Skarbu opracowuje projekt reformy ulg podatkowych dla budownictwa mieszkaniowego. Co do szczegółów projektowanej reformy przez Górecki oświadczył, co następuje:

„O ile mi wiadomo, dotychczasowe ulgi mają być utrzymane w całej Polsce dla budownictwa domów blokowych o 1—2 i -izbowych mieszkaniach. W ten sposób polityka ulg podatkowych wzmocniła budownictwo robotnicze, prowadzone przez T. O. R. i rozwijane systematycznie. Rzecz jasna, że ulgi te — w najszerszym zastosowaniu — dotyczyć będą wszystkich

nowych budowli, wznoszonych w Gdyni, w centralnym okręgu przemysłowym i na ziemiach północno-wschodnich, objętych zasięgiem niedawnej ustawy o ulgach inwestycyjnych dla tych ziem. Byłoby przedwczesne przesądzać już obecnie charakter zmian, jakie projektowana przyszła ustawa ma zawierać. Prawdopodobnie zmiany te pójdą w takim kierunku, aby przeciwdziałać świadomej, spekulacyjnej ucieczce kapitału przed podatkiem.”

Na zapytanie przedstawiciela Pol-

skiego Radia „a co się stanie z małymi domkami tzw. willowymi?”, przez Górecki odpowiedział, że trudno mu jest referować ustawę przed jej ostatecznym opracowaniem, że jednak B. G. K. liczy się z tym, iż pewne kategorie domów willowych będą korzystać nadal z ulg podatkowych.

Jak widzimy, wywiad przyczynił się do wyjaśnienia szeregu niejasności. Inna rzecz, że trzeba będzie uważnie śledzić dalszy przebieg poruszonych tutaj spraw, aby ewtl. zawczasu móc przeciwdziałać pominięciu uzasadnionych interesów Wielkopolski np. w zakresie ulg podatkowych.

KRONIKA GOSPODARCZA SYTUACJA GOSPODARCZA POLSKI

Bank Gospodarstwa Krajowego charakteryzując sytuację gospodarczą Polski w mies. czerwcu i lipcu rb., wykazuje m. in. co następuje: Rozwój produkcji przemysłowej został w drugim kwartale przejściowo zwolniony. Spowodowane to zostało koniecznością przyspieszenia likwidacji zapasów. W lipcu natomiast zaznaczył się dalszy wyraźny wzrost produkcji, w związku z czym ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej według danych Instytutu Badania Koniunktur, podniósł się do 86,4 (przy podstawie 1928 = 100), co stanowi w porównaniu z poprzednim miesiącem wzrost o 20 pct.

W związku ze zwiększeniem produkcji przemysłowej poważnie wzrosła liczba zatrudnionych w przemyśle robotników, przewyższając o przeszło 100 tysięcy odpowiednią liczbę w r. ub.

Przystępując do zwiększenia produkcji przedsiębiorstwa przemysłowe korzystały w dużym stopniu z nagromadzonych w poprzednich miesiącach rezerw pieniężnych i w związku z tym wykorzystanie kredytu w bankach, po lekkim spadku w czerwcu, wykazało w lipcu niewielki tylko wzrost.

Uruchowienie rezerw na potrzeby produkcyjno-inwestycyjne spowodowało

zmniejszenie lokat na rachunkach bieżących w instytucjach kredytowych. Inne natomiast wkłady, a zwłaszcza wkłady oszczędnościowe, wykazały poważny wzrost. Utrzymuje się dzięki temu wielka płynność rynku pieniężnego, o której świadczy łatwość przebiegu ultimo półrocznego.

Obroty handlowe na rynku wewnętrznym, jak zwykle o tej porze roku, były na ogół mniejsze. Rolnicy wobec dość niekorzystnie zapowiadających się zbiorów i mocnej tendencji cen powstrzymali się w miarę możliwości od sprzedaży. W handlu zagranicznym natomiast obroty wykazały ponowny wzrost, zwłaszcza w lipcu. Silnie wzrosł przywóz, szczególnie przywóz potrzebnych dla przemysłu surowców, wskutek czego saldo bilansu handlowego tak w czerwcu, jak i w lipcu, było bierne, wynosząc 17,5 miln. zł w czerwcu i 16,4 miln. zł w lipcu.

Korzystnemu rozwojowi procesów gospodarczych sprzyjała m. in. stała poprawa sytuacji walutowej, o której świadczy stale wzrastający zapas złota w Banku Polskim, utrwalająca się równowaga budżetowa, omawiana już płynność rynku pieniężnego i stopniowa poprawa rentowności w szeregu dziedzin życia gospodarczego.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Udział procentowy województw w dochodzie podatkowym.** Największy udział procentowy w ogólnej kwocie ustalonego dochodu mają wojew. centralne, a najmniejszy wojew. wschodnie; natomiast udział procentowy wojew. zachodnich i południowych przedstawia się w ten sposób, że wojew. zachodnie w stosunku do południowych posiadają mniejszy udział w grupach dochodów niższych a znacznie większy w grupach dochodów średnich i wyższych. Jest to zgodne ze strukturą społeczną i gospodarczą wojew. zachodnich. Zmiany w udziale procentowym ustalonego dochodu poszczególnych grup województw przedstawiają się następująco: w r. 1928 udział procentowy wojew. zachodnich wynosił 25,4, a w r. 1935 — 21,3; odpowiednio cyfry przedstawiają się dla woj. centralnych: 50,6 i 53,5, a południowych: 16,5 i 16,7 i wschodnich: 7,5 i 8,5. (az)

(p) **O zmianę norm dochodowych dla rzemiosła.** Normy dochodowe ustalone dla rzemiosła przez administrację skarbową na bieżący rok podatkowy, jak się okazuje, są zbyt wysokie i nie odpowiadają rzeczywistości. W szczególności nie odpowiadają rzeczywistości motywy, służący m. in. jako podstawa dla wyznaczenia obowiązków woj. poznańskiego pracowało z materiału dostarczonego, a wyjątkowo własnego. Dlatego też Izba Rzemieślnicza w Poznaniu odniosła się do Ministerstwa z przedłożeniem o spowodowanie zmiany wyznaczonych norm dochodowych dla rzemiosła. (az)

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Słaba tendencja dla funta angielskiego, która występuje już od kilku dni, trwała wczoraj w dalszym ciągu. Ujawniła się ona w osłabieniu funta na giełdach kontynentalnych i w zwyczajnie wszystkich dewiz na giełdzie londyńskiej. Osłabienie funta, które idzie w parze z wzmocnieniem dolara, tłumaczone jest m. in. powikłaniami na Dalekim Wschodzie, gdzie olbrzymie interesy angielskie są poważnie zagrożone przez tocząca się wojnę.

(k) **Nowe kontyngenty na wywóz drzewa do Niemiec.** Na niedawno odbytej konferencji w Düsseldorfie ustalono na najbliższe 3 miesiące nowe kontyngenty wywozowe dla drzewa polskiego do Niemiec. W związku z tym eksporterzy polscy będą mogli wywieźć w wrześniu rb. za 1,8 miln. zł drzewa do Niemiec, a w październiku i listopadzie rb. kontyngent ten wyniesie po 2,25 miln. zł miesięcznie. Ponadto, we wrześniu prócz przyznanego kontyngentu może być wykorzystane 50 pct kontyngentu październikowego i 30 pct listopadowego.

(k) **W sprawie posad na statkach morskich.** W związku z częstą zachodzącą kierowaniem do Ministerstwa Przemysłu i Handlu podań o posady na morskich

statkach handlowych — Ministerstwo Przemysłu i Handlu podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że sprawy angażowania załóg okrętowych należą wyłącznie i bezpośrednio do przedsiębiorstw żeglownych. Ponadto Ministerstwo komunikuje, że w myśl obowiązującego rozporządzenia o granicach państwa, oraz o pośrednictwie pracy — poszukujący pracy na statkach handlowych morskich muszą posiadać zezwolenie Komisariatu m. Gdyni na pobyt w Gdyni i muszą być zarejestrowani w tamtejszym Urzędzie Pośrednictwa Pracy. Zatem zatrudnienie osób mieszkających poza Gdynią jest, praktycznie rzecz biorąc, niemożliwe, a starania ich w tym względzie uważać należy za niecelowe.

(k) **Konkurs grzesności personelu kupieckiego.** Donoszą z Torunia, iż na ostatnim zebraniu Toruńskiej Korporacji Kupców Chrześcijańskich postanowiono zorganizować konkurs grzesności personelu kupieckiego. Aczkolwiek kupiectwo poznańskie słynie na całą Polskę z uprzejmej obsługi, niemniej byłoby celowe zorganizowanie podobnego konkursu również na terenie Poznania, celem lepszego zaprawienia młodzieży kupieckiej we właściwej obsłudze klienteli. Oddajemy to pod rozważenie Konfraterni Kupców w Poznaniu. (az)

(k) **Zjazd Związku Izb Przemysłowo-Handlowych we Lwowie.** Z okazji otwarcia Targów Wschodnich we Lwowie odbędzie się tam dnia 4 i 5 września zebranie Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, na którym rozważana będzie sprawa reformy świadectw przemysłowych oraz projekt ustawy o spółkach udziałowych, opracowany przez Izbę Warszawską. Na zebraniu dokonany będzie również wybór Prezydium Związku na następną kadencję dwuletnią, oraz wybór przewodniczących komisji międzyizbowych. Ogólne zebranie Związku poprzedzone będzie obradami Międzyizbowej Komisji Prawno-Administracyjnej, na którym przygotowane zostanie stanowisko Związku Izb w sprawie projektu ustawy o spółkach udziałowych. Na dzień 4 września zwołano również zebranie Międzyizbowej Komisji Skarbowej.

(k) **Odmrożenie należności firm okręgu łódzkiego w Iranie.** Powrócił niedawno do Łodzi przedstawiciel kilkunastu firm włókienniczych okręgu łódzkiego, wydelegowany w czerwcu rb. przy poparciu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi do Teheranu, celem podjęcia starań, zmierzających do odmrożenia znacznie większych należności z tytułu eksportu, które uległy zablokowaniu na skutek ograniczeń dewizowych w Persji. W wyniku interwencji, przeprowadzonych u władz perskich, przy skutecznej pomocy poselstwa R. P. w Teheranie, kwestia ta załatwiona została pomyślnie dla firm łódzkich. Nadto znaleziono odpowiednią podstawę, umożliwiającą wznowienie transakcji eksportowych w zakresie wyrobów włókienniczych do Persji, która stanowi oddawna interesujący rynek zbytu dla przemysłu łódzkiego.

(k) **Organizacja polskich eksporterów siodła.** W tygodniach ostatnich powołano

„Dni Propagandy Estetyki Miast” w Grudziądzu

W dniach 12 września br. zapoczątkowana została w Grudziądzu „Dni Propagandy Estetyki Miast” trwające do dnia 19 września włącznie, połączone ze zjazdem i obradami Przedstawicieli Władz, Miast, Delegatów Związków i Tow. Ogrodów Działkowych, Tow. Upiększania Miast i Zrzeszeń o pokrewnym programie prac. — Całkowity program „Dni” został już szczegółowo opracowany i przewiduje poza rzeczowym poglądem na sprawy podniesienia estetyki miast naszych nader ciekawe i interesujące atrakcje jak: pokazy, wystawy, pochody i korsa kwiatowe, iluminacje, filmy, przedstawienia teatralne, zwiedzanie za bytków architektonicznych, wspaniałych ogrodów i parków, wycieczki, skoki spadochronowe, zawody lekkoatletyczne z udziałem mistrzów światowych i olimpijskich, koncerty, wspaniałe widowisko regionalno-plenerowe itd. Nie wapiemy, iż powyższy program ściąganie do Grudziądza liczne rzesze nie tylko zainteresowanych, ale i żądnych nieprzeciętnych wrażeń turystów — tym bardziej że zewnętrzne piękno Grudziądza, zwanego w Polsce „miastem ogrodów i kwiatów” jest naprawdę godne widzenia. Ponadto Grudziądz posiadający wysoko postawione zakłady przemysłowe, oraz wzorowo wprost zorganizowaną administrację miejską może być ciekawym studium dla fachowców w tej dziedzinie. Dodajemy, że ilość przedstawicieli miast polskich obecnych na zjeździe w Grudziądzu, oraz ilość polskich turystów, będzie zadokumentowaniem polskości tego miasta, leżącego tuż przy zachodniej rubieży. Reasumując powyższe nie wapiemy, iż „Dni Propagandy Estetyki Miast” w Grudziądzu zostaną licznie obeślane, a goście ich spędzą miłe niezapomniane chwile, dając jednocześnie dowód umiłowania estetyki i umiłowania — piękna. dg 24 211

do życia przy Związku Eksporterów Zboża w Poznaniu odrębną sekcję Polskich Eksporterów Siodła. Dla informacji podajemy, że większość siodłowni produkujących na eksport znajduje się w Polsce Zachodniej. (az)

(k) **Pojęcie rozpoczęcia prowadzenia przedsiębiorstwa.** Prawo przemysłowe w art. 7 przewiduje, że ten, kto rozpoczyna prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego, powinien donieść o tym jednocześnie władzy przemysłowej, która potwierdzi odbiór takiego zgłoszenia. W zgłoszeniu takim podać należy imię, nazwisko, wiek, przynależność państwową, miejsce zamieszkania osoby rozpoczynającej prowadzenie przedsiębiorstwa, rodzaj przedsiębiorstwa, miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa oraz jego firmę. W praktyce powstały wątpliwości, jaki moment przysięga należy za chwilę rozpoczęcia przedsiębiorstwa; w tej sprawie wypowiedział się Sąd Najwyższy w sprawie nr. II-3 K, 1388/36, w którym ustalili, że rozpoczęciem prowadzenia przedsiębiorstwa jest moment jego uruchomienia, a zatem nie chwila przypadkowa zawarcia efektownej transakcji handlowej, lecz moment gotowości przedsiębiorstwa do zawierania transakcji uznany być powinien za moment, w którym nastąpić powinno najpóźniej zgłoszenie przedsiębiorstwa władzy przemysłowej. (l)

(k) **Upadłości w Polsce.** W ciągu czerwca rb. ogłoszono na terenie całej Polski, według danych Głównego Urzędu Statystycznego ogółem 10 upadłości, wobec 5 w maju rb. i 9 w czerwcu 1936 r. W spółkach akcyjnych ogłoszono 2 upadłości (w maju rb. nie ogłoszono żadnej upadłości, zaś w czerwcu 1936 r. 1). Również w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością ogłoszono 2 upadłości (w maju rb. 1 i w czerwcu ub. r. 4), w spółkach firmowych i komandytowych 2, podczas gdy w poprzednim miesiącu nie ogłoszono żadnej upadłości, jak również w czerwcu ub. r. Ponadto w spółdzielniach ogłoszono 2 upadłości (wobec ani jednej w maju rb. i czerwcu ub. r.), oraz w przedsiębiorstwach jedno-osobowych 2 (w maju rb. i czerwcu ub. r. po 4 upadłości). Na upadłości w przemyśle przypada w czerwcu ub. r. 3, wobec 3 w maju rb. i 6 w czerwcu ub. r., a w handlu 7, wobec 2 i 3.

Z ZAGRANICY

(z) **Wzrost światowej produkcji ropy naftowej.** Produkcja światowa ropy naftowej wzrosła w pierwszym półroczu rb. w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego o 12 pct i wynosiła 980 milionów beczek, wobec 876 milionów w okresie pierwszych sześciu miesięcy r. ub. Wytwórczość ropy w Stanach Zjednoczonych wzrosła o 16 pct w Rosji Sowieckiej o 2 pct, natomiast rumuńska produkcja ropy naftowej wykazała w pierwszym półroczu rb. spadek o 14 pct.

(k) **Handel polsko-turecki.** Po uregulowaniu w r. ub. warunków wymiany towarowej z Turcją w drodze clearingu nasz obrót handlowy z tym krajem wykazuje poważny wzrost. Do Turcji eksportowane są z Polski chemikalia, biel cynkowa, tkaniny i worki jutowe, bibułka papierosowa, wyroby fajansowe sanitarne, wytwory hutnicze żelazne, maszyny włókiennicze i inne oraz żarówki elektryczne. Import z Turcji obejmuje: rodzyńki, figi, orzechy, drewno garbarskie, rudy chromowe, tyton, wełnę oraz bawełnę. Przywieźliśmy z Turcji w r. 1936 towarów wartości 2,5 miln. zł, a w I-y m kwartale 1937 r. zaś aż 3,6 miln. zł; wywóz nasz wyraża się natomiast w r. 1936 kwotą 2 600 000 zł, a w I-y m kwartale 1937 r. kwotą 500 000 zł, pozostaje za tym na tym samym poziomie. Obecnie czynione są ze strony polskiej przygotowania do dalszego rozwoju stosunków handlowych z Turcją. (l)

Krótkie informacje gospodarcze

— W okresie od stycznia do lipca rb. wywieziono przez zachodnio-polskie stacje graniczne 77 409 sztuk gesi wartości 404 tys. złotych wobec 106 593 sztuk wartości 525 tys. zł w tym samym okresie r. ub.

— Produkcja jedynej w Polsce szlamowni kaolinu w Dermance zostaje na jesieni rb. znacznie zwiększona. Wzmożenie produkcji krajowej kaolinu wpłynie na zmniejszenie importu tego surowca z ZSRR i Czechosłowacji.

— Wobec trudnej sytuacji, jaka się wytworzyła na rynku chmielarskim, został zlikwidowany Wolyński Bank Chmielarski w Dubnie. — Agendy banku przejęła spółdzielnia „Chmiel Wolyński”.

— W bm. została w Londynie, już po raz czwarty, obniżona cena na makę pszenną. Obniżka obejmuje dalsze 6 pensów na worku — 125 kg.

— Flota handlowa Lotwy składa się obecnie ze 102 statków o ogólnej pojemności 181 tys. trb. W ciągu ostatnich 6 lat żegluga lotewska pracowała deficytowo, ostatnio jednak, dzięki lepszej koniunkturze na rynku frachtowym, sytuacja znacznie się poprawiła.

— Po długotrwałych doświadczeniach, udało się prof. Giordani, członkowi włoskiej Akademii Umiejętności, wynaleźć sposób wydobywania celulozy z trzciny, która rośnie na olbrzymich przestrzeniach we Włoszech.

SPORT

Krajowe zawody lotnicze

W poniedziałek zakończone zostały krajowe zawody lotnicze, w których samoloty Aeroklubu Poznańskiego odniosły ładny sukces, zajmując czwarte miejsce. Bezapelacyjnie zwyciężyła Warszawa, pozostawiając na dalszych miejscach aerokluby Gdański i Lwowski. Na czwartym miejscu znalazł się Aeroklub Poznański, który wystawił trzy maszyny, podczas gdy Lwów i Gdańsk mieli po 6 załóg. Na dalszych miejscach pozostały: Białą Podlaską, Wilno, Łódź i Kraków. Aerokluby Pomorski i Śląski nie startowały, ponieważ nie mogli skompletować po trzy załogi, jak tego wymagał regulamin.

Lot okrężny ukończyły wszystkie maszyny, za wyjątkiem jednej krakowskiej, która zbłądziła do Czechosłowacji. Dwa samoloty zostały uszkodzone, lecz po naprawie poleciały dalej. Wśród maszyn uszkodzonych znalazła się też maszyna poznańska Skalskiego i Rychlickiego,

która uszkodzona została przez inny samolot na lotnisku w Krośnie. Przybyła ona z opóźnieniem do Lwowa, lecz punkty karne zaliczono tej maszynie, która ją uszkodziła.

Warunki lotu na trasie Warszawa — Kraków były bardzo dobre, natomiast bardzo złe na etapie Kraków — Lwów. Pierwszą część regulaminem przewidzianej trasy na tym etapie skreślono z powodu złych warunków atmosferycznych i samoloty leciały z Krakowa wprost do Nowego Sącza. Najcięższe lądowanie było w Rymanowej i Ustianowej. Ostatni etap Lwów — Lublin — Warszawa był również bardzo ciężki. Na całej trasie padał deszcz. Trzy maszyny, wśród nich poznańska z załogą Kowalski i Prytyś, wpadły w mgły, które szczęśliwie przebyły.

Ostateczna punktacja nie została jeszcze urzędowo ustalona.

vac — Redl, która pokonała parę Siadów — na i Baworowski w stosunku 6:3, 6:4.

Prócz tego finału Baworowski i Hebda, którzy ani razu nie spotkali się w grze pojedynczej podczas całego turnieju, urządzili pokazową grę dwusetową, zakończoną zwycięstwem Baworowskiego 6:3, 9:7.

Organizacja turnieju była bardzo dobra, co z całym uznaniem stwierdził kapitan sportowy P. Z. L. T. p. Olchowicz, obecny przy rozgrywkach w sobotę i niedzielę, jak również na uroczystości rozdania nagród w sali Malinowej Hotelu pod Orlem. Komitetowi turnieju udało się zdobyć wśród obywatelstwa Bydgoszczy wielką ilość pięknych i wartościowych nagród, dzięki czemu zwycięzcy w poszczególnych rozgrywkach wywieźli trwale z naszego miasta pamiątki.

Zeglarstwo

Regaty Yacht Klubu Wielkopolski odbyły się przy pięknej pogodzie i stosunkowo niezłym wietrze w Kiekrzu. Prawdziwą niespodzianką przyniósł bieg pierwszy jachtów typu „L”. Zwyciężył bowiem w nim zupełnie nieoczekiwanie Jan Kucharski jr. na „Switezi” przed Urbaniakiem jr., żeglarskim mistrzem Poznania. Szczególnie emocjonującym był moment, gdy na ostatnim kilometrze Kucharski dzięki doskonałej taktyce nadrobił stracone poprzednio kilkadziesiąt metrów i wysforował się na czoło biegu utrzymując się na pierwszym miejscu aż do mety. Inne biegi nie dały większych emocji, zwłaszcza publiczności, która nie bardzo się orientuje w zasadach manewrowania jachtem. Podkreślić zaś należy, że na regatach żeglarskich, w przeciwieństwie do wszelkich innych wyścigów, bieg nie jest ściśle torowy, dzięki czemu jachty, wskutek indywidualnego manewrowania sterników, płyną nieraz w różnych kierunkach.

Wyniki przedstawiają się następująco: Klasa „L”: 1. Kucharski Jan na „Switezi”, 2. Urbaniak Henryk na „Jutce”.

Jachty wyścigowe 15 m² żagla: 1. Fiedler R. na „Błysku”.

Jachty turystyczne 15 m² ż.: 1. Jarecki M. na „Szkwał”.

Jachty do 12 m² ż.: 1. Janas W. na „Asie”, 2. Dobak Cz. na „Albatrosie”.

Wyścig o najszybszą łódź wygrał Fiedler R. na „Błysku”.

Drugi bieg biskupiński „Wielkopolanina”

Już w niedzielę 5 bm. odbędzie się w Żninie II bieg biskupiński „Wielkopolanina”. Wywołał on na Pałukach wielkie zainteresowanie.

Start o godz. 1-ej w południe, meta na placu Targów Pałuckich. Udział w biegu mogą brać zawodnicy z powiatów: żnińskiego, inowrocławskiego, wągrowieckiego, szubińskiego, mogileńskiego i gnieźnieńskiego (z wyłączeniem m. Gniezna). Zgłoszenia zawodników kierować należy do 4 września pod adres: B. Siuchniński, Żnin, Gnieźnieńska 7, m. 2.

Długość trasy wynosi około 3.500 metrów.

Redakcja „Wielkopolanina” przeznaczyła dla zwycięzców ogółem 6 nagród, a mianowicie:

Nagrodę przechodnią (piękny zegar) oraz 5 nagród dodatkowych: zegarek na rękę, tekę skórzaną i ozdobne plakiety.

Dodatkowe nagrody ufundowali: Zarząd Targów Pałuckich — zegarek.

Dyr. Targów Pałuckich p. Urbański — cenne etui.

Kierownictwo wykopaliska — artystycznie wykonany album Biskupina.

Hippika

Na torze w Ławicy odbędzie się w środę drugi dzień wyścigów jesiennego sezonu. Początek gonitw o godz. 15.

Mianowania na dzień 1 bm.

Plaska — ok. 2.200 m: Herszt, Tanagra II, Gwiazdor, Komar, Madelene.

Plaska — ok. 1.600 m: Czarnobrewy, Gwiazdor, Bira, Doneta, Voleur.

Plaska — ok. 2.400 m: Jog, Nerida, Jarema IV, Marion, Dniepr, Kram, Chojrak, Jurand III, Judica, Loda, Laps.

Plaska — ok. 1.800 m: Loda, Voleur, Mitsouco, Forys, Jarema IV, Bonne Adventure, Jurand III, Ottawa, Lakme, Poganin, Arkadia, Little Prince, Gladiator, Morwa, Palier.

Przeszkody — ok. 3.200 m: Marion, Lorenzo, Kreon, Sektor, Hulanka II, Satrapa, Hajdamak IV.

Plaska sprzedażna — ok. 2.200 m: Nigrita, Kram, Jurand III, Nerida, Little Prince, Gubernator, Jog.

Ploty — ok. 2.800 m: Satrapa, Hassan, Bej, Dzwonnik, Herszt, Sektor, Hajdamak IV, Memoria.

Lekka atletyka

„Korona” w Poznaniu organizuje z okazji przypadającego w biegu roku 15-lecia istnienia klubu, bieg na przelaj na trasie 3.500 m, który odbędzie się w dniu 5 września r. o godz. 15.30. Start i meta na Arenie P. W. K.

Zgłoszenia przyjmuje p. S. Szafranski, ul. Gasiorowskich nr. 12 m. 28 od godz. 18—20. (kom)

Johnson przebiegł znowu 100 m w 10,2

Międzynarodowe zawody lekkoatletyczne, rozegrane w Strasburgu, z udziałem amerykańskich lekkoatletów, przyniosły świetne wyniki. Sensacją zawodów był wynik Murzyna Johnsona na 100 m. Uzywał on ponownie 10,2 sek., bijąc rekord światowy. Ale rekord ten znowu nie zostanie uznany ze względu na silny wiatr.

Trójbój sprinterów wygrał Ben Johnson (Ameryka) 16 pkt przed Niemcem Hornbergerem 12 pkt, Szwajcarem Haenni i Niemcem Neckermannem po 9 pkt. Na trójbój złożyły się biegi na 100 jardów, 100 m i 200 m. Wszystkie trzy biegi wygrał Johnson, osiągając na 100 jardów 9,4 sek., na 100 m 10,2 sek., a na 200 m 20,9 sek.

Inne wyniki: 400 m Belcher (A) 48,2, 800 m Goix (Fr.) 1:52,8, 2. Robinson (A) 1:52,8, 110 m pl. — Kilparick (A) 13,8, 400 m pl. — Patterson (A) 53,2, Kula — Allee (A) 15,71, Dysk — Carpenter (A) 51,67, Oszczep — Peoples (A) 62,71, Skok o tyczce — Waroff (A) 4 m.

„Szukamy narybku!!!” Pod tym hasłem organizuje „Warta” z dniem 13 września 3-tygodniowy kurs lekkoatletyczny dla niestowarzyszonych juniorów i seniorów pod fachowym kierownictwem instruktora POZLA. Treningi odbywać się będą począwszy od 13 września w poniedziałki i środy od godz. 17 na boisku przy ul. Rolnej. Zapisy przyjmuje codziennie sekretariat klubu oraz kierownictwo na boisku w poniedziałki, środy i piątki ul. Rolna. (kom)

Wśród zawodowców

Louis pokonał Farra na punkty w spotkaniu o „mistrzostwo świata” w Nowym Jorku.

Tenis

Para Jędrzejowska — Bundy wyeliminowana w ćwierćfinale. W Bostonie na tenisowych mistrzostwach Ameryki w grach podwójnych para Jędrzejowska — Bundy została wyeliminowana w ćwierćfinale przez parę Van Ryn — Babcock w 3 setach 7:9, 6:2, 8:6. Jak wskazuje wynik, walka była niesłychanie zacięta.

W grach podwójnych do finału doszła para amerykańska Budge — Mako i para niemiecka von Cramm — Henkel. Para niemiecka wyeliminowała parę amerykańską van Ryn — Hunt 6:4, 6:8, 14:12, 6:4, — para Budge — Mako pokonała parę Grant — Sabin.

W finale para niemiecka Cramm i Henkel pokonała parę Budge i Mako w trzech setach 6:4, 7:5, 6:4.

O mistrzostwo Polski. W poniedziałek przed południem odbyły się dwa półfinały podwójnej gry mieszanej: Kovacs i Redl — Fryszczynowa i Hebda 6:3, 6:3 oraz Siodówna i Baworowski — Gajdzianka i Tłoczyński 8:6, 3:6, 6:4. W popołudniowym finale zdecydowanie zwyciężyła para Ko-

IWONICZ-ZDRÓJ

od 21 sierpnia rozpoczął III sezon i esieny poleca ryczałtowy pobyt z kuracją 3 tygodnie **zł 153,-** Ządajcie prospektów. **Bezpóśrednio wagon Poznań - Iwonice** ng 47 788

mapki i tym podobne książki, uzupełniające właściwy i podstawowy podręcznik szkolny, nie podlegają naklejaniu w nich znaczków Towarzystwa przez księgarń.

Drobnym, wspólnym wysiłkiem wszystkich: nauczyciela, ucznia, ojca, matki, brata, siostry, opiekuna czy instytucji młodzież wychowującej przy zakupie podręcznika szkolnego realizujemy doniosły cel o znaczeniu ogólnopolskim. Czy nie należy o tym pamiętać?

Z groszy tworzą się tysiące złotych, z tysięcy miliony, a nam milionów trzeba, abyśmy Polsce Odrodzonej — a więc odpowiednio i Wielkopolsce i Pomorzu — zbudowali tak potrzebne szkoły powszechne.

RADIO

Z cyklu „Słynni dyrygenci”

W XX audycji z cyklu „Słynni dyrygenci”, w środę, dnia 1 września o godz. 19 nadaje Polskie Radio płyty nagrane przez orkiestrę symfoniczną pod dyr. Alberta Coates'a. Kapelmistrz ten, którego nazwisko radiosłuchacze znają z często nadawanych płyt, należy do najwybitniejszych dyrygentów angielskich. — Urodził się wprawdzie w Petersburgu, ale rodzice jego byli Anglikami i Anglia stała się głównym terenem jego działalności. Coates jest uczniem Nikischa, największego mistrza batuty ostatnich czasów. W programie koncertu: III Symfonia — Czajkowskiego, oraz utwory Rimskiego-Korsakowa i Liszowa.

„Biała Afryka”

Polskie Radio nadaje dosyć często audycje, które łączą opowiadanie o jakimś mało znanym kraju z muzyką tego kraju. W ten sposób stwarza się obraz żywy i bezpośredni danego zakątka ziemi. Tym razem, j. w środę o godz. 20 nadaje Rozgłośnia Wileńska tego rodzaju reportaż pt. „Biała Afryka”, ilustrowany zdjęciami pływającymi. Audycja ta nadana zostanie w programie ogólnopolskim.

O sztucznej benzynie

Wiek dwudziesty nazwano „wiekiem elektryczności i radia”, ale określenie to nie jest zupełnie ścisłe. Trzeba by jeszcze dodać, że jest wynikiem namiastek to znaczy wytworów syntetycznej chemii przemysłowej, które dorównują produktom naturalnym, a pod pewnymi względami nawet je przewyższają. Obecnie mamy do zanonowania nową zdobycz chemii przemysłowej: sztuczna benzyna, której potrzeba stawała się nieodzowna wobec szybko postępującej motoryzacji. Wynalazek ten omówi Feliks Moskaliński w pogandance radiowej pt. „Sztuczna benzyna”. Audycja nadana zostanie dnia 1 września o godzinie 17.50.

Koncert solistów

Kilku solistów usłyszą radiosłuchacze 1 września. Po południu o godz. 17 wystąpią: Konrad Żelechowski — śpiew i Paweł Gedeonow — skrzypce. Na zakończenie dnia odbędzie się o godz. 21 koncert chopinowski, tym razem w wykonaniu Józefa Smidowicza. Na dzień ten bowiem, jako na środę, wypada wspaniały koncert poświęcony wyłącznie Chopinowi.

zg 12 400/1

WINA

WĘGIERSKIE — PEŁNO i PÓLSŁODKIE deserowe

NYKA & POSŁUSZNY

POZNAŃ, WROCLAWSKA 33/34. TELEFON 11-94.

Skład win istniejący od roku 1868.

Pg 29 834-30-37

ZDOLNY MECHANIK

jako 2-gi zastępca kierownika garażu, samodzielny, obeznany z najnowszymi konstrukcjami **potrzebny** do dużego przedsiębiorstwa samochodowego w Warszawie. Oferty z podaniem wieku, dotychczasowej praktyki i warunków — przesyłać do Biura Ogłoszeń Pietraszka, Warszawa, Marszałkowska 115 pod „Warszawa”. ng 49 207

SKŁAD NABIAŁU

dobrze zaprowadzony, sprzedam. zg 27675

St. WIŚNIEWSKA, Stary Rynek 91.

Stanisława z Meissnerów Kowalewiczowa

wdowa po lekarzu

zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., dnia 30-go sierpnia 1937 r. o godz. 11 przed poł., o czym donoszą,

w ciężkim smutku pograżeni

córka, syn, synowa, zięciowie i wnuczki.

zg 27 682

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby przy ul. Konopnickiej 14 w środę, 1 września o godzinie 4 po południu na cmentarz farny.

Nabożeństwo za duszę ś. p. Zmarłej odprawi się w czwartek o godz 9 w kościele św. Michała.

Po całkowitym odrestaurowaniu i przebudowie otwieramy w środę, dnia 1 września rb. o godz. 17

Kantaka 8-9
Telefon 33-69

MOULIN ROUGE

RESTAURACJA
WINIARNIA
DANCING

W każdą sobotę, niedzielę i święta „Five o'clock Tea“ z całkowitym programem. Dwa mistrzowskie zespoły muzyczne. — Występy artystów światowej sławy. — Codziennie początek o godz. 17-tej — następnie do rana produkcje artystyczne i muzyczne.

Zwracamy specjalną uwagę na codzienne ulubione „five o'clock Tea“ na oświetlonym kryształowym parkiecie. Kawa, herbata 75 gr

PRYW. GIMNAZJUM żeńskie im. Królowej Jadwigi, I kl. LICEUM humanistycznego z pełnymi prawami gimnazjów państwowych i 6-cio kl. SZKOŁA Powszechna przy GIMNAZJUM z prawami
(Wały Zygmunta Starego 9, tel. 59-85)

rozpoczynają rok szkolny w piątek, 3 września, mszą św. o godzinie 9. Po mszy św. podyktowanie planu.
Zbiórka uczennic w piątek, 3 września, o godz. 8.15 w szkole.
EGZAMINY 4 września o godz. 8.
Przyjmuje się wpisy do wszystkich klas.
Dla zamiejscowych uczennic INTERNAT na warunkach bardzo przystępnych. (Ogrodowa 13, m 3, tel. 32-90)

Lucyna Sokolnicka
przełożona

dg 24297

ZAWIADOMIENIE!

Moim Szan. Odbiorcom i Publiczności donoszę uprzejmie, iż z dniem 1 września rb. przeniosłem mój od 32 lat istniejący

skład obrazów, dewocjonalij i t. d.

z ul. Świętosławskiej 1 do obszerniejszych lokali przy **Starym Rynku nr 50** tuż przy ulicy Wodnej

Prosząc o łaskawe dalsze poparcie, zapewniam, iż nadal skora i rzetelną usługą oraz gustowną i wykwintną oprawą obrazów Szan. Klientelę zadowolę.

Z poważaniem

Jan Józwiak

Tylko **STARY RYNEK 50**

dg 24298

Na nowy Rok Szkolny

polecamy:
Materiały wełniane na mundurki i ubranka, Szewioty, Bostony, Czesanki i t. p. — Na fartuszki szkolne, Aloagi, Satyny i Kloty
Wybór wielki! Ceny bardzo niskie!

Pg 29 832-34.56

F. KAZMIERSKI

SPECJALNY SKŁAD BŁAWATOW

Poznań, Stary Rynek nr. 38/39 Telefon 31-47

**Mundurki
Płaszczki
Fartuszki**

poleca

po najniższych stałych cenach

M. MALINOWSKI

Fabryka konfekcji damskiej

POZNAŃ, STARY RYNEK 57

dg 24 172/3

OPONY

samochodowe wszelkich fabrykatów po niebywale niskich cenach

reprezentacja samochodów Adler

F. Szczepański, Poznań, Plac Wolności 17 Tel. 30-07
Wszelkie prace warsztatowe i remonty samochodów wykonujemy fachowo, szybko i tanio. Ng 47 419

Restauracja Nowomiejska

Sew. Mielżyńskiego 25 — Tel. 58-59

Niniejszem donoszę, że

OTWARCIE mojego nowo odrestaurowanego LOKALU nastąpi

w środę, dnia 1 września r. b.

na które uprzejmie zapraszam.

Gospodarz.

KUPOJĘ KUROPATW

na eksport i placę najwyższe ceny dzienne!
ST. MATYASZCZYK — Leszno, Rynek 29, tel. 301
ng 49140

PROPOZYCJA

Posiadam obszerne ubikacje przemysłowe z maszynami kowalско-tokarsko-mechanicznymi i obróbki drzewa — śródmieście — proszę o propozycję z gotówką. Zgłoszenia Kuriera Poznański zg 27 681.

Chrześcijańsko-polskie przedsiębiorstwo poszukuje dzierżawy lub kupna

obszernych, masywnych ubikacyj

parterowych i na I piętrze (1500 do 2000 mtr. kw.) na przemysł, najchętniej w śródmieściu. Oferty z podaniem warunków Kurier Poznański zg 27 680.

MUNDURKI

**Płaszczki szkolne
Fartuszki, Czapki, Swetry**

Ubioru do Gimnastyki

Największy wybór! Ceny niskie!

DOM SPORTOWY

św. Marcina 33. Tel. 55-71

DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

POLECAM: przepisowe mundurki i płaszcze szkolne oraz wszelką odzież męską chłopięcą i dziecięcą

PRAWDZIWA

sensację wywołuje nadzwyczajna REDUKCJA CEN wielkich partij materiałów na ubrania i palta.
ng 48 533

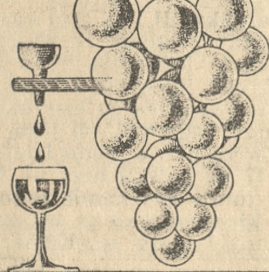
MECH. FABRYKA ODZIEŻY

W. Konkiewicz

POZNAŃ · STARY RYNEK 8

WINA

gronowe-szlachejne

M. ROTNICKI POZNAŃ

ul. Franc. Ratajczaka 36
Telef. 23-48 i 23-13

Pg 29 842-35.16

Lampy Elektryczne

w wielkim wyborze wprost z wytwórni dg 21273

Skrzypczak - Poznań

św. Marcina 27 podwórze II p.

Dr G. WEISE

choroby wewnętrzne ng 49413

wrócił z podróży

Poznań, ul. Jasna 19. Tel. 60-02

Dr R. Weise

choroby gardła, nosa i uszu

wyjeżdża od 5. 9. - 4. 10. 1937 r.

Poznań, ul. Jasna 19. ng 49414

Wróciłem

Dr Witold Bernacki

obecnie Rzeczypospolitej 3 parter — tel. 20-02

ng 49350 m. przyw. Dąbrowskiego 191 — tel. 55-02

godziny przyjęć: 10-12 5-6 za wyj. soboty po poł.

Obustronne zadowolenie

albowiem:

Ojciec wie na podstawie własnego doświadczenia że kupił za niską cenę, dobry mundurki;
Syn zaś cieszy się, że będzie mógł mówić z dumą:
Mój mundurki jest z fitmy

W. Sewandowski i Ska

Poznań, Stary Rynek 55.

Przyjmuje się asygnaty „Kredyt”.

Pg 29 499-51.90

Zarząd Miejski w Czempiniu Wlkp. ogłasza niniejszym

przetarg ofertowy

nieograniczony na urządzenie w Czempiniu

zakładu elektrycznego

składającego się z stacji transformatorowej oraz sieci rozdzielczej.

Słabe kosztorysy i warunki techniczne przetargu wydane zostaną na życzenie za opłatą 10,— zł.

Oferty uprasza się składać w kopertach zalakowanych do dnia 14 września 1937 r. godz. 12, w którym to czasie nastąpi otwarcie ofert. Zarząd Miejski zastrzega sobie dowolny wybór oferentów względnie nie przyjęcia żadnej oferty bez podania powodów.

Czempiniu, dnia 30 sierpnia 1937 r.

dg 24294

Zarząd Miejski w Czempiniu
Burmistrz (—) Holewiński.

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem firmy Hipolit Robiński w Poznaniu, św. Marcina 23, jawnej spółki handlowej postępowanie upadłościowe uchyla się po odbyciu terminu końcowego i dokonaniu końcowego podziału. Poznań, dnia 20 sierpnia 1937 r. Sąd Grodzki.

ng 49031

ng 48 534

Sroda

1

Września

po przebudowie i renowacji **OTWARCIE** w godzinach porannych

CAFE GEORGE

właśc. Antoni Kruk, Aleje Marcinkowskiego 13

Koncertuje znakomity zespół J. Wopaleńskiego i Emila Żaka

tylko przejeżdżen miesiąc (do 1 października)

Zespół gra
codziennie
podczas
matinee od
godz. 12 — 2

Mała kawa 40 gr

Nagłówek słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy. 5 liczb = jedno słowo. i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówekowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2396, z 21 025, d 1611 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMY - PARCELE

Domek
1/4 morgi ogrodu 17 km Poznania 3500.— zł dogodna komunikacja. „Poius”, Podgórna 4. zdg 12 907

Nowy
dom przy ul. Kasztelańskiej 33. sprzedam. zdg 12 827

Willę
4 pokojowa z sadem 1930 r. sprzedam lub wdzierżawie od 1. 10. M. Gensler, ul. Kopczyńskiego 66a. zdg 12 822

Administrację domu
przyjmie właścicielka domu, dłużoletnia, doświadczona administratorka. Sprawy sądowe, podatkowe, administracyjne (maż magister praw). Kaucja. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 12 188

Parcele
okazyjnie Dąbrowskiego, Bukowska, spiesznie sprzedaż. „Osadopol”, Rzeszypospolitej 9. zdg 13 428/9

Parcela
budowlana tania. — Informacje Goch, Suchybas. zdg 13 441

Willa
komfortowa 2 piętrowa i wysoki parter, garaż, roczny dochód 7 000. Łazarz na sprzedaż, okolica Ostroga. Tylko poważni reflektanci. Oferty Kurier Pozn. zdg 13 181

Hotel
wraz z restauracją i kawiarnią sprzedam lub wdzierżawie. — Oferty Kurier Pozn. zdg 24 217

Dom
komfortowy przy Operze, dochód 10 000, wpłaty 65 000, przyjęcie amortyzacji sprzedam. — Oferty tylko reflektantów Kurier Poznański zdg 13 411

Kamienica
nowa komfortowa 75 000, dochód 8 100, kamienica komfortowa nowa 129 000, wpłaty 95 000, kamienica komfortowa nowa 92 000, kamienica nowa wpłaty 35 000 przyjęcie 10 000 amortyzacji. Karalus. Poznań, Marszałka Focha 25. zdg 13 371

Kamienicę
śródmieściu dochód 10 000, wpłaty 45 000, reszta amortyzacja. Gruszczyński, Marcinkowskiego 17 a. zdg 13 304

Kamienica pełnokomfortowa
dochód przedwojenny 14 000, wpłaty 45 000 reszta amortyzacja

Dom willa
nowa centrum dochód 4 600 sprzedam 36 000

Krzeziński,
Piekary 8. — Pg 29 845-57.208

Kamienica nowobudowana
2 700.— dochód 20 000.— wpłaty 10 000.— wiele innych

kamienic poleca Nowak,
świąty Marcin 22. — zdg 13 208

Puszczykowo
wille 4 pokojowa, tuż przy dworcu pięknie położona korzystnie sprzedam. Puszczykowo, Różana nr 5. — zdg 13 516

2. PIENIĄDZ

Akcje
Herzfeld Victorius kupie. Oferty podaniem ilości, ceny Kurier Poznański zdg 12 829

10 tysięcy
szukam na hipoteke, rok, nowy dom. Oferty Kurier Poznański zdg 12 826

Wspólnika
czynnego lub cichego z większym kapitałem poszukuję do dobrego przedstawicielstwa. Oferty Kurier Poznański zdg 13 266

Wspólniczkę
do cukierni przyjmie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 496

8 000.—
na I hipoteke oddam. Oferty, warunki Kurier Pozn. zdg 13 470

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Uroczą „Rusalka”
Boszkowo stacja miejsc. Poczta Błotnica. Pokoje utrzymaniem, pościela od 3.— dziennie. — zdg 47 177

„Wiktorówka”
uroczy położone letnisko w Promieniu, stacja kolei Promno — pokoje wolne. — zdg 24 272

4. OSOBISTE

Wróciwszy
z wywczasów, uzupełniaj wszelkie artykuły drogerijnej w Drogerii „Sanitas”, ul. 3 Maja 6. — Pg 29 418-32.35

Za
złotego zjeść smaczny obiad w Sniadalni Sobczyńskiego, Ratajczaka 2. — zdg 7 381/2

Kierulka
zawiadamia wszystkich znajomych o otwarciu Lokalu-Restauracji w dniu 1 września. Plac Sapieżyński 8. — zdg 13 375

Żurnale mód
w wielkim wyborze polskie, francuskie, niemieckie, posiada Księgarnia Dippa, plac Wolności 11. — zdg 13 202

20 000.—
książek w sześciu językach posiada Czytelnia Dippa, Plac Wolności 11. — zdg 13 203

6. OŻENKI

Kawaler
lat 25, kat, posiadający zaprowadzony interes, obowiązuje przyszłej żony z zamianowaniem do interesu, coś majątku dla wspólnego dobra pożądane. Zgłoszenia z fotografiami do Kuriera Poznańskiego zdg 13 282

Znane
z obrzygnięto doboru pań — pań najpoważniejsze biuro

Echo
ulatuwa zapoznanie najszybciej. Poznań, św. Marcin 57. tel. 50-30. Prospekty darmo. — zdg 13 231

7. SPRZEDAŻE

Motocykl „Phänomen”
motorem Sachsa 2,75 KM 2 biegi i wolny światło elektryczne. Bezpodatkowy. Rejestracja jak rower. Cena 695.—

Wul. Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 8. — Pg 29 113-19.79

Leżanka
szafa, stół. Skarbowska 17 — 5. — zdg 13 132

Restauracja
Focha 82. — zdg 13 337

Wóz
handlarski, półsorki tania. G. Wilda 58. Jerzykowski. zdg 13 064

Wyżel
3 lata bardzo dobrze szuka, aporetuje sprzedam z powodu likwidacji polowania. Hieronim Duszynski, Borek. — zdg 13 068

Maszyny
do pisania nowe i używane z gwarancją. Skóra i S-ka. Poznań — Aleje Marcinkowskiego 25. ng 47 938

Kotlina
westfalka, zmywak, podgrzewacz do potraw dla restauracji, magiel, waga decymalna, winda do potraw, winda ciężarowa i inne przedmioty. Zgłoszenia ulica Fredry 12, u stróża domu. — zdg 13 103

Dźwigary
profil 0.24 — 500 długie belki stropowe cegła rozbiórka. Kościelna 9. — zdg 13 406

2
łóżka metalowe, inne sprzety. — Wielkie Garbary 53, m. 6. I lewo. — zdg 13 395

Kawiarnię
świetnie prosperująca pełne urządzenia, towar, radio, miasto powiatowe blisko Warszawy sprzedam okazynie 1 600 złotych. Dorobek zapewniony. Spieszne oferty Kurier Poznański zdg 13 350

Tanio
węgiel orzech I. po 18.— zł tona loco wagon z Państwowej kopalni „Brzeszcze” — sprzedaje Poznańska Spółka Opalowa, telefon 75-61. — zdg 12 916

Motor
półkonny prad stały, 220 volt sprzedam okazynie. Oferty Kurier Poznański zdg 13 309

Wozy
2 i 2 1/2 calowe. Zgoda 24, m. 2. — zdg 13 486

Motocykl N. S. U.
3 KM 2 biegi i wolny. Bezpodatkowy — rejestracja jak rower

Najsilniejszy, Najtańszy Motor
Poznań, Dąbrowskiego 5. — zdg 23 868

Meble
najtaniej fabryczny skład mebli Wrocławska 19. — dz 24 026

Kryształów
różnych innych drobiazgow najniższe ceny tylko Jezuitska 10 (Świętosławska). — Asygnaty „Kredyt”

„Dom Okazyjnego Kupna”
Pg 29 137-28.27

Chcesz korzystnie kupić **Meble**
być zadowolony z obsługi to z całym zaufaniem na Jezuitska 10 (Świętosławska) Asygnaty Kredyt.

„Dom Okazyjnego Kupna”
Pg 29 138-28.30

Maszyny do pisania
nowe, używane z gwarancją, wymiana, dogodne splaty. Kochanowicz i S-ka. Plac Wolności 13, obok 3 Maja. — Pg 29 142-33.79

Trociny
i drzewo opałowe, żrny tartaczne, odda wagonowo. Tartak w Biadkach, poczta Biadki, powiat Krotoszyński. — zdg 11 337

Wózki
tania wybór. Trabczyńska, Pierackiego 11, podwórce. Asygnaty „Kredyt”. — zdg 13 47

Meble
to tylko z całym zaufaniem Wozna 16. — zdg 1 640

Bizuteria Paryska
pończochy najtaniej „Nowości” Plac Świętokrzyski 4. — zdg 10 111

Ford Junior
limuzyna czterosoobowa, doskonałym stanie, cena 2.500. Puszczykowo, Reymonta 1. — zdg 10 118

Kolonialkę
zaprowadzona, prosperująca, przy głównej ulicy, w mieście powiatowym, wojsko, korzystnie sprzedam. Adres Kurier Poznański zdg 12 882

Sprzedam
dobrą kolonialkę towarem, magiel, mieszkaniem. Adres Kurier Poznański zdg 12 880

Kapelusze
damskie filcowe, aksamitne, żalobne welony, berety, nowości — najtaniej poleca Lewicka, Wielka 8, i Kraszewskiego 17. — zdg 12 840

Fortepian
dwieście. Polna 21, m. 4. — zdg 12 836

Skład
z mieszkaniem do wynajęcia, nadaje się do różnego rodzaju przedsiębiorstwo. Gospodarz: St. Kowalska, Poznań, ul. Główna 39 — zdg 12 819

Natychmiast
sprzedam bardzo tania skład towarów krótkich, szkolnych, bezkonkurencyjne miejsce. Mosina, Rynek 28. — zdg 12 996

Świerkowe
deski skrzynkowe grubości 12,10 i 8 mm, cena od 30.— zł za kubik każdej ilości oddaje Piasecki, skrytka pocztowa 312. — zdg 12 995

Kompletna Sypialnia 295.—
kuchnia kompletna 82.— wszelkie inne urządzenia domowe najtaniej tylko — zdg 13 024

Woźna 16

Meble
tanie i solidne, spieszna wezwycy do

„Hali Mebli”
Wrocławska 38. Dogodne warunki splaty. — Pg 29 847-57.209

Z licytacji tania drzewo
budowlane stolarskie. Górna Wilda 74. — zdg 12 961

Łóżka
żelazne różnego rodzaju i materace najtaniej u Perkowski. — Chwaliszewo 57. — zdg 13 116

Skórkowy
płaszcz dwustronny długi. Skład tytoniu Górna Wilda 113. — zdg 13 117

Sztance
sprzedam. Adres Kurier Pozn. — zdg 13 508

Wysprzedaż
mebli, zegarów, instrumentów muzycznych, rozmaitego tania. Dom Komisowy Słowackiego 39. — zdg 13 028

Wiktoria Czysty,
Szkoła 11

Torby Teki
śniadanki szkolne. — P 29 149-32.8

Gabinet
antyczny korzystnie. Klonowicza 3, Prof. — Ng 48 743

Gramofon
szafkowy nowy. Oferty Kurier Poznański zdg 12 898

Samochód
limuzyna 800.— zł. Poznańska 31 frzyzier. — zdg 13 029

Kelner
od zaraz kaucja 200.— zł. Zgłoszenia Kurier Poznański — zdg 13 043

Fortepiany
pianina, fisharmonie od 400.— zł zamiany. Marcina 22 podwórce. — zdg 13 044

Drut kolczasty
tania sprzedaje R. Gruszczyński, Przemysłowa 22, telefon 73-61. — zdg 12 249

Kuchnia
okazyjnie. Józefa 5 — 3. — zdg 13 493

Ogniowalę
szafa sprzeda Centrala Drodży. Zamkowa. — zdg 13 495

Biurowe
urządzenie i składowe sprzedam tania. Biuro posłańców, Stary Rynek 43. — zdg 13 505

Rzeźnictwo
śródmieściu, dobrze prosperujące korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 12 723

Teki
torby szkolne

Śniadanki
Walzy — najtaniej Tomza, Woźna 18. Hurt. — Detal. Własne wyroby. — ng 48 220-1

Futro
żrebecz czarne, nowe 110.— braz 85.—; lis 25.—. Poznań, Kanalo-wa 9 — 3. — zdg 13 149/30

Pianino
używane, dobrze utrzymane sprzedam korzystnie Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11. — Ng 48 750

Meble
kupuje się najtaniej u Bakosia, Stary Rynek 51 — zdg 13 482/3

Leszno
skład owocowo - delikatesowy — sprzedam zaraz tania, urządzenie nowoczesne. Dorszewska, Leszno, Pilsudskiego 6. — ng 49 142

Dubeltówka
Kruppa kaliber 16, nabojami. — Urządzenie składowe marmurowe płyty. Maczkowski, Półwiejska 35 a, m. 9. — zdg 13 360

Cieżarówka
okazyjnie — garaż Dąbrowskiego 35, portier. — Pg 29 846-57.212

Łóżka
debowe, stoliki nocne. Mostowa 17 — 8. — zdg 13 422

Stefanowi
w prezencie srebrna papierońnica, zegarek, sygnet poleca Chwilkowski. Bazar, Poznań, Nowa 8. — zdg 13 162/3

Torby Teki
śniadanki, najtaniej Baumgart Wrocławska 31. — dz 24 144/5

Ładny
gramofon szafkowy korzystnie. Al. Marcinkowskiego 17, m. 8. — zdg 13 257

Gospodarstwo
24 morgowe żywym, martwym inwentarzem, narzędziami. Glapa, Słocin, pow. Nowy Tomysl. — zdg 13 433

Wózek
tytoniowy tania sprzedam. Janiszewski, Dąbrowskiego 51. — zdg 13 447

8. LICYTACJE

Regały
prasa piekarska, stoły, biurka. — Sala licytacyjna, Masztalarska 54 1 piętro. — zdg 13 124

10. MAJĄTKI

Majątek
500 mórg wpłaty 75 000.— sprzeda Juska, Poznań, Stroma 24. — zdg 13 181

Majątek
450 mórg wdzierżawie lub sprzedam. Juska, Poznań, Stroma 24. — zdg 13 182

Poszukuję
obiektu od 300 do 350 mórg ziemi dobrej, przy wpłacie 50 tys. zł. Agenci wykluczeni. Adres wskazać Kurier Poznański zdg 13 399

11. KUPNA

Sztuchy
obrazy, porcelane, meble, broń, srebro, złoto, wszelkie starożytności kupuje „Lanus”, Strzelecka 1 — Pg 29 517-33.76

Autobus
kunny na 15—20 osób, lecz tylko w dobrym stanie kupie Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 11 972

Samochody
części, opony, podwozia konne, zakup — sprzedaż. Autosprzet — Poznań, Mylna 10, tel 76-24. — zdg 539

Motor
12—16 KM pedzony ropa, benzyna, nafta, spirytusom lub gazem kupie, Wejman, Poznań, Kościelna 17. — zdg 10 757

Dywan
mało używany 3,5x2,5. Oferty podaniem ceny Kurier Poznański — zdg 13 122

Magiel
dobrym stanie, Oferty Kurier Poznański zdg 13 285

Kupna
lady biurowa 3—4 m długa, św. Marcin 8 — 5. — zdg 13 277

Złoto
stare kupuje, Chwilkowski, Nowa 8, Bazar. — zdg 13 161

wyrówniarke
i szpuntownik razem względnie oddzielnie w dobrym stanie kupie Tartak Majętności Pepowo, pow. Gostyń, telefon 10. — dz 24 296

Siewnik
do zboża 3 mtr. używany dobry kupie. Zgłoszenia Kurier Pozn. p. 21 070

12. DO WYNAJECIA

Czteropokojowe
komfort w, hol, balkon, Solacz, Śląska 11. — Pg 29 605-57 187

Pięciopokojowe
mieszkanie, centrum pierwsze piętro. Wiadomości Piekary 5 — m. 6. — zdg 12 250

Czteropokojowe
pełnokomfortowe, bezpodatkowe, zaraz. Słowackiego 30. — zdg 10 233

5
pokoi, centrum, właściciel. Zgłoszenia Kurier Poznański — zdg 10 997

Dwa
pokoje, ogrzewaniem, samotnej urzędnicze. Józefa 5. — zdg 12 865

4 — 3
pokoje z łazienką, elektryka. — ogród, lasek zdrowotny, willa — 2 dworce, autobusy, 20 km — Zgłoszenia portier, Poznańska 37. — zdg 12 229

5 komfortowe
od zaraz, św. Wojciech 14/15. — stróż. — zdg 12 861

4 pokoje
obszerne pełny komfort. Lubeckiego 16 (Ostrowóg). — zdg 12 883

Sześciopokojowe
komfortowe. Plac Sapieżyński 4. — zdg 12 887

Trzypokojowe
dwupokojowe. Zgłoszenia śniadanki 16 — 6. — zdg 12 824

Pokój
kuchnia, Debiec, Jodłowa 42. — Torchała. — zdg 13 014

Pięciopokojowe Czteropokojowe
II p. wysoki parter, odnowione, komfort tania, Chelmońskiego 9. — zdg 13 111

Dwupokojowe
kuchnia, Potworowskiego 8, kościół lazarski. — Ng 48 738

Jednopakojowe
bezdzietnych, willi, czynsz z góry. Gospodarz, Mazowiecka 6. — zdg 10 912/3

4 i 3
słoneczne, bezpodatkowe. Focha 128, gospodarz. — zdg 13 228

2
pokoje kuchnia, łazienka, komfort od zaraz. Rolna 25, m. 4. — zdg 13 295

Czteropokojowe</

6
pełno komfortowe, słoneczne, trzecie piętro, Piekary 9, m. 6. zdg 13 475

5 pokojowe
Wielkie Garbary 36, do wynajęcia z 92.— gospodarz. zdg 13 095

Pięciopokojowe
Strona 27. zdg 13 514

Trzypokojowe
II piętro willi, centralne ogrzewanie, ul. Spokojna 15 a. Telefon 70-11. zdg 13 518

13. SZUKA MIESZK.

4
do 6 pokojowego w okolicy ul. Jasnej od 1. 10. poszukuje urzędnik. Oferty Kurier Poznański zdg 10 935

Pokoju
kuchnia, rok z góry, pewien platnik. Oferty Kurier Poznański zdg 12 975

2
do 3 komfort. kuchnia, emerytka wrzesnia, paździenika. Oferty Kurier Poznański zdg 12 955

Jedno-
dwpokojowe, kaucja względnie naprzód. Oferty Kurier Poznański zdg 13 286

2
pokój z kuchnią, bliżej miasta, zaplace z góry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 13 260

Bankowiec
poszukuje dwpokojowego, trzypokojowego ewentualnie meblami rok z góry. Oferty Kurier Pozn. zdg 13 198

Pokoju
kuchnia, czynsz góry, urzędnicza. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 159

Dwupokojowego
okolicy Jeżyce poszukuje urzędnik Oferty Kurier Poznański zdg 13 444

Emerytka
pokojów z kuchnią. Oferty Kurier Poznański zdg 13 140

Trzypokojowego
nowoczesnego poszukuje rodzina lekarza Jeżyce. Łazarz. Oferty ceną Kurier Pozn. zdg 13 298

3
pokój komfortowych, wysoki parter, lub 1 piętro, centrum — Jeżyce lub Łazarz do Spokojnej, czynsz do 70 zł, poszukuje dobry platnik. Oferty Kurier Poznański zdg 13 365

Urzędnik
etatowy nowożeniec, dwpokojowego, łazienka, od gospodarza. — Oferty ceną Kurier Poznański zdg 13 220

2
do 3 pokojowe, łazienka, centrum zaplata z góry. Telefon 54-73 lub oferty Kurier Pozn. zdg 13 471

Pokoik
Grobla 9, m. 7. zdg 12 890

Plac Kolegiacki
14 15, m. 10, frontowy, dobrze umeblowany. zdg 12 888

Pokój
komfortowy, Wierzbicice 5, m. 7 zdg 12 886

Jedno- dwuosobowy
Śniadeckich 15, m. 10. zdg 12 883

Dwuosobowy
Wodna 19 — 6. zdg 12 875

Pokoik
Dabrowskiego 41 — 6. zdg 12 879

Konopnickiej
15 — 4. zdg 12 878

Uniwersytet
jednoosobowy, Waly Jana III, 12 m. 12. zdg 12 877

Komfortowy
Nowomiejski 1 a — 1. zdg 12 873

Matejki
39 — 7, jedno — dwuosobowy. zdg 12 872

Inteligentnym
Ogrodowa 3 — 4. zdg 12 869

Niekrepujący
Długa 12 — 13. zdg 12 867

Niekrepujący
telefon, Stolarska 2, m. 6. zdg 12 956

Młyńska
5 — 9. zdg 12 951

Pokój
z klatki schodowej, umeblowany, Chwaliszewo 2, m. 7. zdg 12 948

Śniadeckich
32 a — 2. zdg 12 945

Śniadeckich
20 — 8. zdg 12 944

Wierzbicice
46 — 6. zdg 12 942

Pokój
Łakowa 19, m. 8. zdg 12 940

Pocztowa
21 — 4, komfortowy, dwuosobowy. zdg 12 937

Pokój
Jeżycka 45 — 6. zdg 12 915

Dąbrowskiego
36 — 15. zdg 12 914

Pokój
Zankowa 5 — 9. zdg 12 913

Długa
5 — 11. zdg 12 911

Dwuosobowy
lub gimnazj. utrzymaniem — bez Kozia 23 — 3. zdg 12 906

Dwuosobowy
gimnazjastkom, gimnazjastom — pełnym utrzymaniem, opieka, pomoc naucz. Plac Działowy 10 — m. 7 a. zdg 12 905

Frontowy
Aleje Marcinkowskiego 17 a — 8 zdg 12 904

Frontowy
elektryczność, Maleckiego 13, — m. 5. zdg 12 593

Miły
dobrym utrzymaniem, Ratajczaka 15 — 3. zdg 12 804

Pokój
Śniadeckich 11, m. 13. zdg 12 508

Podgórna
10 a — 10. zdg 12 544

Focha
15 a — 1. zdg 12 821

Działyńskich
7 mieszkanie 1 dwu i jednoosobowe, eleganckie. zdg 12 825

Grunwaldzka
5, m. 7, frontowy, słoneczny, zaraz. zdg 12 828

Mielżyńskiego
22, I m. 7, gabinet obiadam — bez. zdg 12 835

Słoneczny
czysty, frontowy pokój, Różana 6, miesz. 5. zdg 12 841

Balkonowy
piękny, elektr. panu, stanowisku, Wierzbicice 59, m. 9. zdg 12 842

Pokoje
komfortowe utrzymaniem — bez, ewentualnie próżne, Skarbowa 3, m. 4. zdg 12 851

Uczniów
na stancję. Opieka — doskonałe odżywianie, pomoc. Zgłoszenia 3—5. Kochanowskiego 1, m. 12. zdg 12 862

Frontowy
elektryczność, łazienka, tanio — utrzymaniem — bez. Poznań, Kopernika 4 — 10. zdg 24 205

Frontowy
telefon, Plac Nowomiejski 10 a — m. 8. zdg 13 007

Pokój
elektryczność zaraz, Dabrowskiego 24 — 9. zdg 13 009

Niekrepujący
Prusa 17 — 3. zdg 13 010

Dwuosobowy
duży komfortowy, częściowe utrzymanie — bez, Konopnickiej 15, m. 3. zdg 13 013

Klatki
czysty, frontowy, elektryczność, Chwaliszewo 69, m. 10. zdg 12 981

Sypialnia
i gabinet, niekrepujący dla jednego lub dwóch panów. Wiadomości Grunwaldzka 20 a, m. 2. zdg 13 095

Szkolna
10 — 12. zdg 13 004

Ładny
frontowy, Jackowskiego 17 — 10. zdg 13 003

Dwuosobowy
Zielona 1 — 8. zdg 12 998

Pani
Nowa 1, m. 12. zdg 12 994

Pokój
umeblowany z utrzymaniem lub bez, Wielkie Garbary 22, m. 13 od zaraz. zdg 12 988

Wrocławska
5/6 — 5. zdg 12 987

Solidnemu
Skrzyta 15 — 6. zdg 12 982

Kopernika
1 — 8. zdg 12 993

Działyńskich
2 — 7 komfortowy, frontowy — utrzymanie kulturalnym, niedrogo. zdg 12 991

Profesorom
komfortowy pokój doskonała — stancja gimnazjastom, dom profesorski, Łazarz, Rzepeckiego 54 I. zdg 12 978

Dwuosobowy
utrzymaniem, Plac Sapieżyński 2, m. 12. zdg 12 977

Frontowy
Skrzyta 11 — 8. zdg 12 959

Dwuosobowy
Gasińskich 11 — 10. zdg 12 960

Próżny
umeblowany, niekrepujący Matejki 45 — 6. zdg 12 962

Niekrepujący
paniom — panom Male Garbary 3 — 25. zdg 12 963

Pokój
Długa 4 — 32. zdg 12 965

Mielżyńskiego
23, m. 15 elegancki, komfortowy, łazienka. zdg 12 260

Matejki
57 — 1. zdg 13 107

Działyńskich
8 — 2. zdg 13 108

Frontowy
słoneczny, Przemysłowa 40, m. 7 zdg 13 109

Pokój
tanio, łazienka, Reja 2, m. 11. zdg 13 114

Wielkie
Garbary 48 — 7. zdg 13 118

1-2
osobowy, Śniadeckich 7, m. 10. zdg 13 119

Mickiewicza
13 — 8, telefon 67-67. zdg 13 120

Ogrodowa
2 — 9. zdg 13 121

Skarbowa
2 — 9. zdg 13 083

Śródmieście
lepszy, Józefa 9 a — 6. zdg 13 085

Półwiejska
15, m. 5, czysty, słoneczny, niekrepujący. zdg 13 086

Marcinkowskiego
25, m. 9, panom, Zgłoszenia 19, m. 21. zdg 13 087

Osobne
wejskie niekrepujący, Szwajcarska 19 — 9. zdg 13 077

Frontowy
Półwiejska 19 — 11. zdg 13 078

Niekrepujący
Dabrowskiego 36, m. 20. zdg 13 079

Żupańskiego
19 — 12. zdg 13 030

Jedno
dwuosobowy, utrzymaniem — bez Wrocławzka 4 — 2. zdg 13 031

Słoneczny
utrzymaniem 80.— zł. Wojciech 28 — 5. zdg 13 033

Ratajczaka
11 a — 71. zdg 13 034

Mickiewicza
34 — 5. zdg 13 037

Panu
klatki, Wroniecka 16, II. lewo. zdg 13 040

Dwuosobowy
solidnym bez pościeli, Sew. Mielżyńskiego 25 a — 10. zdg 13 041

Wierzbicice
11 — 9. zdg 13 045

Klatki
mały, Ogrodowa 10 — 2. zdg 13 016

Marcinkowskiego
24 — 31, Spandowska, zdg 13 017

Małżeństwu
frontowy, próżny zaraz, Strzelecka 33 — 7. zdg 13 021

Dwuosobowy
Ogrodowa 2 — 11. zdg 13 022

Grudnia
10 — 8. zdg 13 026

Pokój
elegancki, frontowy, słoneczny. — Focha 64 — 10. Ng 48 741

Słoneczny
widokiem Park Wilsona, urzędnik emerytowany, Focha 38 — 16. Ng 48 742

Ładnie
umeblowany, Fredry 4 — 4. zdg 13 023

Pokoik
ładny, Grobla 18 — 4. zdg 13 284

Frontowy
elektrycznością, Św. Wojciech 14 15 — 3. zdg 13 287

Frontowy
pokój, Piekary 13 b, m. 9. zdg 13 254

1-2
osoby, niekrepujący u samotnej, Młyńska 3 — 11. zdg 13 253

Szymańskiego
8 — 9. zdg 13 263

Umeblowany
próżny, Jasna 8 — 2. zdg 13 262

Słoneczny
Towarowa 21 — 9. zdg 13 261

Pokój
zupelnie niekrepujący 2 panienki lub panu, Różana 21, m. 3. zdg 13 259

Kantaka
2 — 5. zdg 13 258

Małżeństwu
bezdzielnym, Łakowa 9 — 9. zdg 13 276

Pokój
Piekary 22 23 — 42. zdg 13 272

Próżny
1-2 zaraz, Skarbowa 11 — 6. zdg 13 271

Niekrepujący
fortepian, Cieszkowskiego 8, m. 2 zdg 13 267

Pokój panu
Strzelecka 2, m. 5. zdg 13 278

Półwiejska
22 — 5. zdg 13 195

Chwaliszewo
73, m. 10. zdg 13 196

Ratajczaka
11 a — 110, dwom. zdg 13 197

Frontowy
niekrepujący, czysty, Młyńska 4, m. 1. zdg 13 178

Pokój
czysty urzędnikowi wynajmę. — Szwajcarska 21, m. 13. zdg 12 319 20

Wspólny
Poznańska 53, m. 9. zdg 13 229

Mielżyńskiego
3 — 9. zdg 13 230

Dwuosobowy
Kreta 7 — 9. zdg 13 236

Pokój
Grobla 9 — 21, elektryczność. zdg 13 242

Pokoik
Ogrodowa 16, m. 18. zdg 13 241

Uczennice
opieka, pomoc pianino, Ogrodowa 19 — 3. zdg 13 240

Niekrepujący
Marcin 15 — 7. zdg 13 243

Czysty
Dabrowskiego 36 — 21. zdg 13 244

Działyńskich
6 — 3, utrzymaniem. zdg 13 245

Pokój
klatki schodowej, Piłsudskiego 33, mieszkanie 1. zdg 13 250

Pokój
Maleckiego 37, m. 6. zdg 13 251

Frontowy
Strusia 3 a — 6. zdg 13 252

2
osobowy, frontowy, Półwiejska 5, m. 10. zdg 13 253

Frontowy
Kwiatowa 7 — 10. zdg 13 160

Grobla
29 a — 7. zdg 13 164

Próżny
osobna kuchnia, Wierzbicice 18, mieszkanie 5. zdg 13 166

Miły
frontowy solidnemu 1-2, Gasińskich 5, m. 6. zdg 13 167

Słoneczny
niekrepujący, elektryka, dwuosobowy, Male Garbary 11 — 19. zdg 13 201

Dwuosobowy
słoneczny, Focha 38, m. 4. zdg 13 430

Jeżycka
41 — 5. zdg 13 427

Niekrepujący
Działyńskich 9 — 7. zdg 13 426

Umeblowany
Matejki 7 — 20. zdg 13 425

Niekrepujący
elegancki, łazienka, Półwiejska 17 m. 5. zdg 13 421

15,—
Poznańska 59 — 3. zdg 13 439

Szamarszewskiego
26 a — 8. zdg 13 440

Dwuosobowy
Orzeszkowej 5. zdg 13 437

Elegancki
Dabrowskiego 36 — 1. zdg 13 442

Dąbrowskiego
23 — 8, utrzymaniem. zdg 13 446

Pierackiego
8 — 12. zdg 13 449

Kraszewskiego
3 — 9 panu (f) na stanowisku. zdg 13 450

Jackowskiego
9 — 10, jedno — dwuosobowy. zdg 13 436

Stałemu
tanio, Kraszewskiego 4 — 8. zdg 13 434

Pokoik
Ratajczaka 11 a — 26. zdg 13 453

Ogrodowa
13 — 20. zdg 13 191

Śniadeckich
32 — 2. zdg 13 192

Dąbrowskiego
41, m. 7. zdg 13 193

Śniadeckich
6 — 5. zdg 13 194

Pokój
plac Świątokrzyski 3, m. 11. zdg 13 130

Półwiejska
33 — 7. zdg 13 137

Dwuosobowy
Dominikańska 7 — 8. zdg 13 139

Pokój
Matejki 60, m. 10, korzystnie. zdg 13 142

Piekary
20/21 — 5. zdg 13 143

Przy Zamku
jedne dwuosobowy, Zygmunta Augusta 10 a, 10. zdg 13 148

Niekrepujący
telefon jedno lub dwuosobowy, Wierzbicice 37 a, m. 7. zdg 13 332

Dwuosobowy
przyzwolity elektryczność wejście klatki, Jackowskiego 25 — 9. zdg 13 331

Wygodny
kulturalnemu, Świątokrzyski 3 — 13. zdg 13 335

Komfortowy
przy Świątokrzyskim, Wrocławzka 20, I, 10. zdg 13 338

Kwiatowa
3, mieszkanie 8, frontowy. zdg 13 366

Skromny
mały, Marcina 4, 3. zdg 13 367

Komfortowy
duży 1-2 osobom, drugi mały. — Młyńska 12, m. 6. zdg 13 370

Frontowy
klatki, Kopernika 10 a, II, p. zdg 13 372

Elegancki
elektryczność, centralne, łazienka, Jeżycka 45 — 4 narożnik Mickiewicza. zdg 13 379

Słoneczny
Skarbowa 15 — 7. zdg 13 384

Wspólny
inteligentnej panience 10.—, Dabrowskiego 66 — 25. zdg 13 393

Frontowy
elektryczność, osobne wejście. — Wielkie Garbary 1 — 12. zdg 13 348

Miły
elegancki wszelkie wygody, Jasna 1, m. 1. zdg 13 412

Dąbrowskiego
5 a — 9. zdg 13 288

Pokój
Śniadeckich 11 — 11. zdg 13 290

Pokój
dla jednej lub dwóch osób, Wielkie Garbary 42, m. 5. zdg 13 291

Jedno- dwuosobowy
utrzymaniem pań stanowisku. — Marcina 66/67, m. 9. zdg 13 295

Niekrepujący
dwuosobowy, Marcin 13 — 10. zdg 13 296

Pokoik
elektryczność, łazienka, Szwajcarska 18, m. 22. zdg 13 299

Pokój
czysty z dobrym utrzymaniem z używaniem fortepianu, Długa 11, m. 7. zdg 13 048

Panom
Piekary 4 — 7. zdg 13 050

Dwuosobowy
Górna Wilda 24 — 8. zdg 13 051

Focha
28 — 7. zdg 13 053

Marcinkowskiego
1 — 4. zdg 13 055

Wierzbicice
41 b — 4. zdg 13 056

Niekrepujący
frontowy, Kramarska 21/22 — 12. zdg 13 057

Dwuosobowy
także małżeństwu, Szyperka 3 — 9. zdg 13 058

Czysty
miły pokój. Wodna 13, m. 9. zdg 13 051

Ratajczaka
11 a, 80. zdg 13 060

Plac
Wolności 14 a, m. 2, niekrepujący, łazienka. zdg 13 061

Miły
czysty, słoneczny, Aleje Marcinkowskiego 26 — 15. zdg 13 062

Wodna
1 — 19. zdg 13 063

Panience
Rybaki 14 — 21. zdg 13 066

Pokoiczek
Wrocławzka 14 — 9. zdg 13 069

1
— 2 osobowy, Wrocławzka 14 — 9. zdg 13 070

Elegancki
panu, Górna Wilda 24 — 1. zdg 13 072

Długa
11 — 8. zdg 13 074

Pokój
wynajmę, Ogrodowa 19 — 6. zdg 13 076

Pokój
Wierzbicice 24 b, m. 18. zdg 13 098

Pokój
elektr. Szkolna 3 — 29. zdg 13 100

Pokój
z klatki, Wodna 13, m. 13. zdg 13 101

Sympatyczny
Strzelecka 10, m. 6. zdg 13 105

Ogrodowa
15 — 7, komfortowy, niekrepujący. zdg 13 046

Inteligentowi
Al. Marcinkowskiego 1 a, m. 13. zdg 13 047

Pokój
zaraz, Półwiejska 40, m. 5. zdg 13 168

Dwuosobowy
utrzymaniem, Wodna 17/18, m. 14. zdg 13 169

Półwiejska
33 — 8. zdg 13 171

Poznańska
59 — 2, narożnik Jasnej. zdg 13 170

Marii
Magdaleny 1 — 5, profesorom — gimnazjastom — urzędnikom — trzech gimnazjów. Jedno- dwuosobowy. zdg 13 173

Dwuosobowy
Długa 3, m. 2. zdg 13 174

Św.
Marcin 33, m. 6, telefon. zdg 13 394

Tanio
pokój 1-2 osoby, Wypiańskiego 12 — 9. zdg 13 397

Ładny
utrzymaniem lub bez, Dabrowskiego 53/55, m. 9. zdg 13 398

Jedno- dwuosobowy
Bukowska 9 — 1. zdg 13 402

Rzeczypospolitej
9 — 8. zdg 13 404

Zamek
Skońska 16 — 7. zdg 13 405

Śniadeckich
18 — 8. zdg 13 409

Łakowa
13 — 5. zdg 13 415

Łazarz
Grottigera 3 — 1 a. zdg 13 361

Dwadzieścia
pani, przyjeźdnym, Sapieżyński 3, Bryski, III. zdg 13 369

Skarbowa
8 — 8, niekrepujący, słoneczny, telefon. zdg 13 346

Frontowy
dwuosobowy, I piętro, Maleckiego 5, m. 2. zdg 13 347

Mostowa
33, m. 8, jedno- lub dwuosobowy. zdg 13 351

Dwuosobowy
Garnarska 2 — 8. zdg 13 353

Pokój
Poznańska 57 — 8. zdg 13 311

Niekrepujący
Male Garbary 5 — 7. zdg 13 313

Pokój
Fr. Ratajczaka 11 a, II, m. 33. zdg 13 315

Wielkie
Garbary 8, m. 15. zdg 13 316

Słowackiego
35 — 12. zdg 13 318

Niekrepujący
Jackowskiego 19 — 11. zdg 13 317

Klatki
Górna Wilda 42 — 7. zdg 13 310

Elegancki
Stary Rynek 80/82 — 8. zdg 13 388

2
gimnazjastów (stki) utrzymaniem, Długa 11 — 10. zdg 13 322

Rybaki zdg 13 323
Kwiatowa zdg 13 325
Działyńskich zdg 13 326
Panom zdg 13 328
Czysty zdg 13 330
Ogrodowa zdg 13 300
Pokój zdg 13 303
Tanio zdg 13 302
Pani zdg 13 307
Pana zdg 13 488
Składowa zdg 13 491
Słoneczny zdg 13 477
Umieblowany zdg 13 500
Słoneczny zdg 13 506
Komfortowy zdg 13 507
Frontowy zdg 10 148
Umieblowany zdg 13 473
Pokoik zdg 13 091
Sieroca zdg 13 092
Pokój zdg 13 094
Centrum zdg 13 521
Ładny zdg 13 533
Półwiejska zdg 13 535
Przyjezdny zdg 13 529
Pokój zdg 13 448
Pokój zdg 13 539
Pokój zdg 13 408
Pokój zdg 13 383
Pokoik zdg 13 459
Komfortowy zdg 13 213
Podgórna zdg 13 216
Wyspiańskiego zdg 13 217
Ładny zdg 13 219
Śródmieściu zdg 13 222
Umieblowany zdg 13 210
Pokój zdg 13 186
Pana zdg 13 187
Jednocosobowy zdg 13 354
Niekrepujący zdg 13 856
Pokój zdg 13 400
Pokój zdg 13 478
Pokój zdg 13 489

Pierackiego 18 — 15. zdg 13 438
Pokój 43 b. m. 5. zdg 13 226
Pokoik zdg 13 490
Pokoik zdg 13 492
Pokoik zdg 13 494
Pokoik zdg 13 472
Pokoik zdg 13 466
Pokoik zdg 13 518
Pokój zdg 13 534
Pokój zdg 13 218
Pokój zdg 13 215
Pokój zdg 13 859
Pokój zdg 13 333
Pokój zdg 13 525
Pokój zdg 13 334
Waly zdg 13 520
Focha zdg 13 745
Śniadeckich zdg 13 747
Focha zdg 13 748
Panu zdg 13 484
Raczyńskich zdg 13 510
Pani zdg 13 453
Pana zdg 13 461
Stacja zdg 13 464
Dwuosobowy zdg 13 465
Wilda zdg 13 511
Niekrepujący zdg 13 532
Podgórna zdg 13 596
Śniadeckich zdg 13 519
16. SZUKA POKOJU
Próżnego zdg 12 895
Pokoiku zdg 12 891
Czystego zdg 12 949
Jeden zdg 13 112
2 pokoje zdg 13 141
Poszukuje zdg 13 151
17. LOKALE
Dwa zdg 12 866
Skład zdg 13 223

Dwie przy Półwiejskiej do wynajęcia. Zgłoszenia Ratajczaka 31 — 5. zdg 12 971
Skład pokój kuchnia. Emilii Szaniackiej 9. zdg 13 343
Skład przyległe dwupokojowe, łazienka. Focha 128, gospodarz. zdg 13 227
Ubikacje w których od kilkunastu lat była hurtownia obuwia do wynajęcia, chrześcijańskiej hurtowni brak. Oferty Kurier Poznański zdg 13 225
Dwie ubikacje suche, elektryka, nadające się na składnice, warsztaty wydzierżawia. Poznań, Strzałowa 2 — 2. zdg 9 943
18. DZIERŻAWY
Zabudowania gospodarcze w Poznaniu, celem dzierżawy poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 12 870
Cukiernię centrum mieszkaniowym wydzierżawie objęcie 4 500.— Sowiński, Garncarska 2, tel. 18-21. zdg 12 986
Skład kolonialny 2 pokoje, kuchnia, wydzierżawie, objęcie 3 000.— Sowiński, Garncarska 2, tel. 18-21. zdg 12 985
Dzierżawa 120 buraczanej, nadkompletne przy mieście, gimnazjalnym kosztownie przecięcie 10 000. Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 13 248
Garaz z obsługa wynajme. Piłsudskiego 22. zdg 13 455
Wieś kościelna mieszkanie i ubikacje na kolonialną do wydzierżawienia kucharzowi od 1 10. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. dg 24 292
Poszukuje dzierżawy składu kolonialnego możliwe z restauracją dobrej okolicy. Blizsze szczegóły B. Jasiński, Cieszkowo, poczta Królikowo, pow. Szubin. ng 49 518
Młyn motorowy biegu przemialu stocetnarów miesięc bez konkurencji objęcie 6 000.—
Nowak, Poznań, święty Marcin 22 zdg 13 207
22. ZGUBY
Zaginęła mała papużka szaro-niebieska. Oddać za wynagrodzeniem. Podolska 7. zdg 13 110
23. ROZMAITE
Znana Adarelli przepowiada z Braminów — reki. Przyjmuję do 9 wieczór. Podgórna 13, mieszkanie 10. Na prowincję nie wyjeżdżam. zdg 13 038
Akuszerka Poznań, Strzelca 2 przy Świętokrzyskim przyjmuję uziela porady, pomocy położniczej. dg 23 872 3
Dykta Dykta Dykta najlepsza, najtańsza, nowy transport. Skład fabryczny św. Wojciecha 28. Ng 47 353 4
Przeprowadzka do Krakowa w spólnym wagonie kolejowym (10-15 września). Szafranski, Wierzbicice 30 — 6. zdg 13 349
Lisy różne futra damskie, modernizuje Kalksteinowa, Ratajczaka 26. zdg 13 504
24. NAUKA
Kursy Handlowe Skrzypczak plac Wolności 2. — Początek 2 września. zdg 11 028
Prof. rutynowany pedagog, przygotowany do matury. Umieszka do szkół Gwarantuje zawsze dodatnie wyniki. Pierackiego 10 — 9. zdg 12 480
Gimnazjastów przyje, troskliwa opieka, pierwszorzędne odżywianie, pomoc w naukach, konwersacja francuska i niemiecka. Janczakowska, Matejki 61, m. 8. zdg 12 427
Instytut Muzyczny Plan nauki, prospekty. Ogrodowa 4. Matejki 52. zdg 12 704
Gimnazjastów troskliwa opieka. Kilińskiego 3 — 8. zdg 12 278
Lekcyj przedmiotów handlowych szkołach Wielkopolski poszukuje dyplomowistę komercjalistę i ekonomistę, wiek średni. Oferty Kurier Poznański zdg 12 852
Gimnazjastów przyje troskliwa opieka, pierwszorzędne odżywianie, pomoc naukach. Niegoleskich 7 — 8. zdg 13 457

Uczennice szkolne przyjmuję. Wszelkstrona troskliwa opieka. Warunki bardzo dogodne. Suszczyńska, — Marcinkowskiego 19. II. zdg 12 992
Korepetytorka najchętniej z Dąbrówki, dom ul. Szewska do liceum ogólnokształcącego 1 godz. dziennie 20.— miesięcznie potrzebna. Oferty Kurier Poznański zdg 12 990
Niemieckiego angielskiego, francuskiego. Marcina 20 — 4. zdg 13 054
Kursy Handlowe Sawickiego. dypl. W. S. H. teraz Kantaka 4. tel. 49-68 Kursy 3 września dg 23 904 6
Stenografii Korbla kto nauczyć wieczorami? Oferty warunkami Kurier Pozn. zdg 13 154
Studium niemieckiego dypl. nauczycielka metoda instytutu berlińskiego gramatyka, styl, konwersacja, literatura, korespondencja. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 13 155
Szkolnym opieka, dobre utrzymanie. Ogrodowa 4 — 5. zdg 13 297
W Śródmieściu pokój z utrzymaniem dla 2 gimnazjastów. Poznań, Nowa 7 — 9. zdg 13 410
Kursy Handlowe Skrzypczak, plac Wolności 2. — Wpisy codziennie. zdg 13 528
Na stancję gimnazjastkę, gimnazjastę, liceum przyjmuję. Zdrowa okolica. — Osiedle Warszawskie, dojazd autobusem. Toruńska 9 — 3. zdg 12 763
25. MUZYKA
Wielkopolska Szkoła Muzyczna Ratajczaka 36. Filia Focha 47. Prospekty bezpłatnie. zdg 9 408
Lekcyj fortepianu uziela gruntownie pedagog. Ratajczaka 11 a — 115. — wejście 8. zdg 12 803
Prof. Fr. Postępska (fortepian) powróciła. Wznawia lekcje. Przyjmuje zapisy. Fredry 3 — 6. zdg 12 881
Gry fortepianowej sumiennie, tanio. Poniacka, Piekary 13 b. zdg 12 850
Lekcje fortepianu przygotuje do konserwatorium Wierzbicice 23, m. 5. zdg 11 976
Lekcje fortepianu, tanio, przychodzę w dom. W. Garbary 39 — 14. zdg 13 309
26. SZUKA POSADY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.
u) Służba domowa
Starsza wiejska zaufana osoba z dobrym gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 12 816
Inteligentna panna z lepszej rodziny, znająca gospodarstwo domowe, szycie, bielizny i robotki, szuka posady jako wyreczytelka. Łaskawe zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 12 691
Dziewczyna uczciwa pracownia z gotowaniem poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 12 889
Dziewczyna uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 12 876
Dziewczyna z prowincji na wskroś uczciwa, dobrej rodziny szuka posady do dzieć i lekkich prac domowych. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 12 968

Dziewczyna szuka posady do dzieć lub wstęskiego. Oferty Kurier Poznański zdg 12 969
Dziewczyna poszukuje posady do dzieć. — Oferty Kurier Poznański zdg 12 967
Posługaczka uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 12 951
Kucharka dobrze polecona w średnim wieku poszukuje posady do wszystkich do samotnej osoby od 1 lub 15. Oferty Kurier Poznański zdg 12 823
Dziewczyna zaufana przyjmie jakakolwiek posady. Oferty Kurier Poznański zdg 13 011
Służąca dobrze polecona przyjmie posadę od 1. Oferty Kurier Poznański zdg 13 012
Kucharka szuka posady od 15 września z wykwalifikowanym gotowaniem, ułożoną do wszelkich prac domowych wzorowa czysta, oszczędna, pracowita i uczciwa, najchętniej do dużego miasta do 1 lub 2 osób Oferty Kurier Poznański zdg 12 855
Dziewczyna uczciwa pracownia, z gotowaniem poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 12 973
Posługaczka przyjmie posadę na cały dzień lub po południu. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 12 958
Poszukuje posady z samodzielnym gotowaniem i do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 12 957
Polecam gospodyni, służące. Kranzowa, Ratajczaka 2. zdg 13 035
Poszukuje posady, dobre świadectwa, polecenia. Oferty Kurier Poznański zdg 13 298
Młoda szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 13 432
Polecę moja gospoie uczciwa, skromne wymagania do samotnej osoby. Słowackiego 34 — 5. zdg 13 445
Posługi poszukuje na cały dzień. Łazarz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 175
Posługi poszukuje 2-3 razy w tygodniu. Łazarz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 176
Uczciwa poszukuje posady od godz. 8 do 1.30. w śródmieściu. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 13 364
Panienka do dzieć lub prac domowych szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 13 352
Poszukuje posady na cały dzień z gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 13 499
Panienka sierota znajdująca się krytycznym położeniu poszukuje posady do dzieć. Oferty Kurier Poznański zdg 13 503
Miła inteligentna do obsługi gości lub pokojowa szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 13 480
Dziewczyna skromnym gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 13 537
Posługaczka z gotowaniem lub do biura sprzątania. Oferty Kurier Poznański zdg 13 456
Posługi poszukuje na przed południe albo 3 razy w tygodniu najchętniej Łazarz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 214

Dziewczyna uczciwa z dobrym gotowaniem, zaprawami z długimi świadectwami poszukuje posady do bezdzietnego małżeństwa od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 224
Początkująca dziewczyna uczciwa szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 13 211
Posługi poszukuje dobrym gotowaniem i dobre referencje. Oferty Kurier Poznański zdg 13 358
Młodsza uczciwa, świadectwami, poszukuje posady okolicą Łazarz, Ostroga. Oferty Kurier Poznański zdg 13 460
b) Inni
Gorzelany 10 letnia praktyka, dobre świadectwa, bez ubytków, książkowość, elektryczność, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia proszę nadsyłać Kurier Poznański pod zdg 12 487
Szofer bezpłatny, wolne utrzymanie, mechanicz. 2 lata praktyki, szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 12 482
Rządca - administrator kawaler, lat 39, energiczny, obeznany uprawa wszelkich gieb — prowadzeniem księgowości, świadectwa dobre. Długa praktyka samodzielnego prowadzenia gospodarstw dobrym wynikiem — zmieni posadę od zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 11 345
Panna pracowała 10 lat w rzeźnictwie przy rodzicach, biegła w rachunkach z powodu nieszczęścia, prosi o posadę choćby w innym składzie. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 12 899
Szukam dla uczciwego i sumiennego 16 letniego chłopca jakiegokolwiek pracy. Oferty proszę do Kuriera Poznańskiego zdg 12 952
Chłopiec lat 16, inteligentny, sumienny, ukończone 7 klas szkoły powszechnej, szuka posady w charakterze posłańca. Oferty Kurier Poznański zdg 12 943
Prasowaczka z praniem poszukuje posady. — Oferty Kurier Poznański zdg 12 903
1.000.— kaucji lub pożyczce za posadę inkasenta, magazyniera. Oferty Kurier Poznański zdg 12 902
Kelner szuka posady od zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 12 860
Dziewczynka lat 16, poszukuje posady do dziećka. Oferty Kurier Poznański zdg 12 844
Pielegniarka rutynowana szuka posady do niemowlęcia lub starszej osoby, najchętniej na majatek. Oferty Kurier Poznański zdg 12 854
Pielegniarka szuka posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 042
Młynarz lat 34, obeznany z motorem gazowym, 8 lat pracy w ostatniej posadzie, poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 251
Poszukuje jakiegokolwiek stałej pracy za złożeniem kaucji 300 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 13 000
Stenotypistka stenografka polska i niemiecka — pierwsza sła długoletnia praktyka szuka posady. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 12 954
Malarski czeladnik lat 27, żonaty poszukuje pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 12 966
Kelner poszukuje posady, miejscowość obojetna. Kurier Poznański zdg 13 239

programy radiowe
OGÓLNOPOLSKIE
Środa, 1 września.
6.15 audycja poranna; 11.57 sygnał czasu; 12.03 dziennik południowy; 12.15 przed zniwami w orgródku konkursowym — pogadanka; 12.25 koncert orkiestry Furtakowskiego i Dakowskiego; 15.45 wiadomości gospodarcze; 16.00 „Z mojego warsztatu” — szkic literacki dr. Tadeusza Kudlińskiego (z Krakowa); 16.15 koncert w wykonaniu Orkiestry Filharmonii Warszawskiej; 16.45 wydźwięk; 17.00 koncert solistów. Wykonawcy: Konrad Zelechowski — śpiew; Paweł Gedeonow — skrzypce; — 17.50 sztuczna bezyna — pogadanka; 18.00 chwila Biura Studiów poświęcona radiofonii szkolnej; 18.10 program na jutro; 18.15 melodie taneczne na instrum. solowych (płyty); 18.50 pogadanka aktualna; 19.00 słynni drygenci — XX audycja — Albert Coetes (płyty); 19.50 wiadomości sportowe; 20.00 „Biała Afryka” — reportaż z pływ (z Wilna); 20.45 — dziennik wieczorny; 20.55 pogadanka aktualna; 21.00 koncert chopinowski w wykonaniu Józefa Smidowicza; 21.45 „Dni poprzednie państwa Kowalskich”; 22.00 koncert rozrywkowy; 22.50 ostatnie wiadomości.
WARSZAWA
Warszawa II — 13.00 koncert rozrywkowy — płyty; 14.00 para informacji; 14.06 nasi soliści — 15.10 życie kulturalne aktualna; 15.15 życie kulturalne stolicy; 15.25 koncert; 22.00 wiadomości sportowe; 22.05 „Lublin” — poemat Józefa Czechowicza; 22.00 muzyka lekka — płyty; 23.15 muzyka taneczna — płyty.
POZNAŃ
Poznań — 12.15 muzyka dla wsi. Płyty; 13.00 życie kulturalne i społeczne Poznania; 13.05 różne style gry fortepianowej — płyty; 14.05 przegląd gieldowy; 14.15 Muzyka dla dzieć — płyty; 14.10 co dzieć usłyszą przez radio; 18.10 poematy symfoniczne — płyty; 18.40 program na jutro; 18.45 wiadomości sportowe lokalne; 19.00 Igor Strawiński: Fragmenty z baletu „Petruszka”; 19.20 „Witaj szkole” — słuchowisko dla dzieć Kazimierza Piekarczyka; 23.00 muzyka salonowa płyty.
PROPONUJEMY LAMPOWICZOM
15.15 Koenigsw. — M. rozryw.

Złóżę
kaucej bankowa za posadę wożnego. inkasenta. Oferty Kurier Poznański zdg 13 247

Krawcowa
szuka pracy poza dom, szycie wszystko. Oferty Kurier Pozn. zdg 13 451

Wykwalifikowana
urzędniczka poszukuje posady biurowej, zna buchalterię, korespondencję, pisze maszyną. Oferty Kurier Poznański zdg 13 147

Szukam
posady do dzieci sierota na wkroś porządna, uczciwa i sumien. Oferty Kurier Poznański zdg 13 376

Bona
z francuskim szuk. posady od 15. Oferty Kurier Pozn. zdg 13 289

Ekspedientka
dzielna, dobrze prezentująca się poszukuje posady w większym magazynie obuwia. Oferty Kurier Poznański ng 47 333

Poszukuję
dla pani ki inteligentnej na wskroś rzetelnej, uczciwej, kilka klas szkoły średniej, jakiegokolwiek pracy. Oferty proszę do Kuriera Poznańskiego zdg 13 531

Nauczyciel gimnazjum
lat 30, specjalność, francuski, niemiecki, znający dobrze zakres szkoły powszechnej, poszukuje posady także na wsi. Zgłoszenia Kurier Poznański p. 21 074

Profesor gimn.
oficer rezerwy poszukuje jakiegokolwiek posady, specjalność języki. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański p. 21 075

Urzędnik
gospodarczy, lat 40, dobry rolnik, hodowca, pierwszorzedne referencje szuka od 1. 10. posady pod ogólną dyspozycją. J. Gorzycki, Poznań, Al. Hetmańska 3, m. 6. zdg 13 523

Emeryt wojskowy
szuka posady portiera, magazyniera administratora domu, inkasenta niskie wynagrodzenie. — Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 11 045

Chłopak
lat 16, szuka nauki w zawodzie szewskim. Oferty Kurier Poznański zdg 12 416

Panienska
poszukuje posady w składzie. — Oferty Kurier Pozn. zdg 12 798

Uczciwa
młoda dziewczyna poszukuje posady od 1. 9. 37 r. Zgłoszenia Górna Włda 45, m. 3. zdg 12 499

Pióra Wieczne
również naprawa
Ołówki
automatyczne
Papier
Wszelkie przybory szkolne i rysunkowe Hurt. — Detal.
Aquila
Sw. Marcin 61
Plac Wolności 9.
ng 49 514

TEATRY
Poznań, wtorek, 31. 8.
TEATR POLSKI: Wtorek, 31. 8. godz. 20: „Pierwsza pani Selby“

Zadajcie w cukierniach, restauracjach, składach
plynne go owocu
Caprice
KANTOROWICZA
Orzeźwia — zawiera witaminy jest pyszny!
dg 24 09

KINA
Poznań, wtorek, 31. 8.
APOLLO: „Pietro wyżej“
CORSO: „Roześmiane oczy“
GLORIA: „Ich Troje“
GWIAZDA: „Stradivari“
METROPOLIS: „Darmozjad“
OSWIATOWE T. C. L.: „Mały lord“
RENAISSANCE: „Janosik hetman zbrojnicki“ oraz „Legia z trzeciej“
SŁONCE: „Zaginiony Horyzont“
SFINKS: „Rozwód z przeszłości“
SWIT: „Detektyw Helena Garfield“
TECZA-Lazarz: „Ordynat Michorowski“
TECZA-Wilda: „San Francisco“
WILSONA: „Jej Pierwsza Miłość“

Panienska
do dzieci lekkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 12 389

Pokojowa
inteligentna bardzo dobrymi świadectwami poszukuje posady w Poznaniu lub dohodząca. Oferty Kurier Poznański zdg 12 396

Panienska
z szkoła przemysłowa szuka posady jako uczennica krawiecka tylko w lepszym salonie. Oferty Kurier Poznański zdg 12 212

Panna
kochająca dzieci, szycie robotki szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 12 214

Bufetowa
przyjmie posadę. Łaskawe zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 12 241

Bufetowa
początkująca poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 12 257

Młody
robotnik szuka pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 12 450

Korespondent
registrator wykształcony, znający języki niemiecki, perfekcyjny, nowoczesne systemy org. przedsiębiorstw, poszukuje posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 12 373

Absolwent
szkoły wydziałowej, szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 12 444

Panna
zna pielęgnację niemowląt, kochająca dzieci lub pokojowa szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 12 346

Biuralistka
inteligentna i miła, zna maszynę, szuka posady początkującej. Oferty Kurier Pozn. zdg 12 360

Młody ekonomista
z ukończonym wyższym zagranicznym wykształceniem, obznajomiony z wszystkimi sprawami handlowymi z językiem niemieckim, angielskim i francuskim, szuka odpowiedniej posady. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 12 472

Uczennica
z szkoła handlową poszukuje posady do składki lub biura. Oferty Kurier Poznański zdg 12 768.

Krawcowa
poszukuje posady po domach, dobry kraj, także na wyjazd. Oferty Kurier Poznański zdg 11 233

Panienska
pracowała w składzie, zna wszelką pracę domową, robotki krytycznym położeniu szuka posady. — Oferty Kurier Poznański zdg 11 075

Panienska
z gimnazjalnym wykształceniem praktyka u adwokata, pisząca biegle na maszynie szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 11 238

27. WOLNE MIEJSCA
Starszego dzielnego ekspedienta z branży konfekcji męskiej poszukuje od 1. 9. 1937 Firma Leon Górecki, Toruń, Szeroka 23. Pg 29 619-64.96

Rządca
na wzorowo prowadzony majątek poszukiwany. Oferty Kurier Poznański dg 24 197

Książkowa
obeznana z prowadzeniem żurnalu amerykańskiego i zestawieniem bilansu, przystojna, młoda i szefa zastępować do większego składki detalicznego od 1 października lub później potrzebna. Zgłoszenia z podaniem pensji, odpisu świadectw i fotografia proszę przesać do ekspedycji Kuriera Poznańskiego zdg 12 377

Na majątek
do dworu potrzebna od zaraz lub od 1. 9. kucharka umiejąca bardzo dobrze gotować, zaprawiać itd. świadectwa z podaniem warunków proszę przesać do Kuriera Poznańskiego zdg 12 489

Fryzjerka
dobra siła, znająca dobrze wodną, manikuer, A. Paszki, Kościelna (Pomorze).

Laborant (laborantka)
retuszer (retuszerka) pierwszorzedne siły od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 12 739

Potrzebna
do dworu pierwszorzedna kuchmistrzyni lub wycuczona elewka. Zgłoszenia Kurier Poznański dg 24 213

Dobrze polecona
służąca około lat 30 z gotowaniem, samodzielna potrzebna dla lekarki w większym mieście na prowincji. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 12 968

Potrzebna
starsza dziewczyna do dworu i kuchni. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego dg 24 214.

Wyřczycielka
domu potrzebna do 12 letniej dziewczynki. Zakres szkoły powszechnej, fortepian, trochę szycia. Zgłoszenia Kurier Poznański ng 48 604

Służąca
pracowita, czysta potrzebna. — Wejmanowa, Poznań, Kościelna 17. zdg 10 758

Poszukuje
się krawcowej do przeróbki, która zna stary system Singera — (podłużne czołenko). Adres wskazuje Kurier Poznański zdg 12 853

Elew gospodarczy
na zastępstwo z roczną praktyką potrzebny za wynagrodzeniem. — Majętność Hutka, poczta Gebice pow. Czarnków. zdg 12 908

Dziewczyna
cośkolwiek gotowaniem zaraz. — Focha 23, m. 6. zdg 12 859

Panienska
młoda z porządnej rodziny do dzieci.

Ekspedientka
młoda do kawiarni może się zgłosić. Wały Jana III, 11. — 9. godzina 5—8. zdg 12 941

Dziewczyna
z gotowaniem od 1. 9. Grobla 6, m. 19. zdg 12 912

Mundurki i Płaszczce Szkolne
znane z doskonałego kroju, mocnego materiału i przystępnej ceny
poleca
k. Bogajewski
Największa Fabryka wykintnej odzieży męskiej i chłopcęj
Asygnaty „Kredyt“
Poznań Stary Rynek 77.

Stolarze
na prace budowlane. Dolna Włda 8. zdg 12 894

Podróżujący
do drukarni i składki papieru. — Zgłoszenia tylko z branży Kurier Poznański zdg 12 871

Młodsza
ekspedientka potrzebna do reżijnictwa. Marian Kowalski, Wielkie Garbary 21. zdg 12 901

Służąca
młodsza potrzebna do wszystkiego. Male Garbary 8, m. 1. zdg 12 972

Technicy i uczeń
do laboratorium dentystrycznego w Poznaniu potrzebni zaraz. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 002

Posługaczka
młoda z praniem. Kilińskiego 4, m. 6. zdg 12 999

Służąca
samodzielna gotowanie do wszystkiego zaraz. Kanałowa 9, fabryka. zdg 12 989

Młoda
znająca, dobra kuchnia i sprzątanie, szkoła gospodarcza, lub polecenia (elewka) od 1. 9. Solacz, Śląska 67, właściciel. zdg 12 974

Służąca
potrzebna od 1. 9. oraz gospodyni od 15. 9. Restauracja „Ziemianka“, Marsz. Focha 28. zdg 12 953

Służącej
czystej, zdrowej, gotowaniem — Puszczykowo zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 12 964

Służąca
potrzebna. Godz. 16—18. Piaskowa 2, m. 4. zdg 13 125

Tapicer
kawaler potrzebny stale „Zakład Tapicerski“, Bydgoszcz. Pomorska 4. ng 49 509

Panienskę
młodsza, skromna, uczciwa z poleceniem poszukuje zaraz do składki pieczywa i lekkich prac domowych. Łabedzka, Nakło n. N. ng 49 508

Fryzjerka
od zaraz na stałe. Kolejowa 37. Ng 48 739

Potrzebni
pomocnicy szklarscy, chrześcijańskie na roboty w okolicy Sandomierza. Zgłoszenia Kurier Pozn. Gdynia. ng 49 021.2

Ekspedientka
kapeluszy damskich potrzebna. — Zamkowa 6, Sozańska. zdg 13 032

Gospoia
najch. wiejska do wszystkiego do brym gotowaniem lubiąca dzieci od zaraz. Wrocławska 35, I. pr. zdg 13 080

Stała
prace dam w przedsiębiorstwie za udzielenie pożyczki 250—300.— za bezpieczeństwem. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 413/4

Posługaczka
młoda, gotowaniem, cały dzień. Oferty Kurier Pozn. zdg 13 234

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego, ul. Matejki 65, m. 4. zdg 13 158

Dziewczyna
zaraz potrzebna. Wielkie Garbary 46 — 9. zdg 13 165

Dziewczę
Maleckiego 28, m. 26. zdg 13 184

Panna
lub uczennica do składki, pomocy domowej potrzebna. Kraszewskiego 16, m. 2. zdg 13 431

Fryzjerka
dobra siła na trwałą ondulację, pensja. Szamarzewskiego 1, narożnik Kraszewskiego. zdg 13 443

Służąca
młodsza gotowaniem. Szkoła 6, m. 1. zdg 13 455

Kilka pań
do lekkiej zewnętrznej pracy handlowej przyjmie poważne Towarzystwo Handlowe w wieku średnim. Udziela się bliższymi informacjami przy osobistym zgłoszeniu się z dokumentami w śróde od 10—13 Cieszkowskiego 7, m. 5. Pg 29 839-57.206

Pokojówka
rutynowana z bardzo starannym sprzątaniem potrzebna. Tylko długoletnie świadectwa z lepszymi informacjami. Zgłaszać się Kochanowskiego 5, m. 5. Pg 29 841-35.14

Dziewczyna
do wszystkiego, Wielkie Garbary 42, m. 5. zdg 13 292

Przychodnia
z gotowaniem, praniem. Zgłoszenia Tama Garbarska 1/2, m. 7. zdg 13 403

Poszukujemy
zastępów na woj. Poznańskie i Pomorskie do sprzedaży żarówek chrześcijańskiej fabryki „Pawil“. Oferty z opisem dotychczasowej działalności kierować należy pod adresem: Górnoślaska Centrala Handlowa, Katowice, ul. Słowackiego 21. dg 24 295

Magistra
farm. z półroczną praktyką, katoliczka, potrzebna do apteki w Orzeszu, G. Śląsk. dg 24 293

Inteligentnej
gospodyni samodzielnej poszukuje wiejskie probostwo. Zgłoszenia świadectwami i podaniem wynagrodzenia do Kuriera Pozn. dg 24 218

Wychowawca
nauczyciel student potrzebny do jednego chłopca VI oddziału powszechnej. Podać warunki, przesać kopie świadectw. Poska, Bocheniec, poczta Golub, Pomorze. zdg 13 126

Nauczycielkę
dla 7-letniego chłopca i pomocy do 2—3 kl. gimnazjalnej (francuski, niemiecki, muzyka ewentl.) poszukuje Czarnosza-Bojarska, Wąbrzeźno Pomorze. zdg 13 128

Chłopak
do posyłek potrzebny. Adres Kurier Poznański zdg 13 152

Fryzjerka
dzielnia potrzebna zaraz. Poczta 22. zdg 13 541

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny
— Ależ, Andziu, to okropne! Na szafie znajduję kurz z przed przeszło trzech miesięcy!
— To nie moja wina, proszę jaśnie pani. Ja tu jestem przecież dopiero od czterech tygodni.
(M)
(„Muskete“).

Gea krem
MIEL R V
Poznań

Obuwnik
zaraz. Osiedle Warszawskie, Kostrzyńska 7. zdg 13 502

Dwie
dziewczyny potrzebne od zaraz jedna do dziecka. Zamkowa 4a/b jadłodajnia. zdg 13 509

Dziewczyna
samodzielna dobrym gotowaniem, praniem potrzebna. Zgłoszenia Wielkie Garbary 34, m. 17. zdg 13 157

Panienskę
kochająca dzieci, inteligentnego domu do trzyletniego chłopca na wyjazd na Pomorze. Ostatnie świadectwo szkolne, życiorys i podanie warunków skierować Grudziądz, Staszica 9, Weytko Jadwiga. ng 49 511

Pokojówka
rutynowana z bardzo starannym sprzątaniem potrzebna. Tylko długoletnie świadectwa z lepszymi informacjami. Zgłaszać się Kochanowskiego 5, m. 5. Pg 29 841-35.14

Dziewczyna
do wszystkiego, Wielkie Garbary 42, m. 5. zdg 13 292

Przychodnia
z gotowaniem, praniem. Zgłoszenia Tama Garbarska 1/2, m. 7. zdg 13 403

Poszukujemy
zastępów na woj. Poznańskie i Pomorskie do sprzedaży żarówek chrześcijańskiej fabryki „Pawil“. Oferty z opisem dotychczasowej działalności kierować należy pod adresem: Górnoślaska Centrala Handlowa, Katowice, ul. Słowackiego 21. dg 24 295

Magistra
farm. z półroczną praktyką, katoliczka, potrzebna do apteki w Orzeszu, G. Śląsk. dg 24 293

Inteligentnej
gospodyni samodzielnej poszukuje wiejskie probostwo. Zgłoszenia świadectwami i podaniem wynagrodzenia do Kuriera Pozn. dg 24 218

Wychowawca
nauczyciel student potrzebny do jednego chłopca VI oddziału powszechnej. Podać warunki, przesać kopie świadectw. Poska, Bocheniec, poczta Golub, Pomorze. zdg 13 126

Nauczycielkę
dla 7-letniego chłopca i pomocy do 2—3 kl. gimnazjalnej (francuski, niemiecki, muzyka ewentl.) poszukuje Czarnosza-Bojarska, Wąbrzeźno Pomorze. zdg 13 128

Chłopak
do posyłek potrzebny. Adres Kurier Poznański zdg 13 152

Fryzjerka
dzielnia potrzebna zaraz. Poczta 22. zdg 13 541

„Gwiazda“
Od środy 1. 9. rb. wyświetla polski film Ty co
w Ostrej Świecisz Bramie
Film wiary i nadziei! Film miłości i poświęcenia! zdg 13 275

„Kapelusz“
Fabrycznie przefasonowany kapeluszy zastąpi często nowy. Tanie kapelusze na składzie. Polska wytwórnia kapeluszy. 27-go Grudnia 2, podwórze, zdg 6 693.4

Humor zagraniczny
— Ależ, Andziu, to okropne! Na szafie znajduję kurz z przed przeszło trzech miesięcy!
— To nie moja wina, proszę jaśnie pani. Ja tu jestem przecież dopiero od czterech tygodni.
(M)
(„Muskete“).

Pomocnik
handlowy, zdolny pracowity z branży sprzętów domowo - kuchennych do lat 30 potrzebny w Poznaniu. Zgłoszenia z odpisami świadectw, podaniem pensji do Kuriera Pozn. zdg 13 096

Kucharka
uczciwa do wszystkiego potrzebna. Dąbrowskiego 33, jadłodajnia. zdg 13 481

Wymowne
panie pensja miesięczna. Zgłoszenia Male Garbary 11, m. 13. godzina 9—11. zdg 13 479

Posługaczka
potrzebna. Zamkowa 4 b, m. 7. zdg 13 476

31. ROZRYWKA

Dogodne warunki
splaty, przy minimalnej wpłacie gotówkowej, umożliwiają — obecnie każdemu nabycie wspólnych aparatur

Premy i Telefonen
Prosimy jeszcze dziś, odwiedź nasz salon demonstracyjny.

RADIOLAVOX
Poznań, Ratajczaka 14. Telefon 32-15. n 48 648

Kino Episkop.
Mickiewicza 18 — 5. zdg 13 452

„Rozwód z przeszkodami“
Wesołe awantury młodych małżonków

Annę Ondra
Kinoteatr „Sfinks“. zdg 12 467

Nasze atuty radioaparatu
12 złotych miesięcznie.

Pożyczki
Państwowe 100 za 100

Radiomechanika
Sw. Marcin numer 25 telefon 12-38. dg 29 796-7

Radioaparaty
wszystkie typy dostarcza **dogodnie Radiofonka**
Poznań 27 Grudnia 10, ng 48 644

Kinoteatr
„Gwiazda“

Od środy 1. 9. rb. wyświetla polski film Ty co
w Ostrej Świecisz Bramie
Film wiary i nadziei! Film miłości i poświęcenia! zdg 13 275

„Kapelusz“
Fabrycznie przefasonowany kapeluszy zastąpi często nowy. Tanie kapelusze na składzie. Polska wytwórnia kapeluszy. 27-go Grudnia 2, podwórze, zdg 6 693.4

Przedpłata
na miesiąc wrzesień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne“ do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek), słowo nagłówek, (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200-149.